

Aika 21.5.2026 klo 17.09-18.03
Paikka Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä, Nh Alho, C-rak., Saksankatu 27, Forssa

Ryhmäkokouksiloiksi on varattu klo. 15.30 alkaen kokoustila Prikka (vasemmisto) ja kokoustila Aalto (oikeisto); Saksankatu 27, C-rakennus.

KÄSITELLYT ASIAT

- § Asia
- 1 KOKOUKSEN AVAUS
  - 2 NIMENHUUTO JA ÄÄNILUETTELON TARKASTUS, liite 1
  - 3 TODETAAN KOKOUKSEN LAILLISUUS
  - 4 PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS
  - 5 TILINPÄÄTÖS 2025, liite 2
  - 6 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025, liite 3
  - 7 VUODEN 2025 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN JA VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN, liite 4
  - 8 SIDONNAISUUSILMOITUKSET
  - 9 LUKITUSJÄRJESTELMÄN/ULKOVAIPAN LUKITUKSEN UUSIMINEN
  - 10 SÄHKÖ- JA AUTOMAATIOALAN INVESTOINTIKOHTTEEN MUUTOS
  - 11 LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN HALLINTOSÄÄNTÖ, liite 5
  - 12 KONSERNIOHJEEN PÄIVITYS, liite 6
  - 13 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMÄT KIIREELLISET ASIAT
  - 14 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

OSALLISTUJAT**JÄSENET LÄSNÄ**

Kaunisto Jyri	Puheenjohtaja
Heinämäki Jukka	Jäsen
Jaakkola Tea	Jäsen
Kosunen Taru	Jäsen
Lääveri Eeva	Jäsen
Mirzabagheri Parvin	Jäsen
Mäkinen Jaakko	Jäsen
Rajahalme-Tahvanainen Tarja	1. varapuheenjohtaja
Rekunen Hannu	Jäsen
Räsänen Tiia	Jäsen
Stenberg Niina	Jäsen
Takala Jari	Jäsen
Valve Ismo	Jäsen
Vehmaa Simo	Jäsen
Wiisak Johanna	Jäsen
Jokinen Heikki	Varajäsen
Rajala Sanna	Varajäsen
Sivula Timo-Mikael	Varajäsen

MUUT LÄSNÄ

Ryhtä Riitta	Yhtymähallituksen jäsen
Silvius Maaria	Yhtymäjohtaja
Paassilta Tanja	Elinvoimajohtaja
Uusinoka Päivi	Hallintosihteeri

POISSA

Lahtinen Kalle	2. varapuheenjohtaja
Pätäri Pauliina	Jäsen
Rantala Eeva-Liisa	Jäsen
Reiman Timo	Jäsen
Räsänen Hannu	Jäsen
Saastamoinen Markku	Jäsen

---

§ 1
KOKOUKSEN AVAUS

Kokouksen avauksen suorittaa valtuuston puheenjohtaja Jyri Kaunisto.

Päätös

Puheenjohtaja Jyri Kaunisto avasi kokouksen ja toivotti valtuutetut tervetulleiksi yhtymävaltuuston kokoukseen.

§ 2**NIMENHUUTO JA ÄÄNILUETTELON TARKASTUS, liite 1**

Suoritetaan nelivuotiskaudeksi 2025 - 2029 valittujen edustajien nimenhuuto ja ääniluettelon tarkastus. Hallintosäännön 87 §:n mukaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan jäsenkunnittain aakkosjärjestyksessä.

Perussopimuksen 9 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta (2/3) jäsenistä on läsnä.

Perussopimuksen 8 §:n mukaan yhtymävaltuustossa on kunkin jäsenkunnan valitsemilla jäsenillä yhteensä yksi (1) ääni kutakin asianomaisen kunnan varaamaa 4 §:ssä tarkoitettua osuutta kohti, kuitenkin enintään 40,80 ääntä. Kunnan valitsemien jäsenten äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

Hallintosäännön 79 §:n mukaan yhtymävaltuuston kokous voidaan pitää myös sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Päätös

Yhtymävaltuuston 21 jäsenestä paikalla oli 18. Lisäksi kokouksessa oli läsnä yhtymähallituksen jäsen Riitta Ryhtä. Viranhaltijoista paikalla olivat Maaria Silvius ja Tanja Paassilta sekä paikalla oli myös hallintosihteeri Päivi Uusinoka.

§ 3**TODETAAN KOKOUKSEN LAILLISUUS**

Kuntayhtymän hallintosäännön 80 §:n mukaan valtuuston kokouskutsu on vähintään neljä (4) päivää ennen kokousta lähetettävä valtuuston ja hallituksen jäsenille. Samassa ajassa kokouksesta on ilmoitettava jäsenkunnille ja tiedotettava kuntayhtymän verkkosivulla.

Päätös

Kokouskutsu on lähetetty ja julkaistu kuntayhtymän verkkosivuilla 12.5.2026.

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

---

§ 4**PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS**

Hallintosäännön 101 §:n mukaan yhtymävaltuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tea Jaakkola ja Sanna Rajala. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

§ 5**TILINPÄÄTÖS 2025, liite 2****Yhtymähallitus 24.3.2026 § 29****YH § 29**

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 114 §:n mukaan kuntayhtymän, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä myös konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Toimintakertomus, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vuodelta 2025 ovat liitteenä.

Kuntayhtymän tilikauden tulokseksi muodostui -488 402,79 euroa. Varausten purkamisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 18 462,52 euroa. Konsernin tilikauden alijäämä oli -524 779,04 euroa.

Liite 1: Toimintakertomus

YH § 29 Valmistelija

Yhtymäjohtaja

YH § 29 Päätösesitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 18 462,52 euroa kirjataan tilikauden ylijäämätilille.

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, ettei korkoa peruspääomalle makseta vuonna 2026.

YH § 29 Toimivallan peruste

§20 hallintosääntö

YH § 29 Päätös

Hyväksyttiin.

YV § 5 Toimivallan peruste

§113 kuntalaki

YV § 5 Päätös

Hyväksyttiin.

§ 6**TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025, liite 3****Tarkastuslautakunta 19.3.2026 § 19****Tarkastuslautakunta 23.4.2026 § 29****TARLA § 19**

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tilinpäätös vuodelta 2025 on valmistunut. Tarkastuslautakunnan jäsenille lähetetään oheismateriaalina alustava luonnos vuoden 2025 arviointikertomuksesta.

TARLA § 19 Valmistelija

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

TARLA § 19 Päätösesitys

Tarkastuslautakunta käy pohjustavan keskustelun arviointikertomukseen nostettavista teemoista.

Tarkastuslautakunta päättää, että arvioinnin asiantuntija jatkaa arviointikertomuksen valmistelua ja toimittaa arviointikertomuksen luonnoksen lautakunnan jäsenille viikkoa ennen seuraavaan kokousta.

TARLA § 19 Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

TARLA § 29

Tarkla 19.3.2026 § 18

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään

valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tilinpäätös vuodelta 2025 on valmistunut. Tarkastuslautakunnan jäsenille lähetetään oheismateriaalina alustava luonnos vuoden 2025 arviointikertomuksesta.

Tarkastuslautakunta 19.3.2026 § 19

Ehdotus pj.: Tarkastuslautakunta käy pohjustavan keskustelun arviointikertomukseen nostettavista teemoista.

Päätetään, että arvioinnin asiantuntija jatkaa arviointikertomuksen valmistelua ja toimittaa arviointikertomuksen luonnoksen lautakunnan jäsenille viikkoa ennen seuraavaan kokousta.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

TARLA § 29 Valmistelija

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

TARLA § 29 Päätösesitys

Arviointikertomuksen 2025 luonnos jaetaan jäsenille kokouksen oheismateriaalina.

Tarkastuslautakunta päättää allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja esittää sen yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

TARLA § 29 Päätös

Tarkastuslautakunta päätti allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2025 sekä esittää sen yhtymävaltuustolle käsiteltäväksi.

YV § 6 Toimivallan peruste

§113 kuntalaki

YV § 6 Päätös

Hyväksyttiin.

Parvin Mirzabagheri poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana.

§ 7**VUODEN 2025 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN JA VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMINEN, liite 4****Yhtymähallitus 24.3.2026 § 29****Tarkastuslautakunta 23.4.2026 § 28****YH § 29**

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 114 §:n mukaan kuntayhtymän, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä myös konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Toimintakertomus, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vuodelta 2025 ovat liitteenä.

Kuntayhtymän tilikauden tulokseksi muodostui -488 402,79 euroa. Varausten purkamisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 18 462,52 euroa. Konsernin tilikauden alijäämä oli -524 779,04 euroa.

Liite 1: Toimintakertomus

YH § 29 Valmistelija

Yhtymäjohtaja

YH § 29 Päätösesitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 18 462,52 euroa kirjataan tilikauden ylijäämätilille.

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, ettei korkoa peruspääomalle makseta vuonna 2026.

YH § 29 Toimivallan peruste

§20 hallintosääntö

YH § 29 Päätös

Hyväksyttiin.

TARLA § 28

Tilinpäätös vuodelta 2025 on valmistunut. Tarkastuslautakunnan jäsenille jaetaan oheismateriaalina tilinpäätös vuodelta 2025.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset.

Päävastuullinen tilintarkastaja esittelee tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2025 tarkastuslautakunnan kokouksessa.

TARLA § 28 Valmistelija

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

TARLA § 28 Päätösesitys

Tarkastuslautakunta

- saattaa tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2025 yhtymävaltuustolle tiedoksi
- esittää yhtymävaltuustolle, että vuoden 2025 tilinpäätös hyväksytään ja tili-velvollisille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2025.

TARLA § 28 Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

- saattaa tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2025 yhtymävaltuustolle tiedoksi
- esittää yhtymävaltuustolle, että vuoden 2025 tilinpäätös hyväksytään ja tili-velvollisille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2025.

YV § 7 Toimivallan peruste

§113 kuntalaki

YV § 7 Päätös

Hyväksyttiin.

§ 8 SIDONNAISUUSILMOITUKSET

Tarkastuslautakunta 19.11.2025 § 49

Tarkastuslautakunta 5.2.2026 § 8

TARLA § 49

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä ja hallintosäännön 66 §:ssä tarkoitetun sidonnai-suukien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kuntayhtymän verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset yhtymä-valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Tarkastuslautakunnalle on saapunut 29.9.2025 kokouksen jälkeen hyväksyttäväksi jätettyjä sidonnaisuusilmoituksia.

TARLA § 49 Valmistelija

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

TARLA § 49 Päätösesitys

Tarkastuslautakunta päättää

- merkitä tiedoksi saadut sidonnaisuusilmoitukset kuntayhtymän kotisivuilla sekä sidonnaisuusilmoitukset
- hyväksyä asianmukaiset sidonnaisuusilmoitukset
- pyytää ilmoitusvelvollisia täydentämään puutteellista ilmoitustaan
- julkaista hyväksytyt
- saattaa hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi yhtymävaltuustolle.

TARLA § 49 Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

- merkitä tiedoksi saadut sidonnaisuusilmoitukset
- hyväksyä asianmukaiset sidonnaisuusilmoitukset
- julkaista hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset kuntayhtymän kotisivuilla sekä
- saattaa hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi yhtymävaltuustolle.

TARLA § 8

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä ja hallintosäännön 66 §:ssä tarkoitetun sidonnai-suukien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kuntayhtymän verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset yhtymävaltuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Tarkastuslautakunnalle on saapunut 19.11.2025 kokouksen jälkeen hyväksyttäväksi sidonnai-suusilmoitus

TARLA § 8 Valmistelija

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

TARLA § 8 Päätösesitys

Tarkastuslautakunta päättää

- merkitä tiedoksi saadut sidonnaisuusilmoitukset

-
- hyväksyä asianmukaiset sidonnaisuusilmoitukset
  - pyytää ilmoitusvelvollisia täydentämään puutteellista ilmoitustaan
  - julkaista hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset kuntayhtymän kotisivuilla sekä
  - saattaa hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi yhtymävaltuustolle.

TARLA § 8 Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

- merkitä tiedoksi saadut sidonnaisuusilmoitukset
- hyväksyä asianmukaiset sidonnaisuusilmoitukset
- julkaista hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset kuntayhtymän kotisivuilla sekä
- saattaa hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi yhtymävaltuustolle.

YV § 8 Päätös

Julkaistut hyväksytyt sidonnaisuusilmoitukset (tarkastuslautakunnan kokoukset 19.11.2025 ja 5.2.2026) merkittiin tiedoksi.

§ 9**LUKITUSJÄRJESTELMÄN/ULKOVAIPAN LUKITUKSEN UUSIMINEN****Yhtymähallitus 27.1.2026 § 8****YH § 8**

Yhtymähallitus päätti 26.8.2025 § 89 investointiohjelman mukaisesta oppilaitoksen lukitusjärjestelmän/ulkovaipan lukituksen uusimisesta Loihde Trust Oy:ltä. Lukitusjärjestelmän toimitus kuitenkin viivästyi toimittajasta johtuvasta syystä tammi-helmikuulle 2026, joten kyseinen investointi joudutaan siirtämään vuodelle 2026.

YH § 8 Valmistelija

Yhtymäjohtaja

YH § 8 Päätösesitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että vuoden 2026 investointiohjelmaan lisätään 200.000,- euron määräraha oppilaitoksen lukitusjärjestelmän/ulkovaipan lukituksen uusimiseen.

YH § 8 Toimivallan peruste

§20 hallintosääntö

YH § 8 Päätös

Hyväksyttiin.

YV § 9 Toimivallan peruste

§56 hallintosääntö

YV § 9 Päätös

Hyväksyttiin.

§ 10**SÄHKÖ- JA AUTOMAATIOALAN INVESTOINTIKOHTTEEN MUUTOS****Yhtymähallitus 18.2.2026 § 25****YH § 25**

Vuoden 2026 talousarvion investointiosassa on varattu 15 000,- euron määräraha sähkö- ja automaatioalalle kuitujatkokoneen sekä lähiverkkotesterin hankintaan.

Sähkö- ja automaatioalan opettajat ovat arvioineet uudelleen laitteiden tarpeellisuutta ammatillisen perustutkinnon koulutuksessa. Arvioinnin perusteella laitteista ei katsota olevan opetuksellista lisäarvoa sähköasentajan perustutkinnon suorittajille. Mikäli opiskelija työllistyy valokuituasennuksiin, perehdytys ja tehtävään tarvittava koulutus järjestetään nykyään työpaikalla työnantajan toimesta.

Sähkö- ja automaatioalan opettajat esittävät, että aiemmin hyväksytty investointi kohdennettaisiin turvallisuuden parantamiseen ja oppimisympäristöjen nykyaikaistamiseen hankkimalla turvakytkimet ja harjoitustyökeskukset työsaliin. Hankinta parantaisi opiskelijoiden turvallisuutta harjoituskytkentöjen aikana. Lisäksi nykyiset harjoitustyökeskukset ovat käyttöikänsä päässä ja edellyttävät uudistamista. Aiemmin hyväksytyyn investointimäärärahan 15 000,- uudelleen kohdentaminen mahdollistaisi turvallisen ja tämän ajan vaatimuksia vastaavan oppimisympäristön rakentamisen aloittamisen.

YH § 25 Valmistelija

Yhtymäjohtaja

YH § 25 Päätösesitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että vuoden 2026 investointiohjelmaan varattu 15 000,- euron määräraha sähkö- ja automaatioalalle, kohdennetaan turvakytkinten ja harjoituskeskusten hankintaan.

YH § 25 Toimivallan peruste

§20 hallintosääntö

YH § 25 Päätös

Hyväksyttiin.

YV § 10 Toimivallan peruste

§56 hallintosääntö

YV § 10 Päätös

Hyväksyttiin.

§ 11**LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN HALLINTOSÄÄNTÖ, liite 5****Yhtymähallitus 29.4.2026 § 42****YH § 42**

Kuntien ja kuntayhtymien hallintosäännöstä säädetään Kuntalain (410/2015) 90 §:ssä. Hallintosääntö on keskeinen kunnan ja kuntayhtymän hallinnon ja toiminnan ohjausväline.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän voimassa oleva hallintosääntö on hyväksytty yhtymävaltuustossa 12.5.2021, § 5.

Hallintosäännön päivityksessä on käytetty apuna Kuntaliiton uusinta hallintosääntö -mallia vuodelta 2025. Pohjautuen kyseiseen malliin, hallintosääntöön on lisätty toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa, henkilötietojen käsittely, kuntayhtymän tehtävät rekisterinpitäjänä, päätös automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta, kyberturvallisuuteen liittyvät tehtävät sekä varautuminen ja valmiussuunnittelu. Hallintosääntöön on lisätty uutena turvallisuusjohtaja, turvallisuusjohtajan pääasialliset tehtävät ja toimivalta sekä päivitetty näin ollen myös muiden johtavien viranhaltijoiden tehtäväjako ja toimivaltaa.

Esityslistan liitteenä on päivitetty hallintosääntö, jossa on keltaisella uudet päivitykset ja poistetut kohdat yliviivattuna.

Liite 1: päivitetty hallintosääntö

YH § 42 Valmistelija

Yhtymäjohtaja

YH § 42 Päätösesitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että se hyväksyy uuden hallintosäännön ja että se astuu voimaan 1.8.2026.

YH § 42 Toimivallan peruste

§20 hallintosääntö

YH § 42 Päätös

Hyväksyttiin.

YV § 11 Toimivallan peruste

§14 kuntalaki

YV § 11 Päätös

Hyväksyttiin.

§ 12**KONSERNIOHJEEN PÄIVITYS, liite 6****Yhtymähallitus 29.4.2026 § 43****YH § 43**

Kuntalain mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat kuntakonserniin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Konserniohjeella määritellään menettelytapoja, jotka tukevat kuntakonsernin talouden suunnittelua ja seurantaa, riskien hallintaa, tiedottamista, sitoutunutta hallitustyöskentelyä sekä hyvää johtamista ja hallintoa. Konserniohjeen vähimmäissisältö on määritelty kuntalain 47 §:ssä.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän voimassa oleva konserniohje on laadittu Kuntaliiton konserniohjeen laatimista koskevan suosituksen mukaisesti ja se on hyväksytty yhtymävaltuustossa 23.5.2018, § 19. Konserniohjetta on nyt päivitetty lisäämällä siihen Fokka Säätiö sr sekä tehtävänimike talousjohtaja on päivitetty tehtävänimikkeeksi elinvoimajohtaja ja tehtävänimike kuntayhtymäjohtaja on päivitetty tehtävänimikkeeksi yhtymäjohtaja. Näiden lisäksi yhtymähallituksen valtuustolle antama raportti tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä on päivitetty tapahtuvan vuosittain.

Esityslistan liitteenä on päivitetty konserniohje, jossa on keltaisella uudet päivitykset ja poistetut kohdat yliviivattuna.

Liite 2: päivitetty konserniohje

YH § 43 Valmistelija

Yhtymäjohtaja

YH § 43 Päätösesitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että se hyväksyy uuden konserniohjeen ja että se astuu voimaan 1.6.2026.

YH § 43 Toimivallan peruste

§20 hallintosääntö

YH § 43 Päätös

Hyväksyttiin.

YV § 12 Toimivallan peruste

§14 kuntalaki

YV § 12 Päätös

Hyväksyttiin.

§ 13**KOKOUKSEN PÄÄTTÄMÄT KIIREELLISET ASIAT**

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi kuntalain 95 §:n mukaan päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

Päätös

Kiireellisiä päätettäviä asioita ei ollut.

---

§ 14
KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Päätös Puheenjohtaja Jyri Kaunisto kiitti valtuutettuja hyvästä yhteistyöstä ja päätti kokouksen klo 18.03.

VALITUSOSOITUS

Tämän pöytäkirjan 5, 7, 9, 10–12 §:n kohdalla tehdystä päätöksestä haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Pöytäkirjan 1–4, 6, 13–14§:ien kohdalla tehdyistä päätöksistä ei saa kuntalain mukaan tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, Hämeenlinna

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Faksinumero: 029 56 42269

Puhelinnumero: 029 56 42210

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän kirjaamosta.

Postiosoite: PL 12, 30101 Forssa
Käyntiosoite: Saksankatu 27, Forssa (olettehan kirjaamoon yhteydessä ennen tuloanne)
Sähköpostiosoite: kirjaamo@lhkk.fi
Puhelinnumero: 040 7130 555

Kirjaamon aukioloaika on ma-to klo 8.00 - 15.00, pe klo 8.00 - 14.00

Varsinaiset jäsenet			Varajäsenet			Äänet
SDP	Forssan kaupunki	Rajahalme-Tahvanainen Tarja	SDP	Kaasalainen Kati		8,16
KOK	90 osuutta	Lahtinen Kalle	KOK	Jokinen Heikki		8,16
PS		Jaakkola Tea	PS	Hipp-Koskenoja Piritä		8,16
SDP		Rekunen Hannu	SDP	Syrjänen Risto		8,16
KESK		Wiisak Johanna	KESK	Hokka Mari		8,16
						<u>40,80</u>
SDP	Someron kaupunki	Pätäri Pauliina	SDP	Rajala Sanna		8,00
SDP	32 osuutta	Valve Ismo	SDP	Lemberg Mikko		8,00
PS		Takala Jari	PS	Muhonen Jari		8,00
KOK		Mäkinen Jaakko	KOK	Lauranto Artturi		8,00
						<u>32,00</u>
SDP	Jokioisten kunta	Stenberg Niina	SDP	Ristolainen Sanni		7,75
VAS	31 osuutta	Heinämäki Jukka	VAS	Honkanen Petteri		7,75
KESK		Lääveri Eeva	KESK	Heinonen Petra		7,75
VIHR		Mirzabagheri Parvin	VIHR	Puura Leena		7,75
						<u>31,00</u>
KESK	Tammelan kunta	Kaunisto Jyri	KESK	Pura Eero		9,00
KOK	18 osuutta	Kosunen Taru	KOK	Lahtinen Susanna		9,00
						<u>18,00</u>
SDP	Humpvilan kunta	Räsänen Tiia	KESK	Sunell Krista		6,00
KESK	12 osuutta	Räsänen Hannu	KESK	Mustajärvi Sami		6,00
						<u>12,00</u>
SDP	Urjalan kunta	Rantala Eeva-Liisa	SDP	Brusin Kati		6,00
KESK	12 osuutta	Vehmaa Simo	KESK	Pirhonen Markus		6,00
						<u>12,00</u>
KESK	Ypäjän kunta	Reiman Timo	KESK	Leppänen Keijo		4,50
KOK	9 osuutta	Saastamoinen Markku	KOK	Sivula Timo-Mikael		4,50
						<u>9,00</u>
						Yhteensä 154,80

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2025

Sisällysluettelo

1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1	Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
1.2	Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
1.2.1	Kuntayhtymäosuudet	4
1.2.2	Kuntayhtymän hallinto	4
1.2.3	Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän organisaatio 31.12.2025	6
1.2.3.1	Tiimiorganisaatio perusrakenteena	6
1.2.3.2	Organisaatorakenne	7
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.4	Olennot muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	9
1.5	Muut ei taloudelliset asiat	9
1.6	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	10
1.7	Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	10
2	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA	11
3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	12
3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	12
3.2	Toiminnan rahoitus	13
4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	14
5	KOKONAISTULOT JA MENOT	15
6	KONSERNITIEDOT	15
6.1	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	15
6.2	Konsernin toiminnan ohjaus	16
6.3	Olennot konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä	16
6.3.1	Toimintaedellytysten varmistaminen	16
6.4	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	17
7	YHTYMÄHALLITUKSEN EHDOTUS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	20
8	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	20
8.1	Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän toiminta-ajatus, visio ja arvot	20
8.2	Oppilaitoksen toiminta ja kehittäminen	21
8.2.1	Koulutustoiminta	21
8.2.2	Pedagoginen kehittäminen	21
8.2.3	Koordinaattorit strategian painopistealueiden kehittäjänä	22
8.2.4	Kehittämistiimit	25
8.2.5	Koulutuksen laatu	27

8.2.6 Teknologinen kehittäminen	28
8.2.6.1 Digitalisaation vakiinnuttaminen ja opetuksen kehittäminen.....	28
8.2.6.2 Tekoälyn integrointi osaksi arkea.....	28
8.2.6.3 Sähköinen asian- ja asiakirjahallinta	29
8.2.6.4 Kiinteistöjen digitaalinen lukitusjärjestelmä	29
8.2.7 Kansainvälisyystoiminta	29
8.2.8 Hankkeet ja kehittämisprojektit.....	29
8.3 Tavoitteiden toteutuminen	32
8.3.1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet	32
8.3.2 Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla	33
8.3.3 Strategisten tavoitteiden toteutuminen	36
8.3.3.1 Koulutus	36
8.3.3.2 Opiskelijapalvelut.....	36
8.3.3.3 Elinvoima ja työelämäpalvelut.....	37
8.3.4 Opiskelijamäärätavoitteiden toteutuminen.....	40
8.4 Sitovat taloudelliset tavoitteet ja käyttötalouden toteutuminen	45
8.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	46
8.6 Investointien toteutuminen.....	47
8.7 Rahoitusosan toteutuminen	47
9 HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	48
9.1 Forssan ammatti-instituutin henkilöstöpolitiikka.....	48
9.1.1 Henkilöstöstrategia.....	48
9.1.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	48
9.2 Henkilöstön määrä ja rakenne	49
9.2.1 Palvelussuhteet.....	49
9.2.2 Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne	49
9.2.3 Eläkkeelle siirtyminen.....	50
9.2.4 Rekrytointi.....	50
9.3 Työaika ja työpanos.....	51
9.4 Osaamisen kehittäminen	51
9.5 Terveystieteellinen toimintakyky ja työhyvinvointi.....	52
9.5.1 Sairauspoissaolot.....	52
9.5.2 Sairauspoissaolojen kustannukset	53
9.5.3 Työterveyshuolto.....	53
9.5.4 Työn kuormittavuuden arviointi ja työtyytyväisyys	54
9.6 Innovatiivisuus, yhteistoiminta ja verkostoituminen	54
9.7 Palkkaus ja henkilöstökustannukset	54
9.7.1 Palkkausjärjestelmät ja palkitseminen.....	54
9.7.2 Henkilöstökustannukset	55
9.7.3 Muut välilliset henkilöstökustannukset/TYHY-toiminta	55

10	YMPÄRISTÖRAPORTTI	56
11	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	58
11.1	Tuloslaskelma	58
11.2	Rahoituslaskelma	59
11.3	Tase	60
11.4	Konsernilaskelmat	62
12	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	64
12.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	64
12.2	Tuloslaskelman liitetiedot.....	65
12.2.1	Kuntayhtymän toimintatuotot ilman sisäisiä eriä	65
12.2.2	Kuntayhtymän palvelujen ostot ilman sisäisiä eriä.....	65
12.2.3	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	65
12.3	Taseen liitetiedot	67
12.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	67
12.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	70
12.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	71
12.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat	72
	liitetiedot	72
12.6	Projektit ja muut kehittämishankkeet.....	73
12.7	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	74
12.7.1	Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet.....	74
12.7.2	Konsernituloslaskelman liitetiedot	74
12.7.3	Konsernitaseen liitetiedot	74
12.7.4	Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	75
12.8	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista 1.1.-31.12.2025	75
12.9	Kilpailulain edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla.....	76
13	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	77

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2025 keskeisimpänä tehtävänä kuntayhtymätasolla oli strategian uudistaminen. Strategiatyötä tehtiin läpi vuoden erilaisten työryhmien avulla ja tuloksena oli moderni, selkeä ja hyvin ohjaava tulevaisuusasiakirja vuosille 2026-28.

Yhtymävaltuuston toimintavuodelle 2025 hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin suurelta osin. Myös kaikissa strategisissa painopistealueissa päästiin etenemään tulokorttitavoitteissa määritellyillä tavoilla. Kehitystyöhön ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen käytettiin paljon resursseja. Yhteisöllisyys on LHKK:n yksi kolmesta arvosta ja se nostettiin erityisesti esiin työskentelyn ja koulutuksen suunnittelussa. Valtakunnallisesti seurattiin ammatillisen koulutuksen lainsäädännön ja rahoitusmuutosten valmistelua ja paikallistasolla osallistuttiin 1.1.25 aloittaneen työllisyysalueen toimintaan.

Sertifiointeja saatiin jälleen uudistettua. Ekokompassin ulkoinen arviointi tehtiin syksyllä ja saimme sertifioinnin jälleen kolmevuotiskaudeksi. Myös Great Place to Work –sertifikaatti uusittiin ja sen monissa painopisteissä myönteinen kehitys oli henkilöstön palautteen mukaan selkeää. Kuntayhtymä käynnisti myös yrittäjämäisen toiminnan sertifioinnin rakentamisen yhdessä Suomen Yrittäjien, Hämeen Yrittäjien ja Forssan Yrittäjien kanssa. Sertifiointien uudistamisen ja jopa uuden sertifioinnin rakentamisen myötä voidaan todeta, että LHKK:n valitsevat arvot ovat arjessa totta, toiminta on kehittävää ja laadukasta.

Strategian valmistelu

LHKK:n strategiaprosessi käynnistyi tammikuussa 2025. Yhtymähallitus linjasi tuolloin, että olemassa oleva strategia luodaan kokonaisuutena uudelleen päivittämisen sijaan. Strategisten painopisteiden lisäksi tarkasteluun otettaisiin myös LHKK:n tarkoitus/tehtävä, toiminta-ajatus, visio ja arvot. Työhön kutsuttaisiin koko henkilöstö, luottamushenkilöt, opiskelijat, työelämäkumppanit ja muut sidosryhmät.

Henkilöstö aloitti tulevaisuustyöskentelyn helmikuussa. Maaliskuussa päättäjien valtuustoseminaarissa paikalla olivat yhtymävaltuuston, yhtymähallituksen ja tarkastuslautakunnan jäseniä. Tilaisuudessa puheenvuoroja piti laaja joukko toiminnan kannalta merkittäviä valtakunnallisia ja alueellisia asiantuntijoita. Loppukeväästä laadittiin työstetyn materiaalin eli ensimmäisten strategialuonnosten perusteella verkkokyselyt. Verkkokyselyt lähetettiin henkilöstölle, tietyille työelämäkumppaneille ja opiskelijoille. Kyselyihin vastasi 97 henkilöstön jäsentä, 28 työelämäkumppania ja 142 opiskelijaa.

Vastausten perusteella johtopäätöksenä oli melko selvä kanta tuleviin strategisiin painopistealueisiin. Nämä esiteltiin työelämäkumppanien tilaisuudessa 28.8.2025. Kyseinen ryhmä (Työelämäkymppit = 10 työnantajan edustajaa) antoi vahvan tuen ehdotetuille uusille painopisteille. Myös opiskelijat pohtivat ehdotettuja painopisteitä ja oppilaitoksen tulevaisuustyötä yrittäjänpäivän tapahtumassa.

Koska valtuustokausi oli vaihtunut kesällä, oli tarkoituksenmukaista kutsua uudet päättäjät ohjaamaan osaltaan strategiatyötä. Strategialta järjestettiin päättäjille syyskuussa ja vilkkaan keskustelun tuloksena käsittelyssä ollut luonnos kokonaisuudesta oli jälleen saanut vahvistusta. Tämän jälkeen syyskuussa henkilöstö käsitteli ehdotetut neljä painopistettä, otti niihin edelleen kantaa ja sanoitti, mitä ne tarkoittaisivat käytännössä. Työhön osallistui koko henkilöstö. Yhteistä tulevaisuustyötä jatkettiin henkilöstön kehittämispäivän yhteydessä, kun työn alla olivat vuorostaan LHKK:n tehtävä, toiminta-ajatus, visio ja arvot.

Strategiatyö oli erittäin osallistava. Lopputuloksena on yhteisesti laadittu, innostava ja ohjaava kokonaisuus. Strategian toimeenpanoon valmistauduttiin tuloskortin tavoitteiden ja mittareiden asettamisella, johon edelleen koko henkilöstö sai osallistua.

Uusi strategiamme 2026-28 rakentuu yhteisöllisyydestä, vaikuttavuudesta ja uudistumiskyvystä. Jokainen painopiste tukee toisiaan ja muodostaa kokonaisuuden, jossa opiskelija, henkilöstö ja kumppanit toimivat yhdessä kohti kestävää ja tulevaisuuslähtöistä koulutusorganisaatiota

Strategiset painopistealueemme, jotka kehittämistyön keskiöön valittiin, tulevat olemaan:

1. kestävä ja vaikuttava osaaminen
2. vaikuttavat kumppanuudet
3. uudistaminen
4. tiedolla toimiminen

Laatutyö

LHKK:n laadunhallinta perustuu EFQM-malliin, opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen laatustrategiaan sekä vuosittaiseen kehittämissuunnitelmaan. Laadunhallinnan toiminnanohjausjärjestelmänä toimii IMS, jossa kuvataan LHKK:n tapa toimia. Toimintajärjestelmä sisältää koulustoittoiminnan käsikirjan, keskeisten prosessien kuvaukset, seurannan mittarit ja tulokset sekä toimintaan liittyvät asiakirjat, ohjeet ja lomakkeet. Toimintajärjestelmä sisältää laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjohtamisen osat alueet.

Laatu on suunnittelua, toteutusta, arviointia ja parantamista sekä yhteisesti kehittyvää toimintakulttuuria. Laatutiimi tukee laadunhallintaa ja edistää kulloinkin valittuja kehittämiskohteita, sekä tuo laadun varmistamisen ja kehittämisen osaksi jokaisen tiimin ja henkilön työtä.

LHKK:n laatua arvioidaan ja varmistetaan itsearviointien, oppilaitosten välisten vertaisarviointien, sisäisten vertaisarviointien sekä seuraavien itsearviointien ja sertifiointien avulla: Okka-säätiön Kestävä tulevaisuus oppilaitoksissa, Ekokompassi ja Great Place to Work. Lisäksi olemme saaneet varmistuksen laadustamme erilaisista teemakohtaisista arvioinneista.

Vuoden 2020 aikana kuntayhtymässä suoritettiin kestävän tulevaisuuden indikaattorien mukainen auditointi, joka johti siihen, että Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä sai ensimmäisenä oppilaitoksena Suomessa kyseisen sertifiointin tammikuussa 2021. Vuonna 2024 oli sertifikaatin uudelleen arviointi, jonka tuloksena OKKA-säätiön hallitus uusi LHKK:n kestävän kehityksen sertifikaatin seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi.

Hämeen ensimmäinen työelämäarviointi toteutettiin LHKK:ssa – tavoitteena systemaattisempi yhteistyö oppilaitosten ja yritysten välille

Hämeen kauppakamari järjesti Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän työelämäarvioinnin toukuussa 2025, ja arvioinnin mahdollistivat Forssan Yrityskehitys ja Hämeen liitto. Tämä oli ensimmäinen kauppakamarin toteuttama arviointi Hämeessä. Arvioinnin koulutusvastuualueena toimi kone- ja tuotantotekniikka ja alan yritysarvioijina toimivat neljän yrityksen edustajat.

Työelämäarvioinnin jälkeen Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymälle luovutettiin 13.8.2025 Hyväksytty työelämäauditointi (HTA) -sertifikaatti osoituksena oppilaitoksen halusta kehittää ja tehdä tiiviimpää sekä systemaattisempaa yhteistyötä alueen yritysten kanssa. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän asettamat tavoitteet työelämäauditoinnille olivat pääpiirteiltään työelämäyhteistyön laadun ja tarpeiden arviointi, työelämäyhteistyön vahvistaminen ja laajentaminen sekä toimintatapojen kehittäminen. Auditointi käynnisti tavoitteidensa mukaisesti systemaattisen kehitystyön yritysten ja oppilaitoksen kesken, ja työ jatkuu vuoden 2026 aikana.

Rahoitus

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään laskennallisesti perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kyseisen rahoitusosuuden kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Koulutuksen järjestäjän osuus perusrahoituksesta perustuu ministeriön koulutuksen järjestäjälle asettamiin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, suoritusrahoituksessa suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osien osaamispisteisiin sekä vaikuttavuusrahoituksessa opiskelijoiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen sekä opiskelija- ja työelämäpalautteeseen. Laskennallisen rahoituksen lisäksi koulutuksen järjestäjät ovat voineet hakemuksesta saada strategiarahoitusta, jota ministeriö myöntää harkintaan perustuen.

Rahoitusjärjestelmässä otetaan huomioon keskeiset koulutuksen kustannuksiin vaikuttavat tekijät, kuten tutkintokohtaiset kustannuserot, eri tutkintotyytit, koulutuksen toteuttamismuodot, erityinen tuki ja majoitus, työvoimakoulutus, oppimisvalmiuksia tukevat opinnot ja henkilöstökoulutus, painottamalla rahoituksen perusteena käytettäviä suoritemääriä erilaisilla kustannuserot huomioivilla kertoimilla. Lisäksi rahoitusjärjestelmässä otetaan huomioon ammatillisen koulutuksen tavoitteet. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksella sekä niiden laskennassa käytetyillä kertoimilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan koulutuksen järjestäjiä suuntaamaan toimintaa osaamistarpeita vastaavaksi sekä tehostamaan opintoprosesseja. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksessa käytetyillä kertoimilla painotetaan esimerkiksi vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden tutkintoja tai aikaisemmin työttömänä olleiden työllistymistä.

Rahoitusta maksetaan myös suoritusten ja tulosten perusteella eikä pelkästään opiskeluajan perusteella. Volyymissa huomioidaan perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Vuonna 2025 rahoituksesta 70 % määräytyi opiskelijavuosien mukaan, 20 % suoritteiden perusteella (tutkintojen osat ja tutkinnot) ja 10 % tuloksellisuudesta, jota kuvaavat työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtymisen sekä opiskelijoiden ja työelämän palaute. Strategiarahoitusta koulutuksen järjestäjä voi saada enintään 2 % kokonaisrahoituksesta.

Rahoitusjärjestelmä muuttui vuoden 2026 alusta lukien. Uusi rahoitusmalli vahvistaa rahoituksen kannustimia siten, että opiskelijat suorittaisivat opintoja, valmistuisivat ja valmistumisen jälkeen työllistyisivät ja siirtyisivät jatko-opintoihin. Uudessa rahoitusmallissa opiskelijavuosiin perustuva rahoitus siis pienenee, ja suoritteiden ja vaikuttavuuden perusteella määräytyvän rahoituksen osuus kasvaa.

Investoinnit ja rakentaminen

Vuonna 2024 käynnistettiin oppilaitoksen F-rakennuksen perusparannusprojektin suunnittelu. F-rakennuksen saneeraus toteutettiin vuoden 2025 aikana, ja remontin tuloksena on modernit, viihtyisät ja toimivat tilat.

Forssan Kuustossa opiskelijatyönä tehty FAI-5 omakotitalo myytiin vuonna 2025. Uutta omakotitalotyömaata ei käynnistetty.

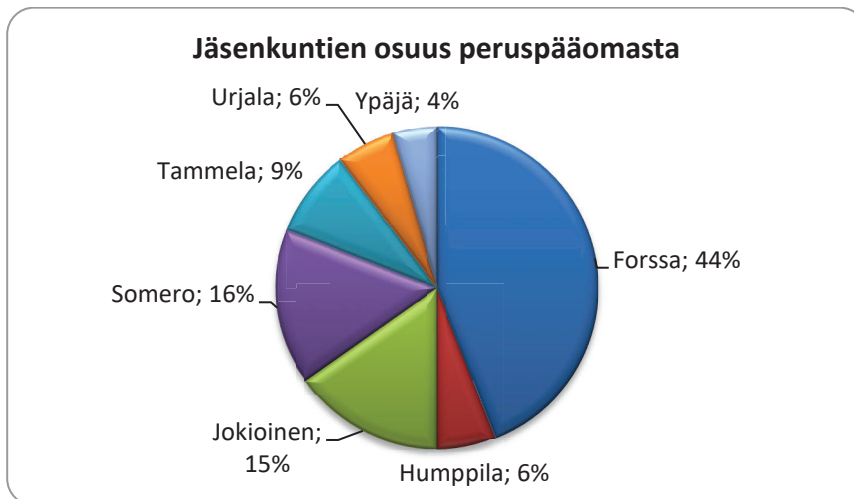
1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.2.1 Kuntayhtymäosuudet

Lounais-Hämeen koulutus kuntayhtymän jäsenkunnat ja niiden omistamat osuudet ja osuus peruspääomasta 31.12.2025:

Forssa	90	2 065 351,50 €
Humppila	12	275 380,20 €
Jokioinen	31	711 398,85 €
Somero	32	734 347,20 €
Tammela	18	413 070,30 €
Urjala	12	275 380,20 €
Ypäjä	9	<u>206 535,15 €</u>
		4 681 463,40 €

Yhden osuuden arvo on 22 948,35 euroa. Jäsenkunnat ovat vuonna 2024 hyväksyneet päivitetyn perussopimuksen. Perussopimuksen mukaan kuntayhtymä voi yhtymävaltuuston päätöksellä suorittaa peruspääoman jäsenkuntaosuuksille korkoa enintään 2 %.

1.2.2 Kuntayhtymän hallinto

Vuonna 2025 käytiin kunnallisvaalit ja kuntayhtymän toimielinten jäsenistöön tuli kesällä muutoksia. Uudet päättäjät aloittivat 1.8.2025.

Yhtymävaltuuston kokoonpano 2021-2025:

Pj	Järvinen Eino
1. vpj	Vehmaa Simo
2. vpj	Fonsell-Laurila Kati

Forssa: Järvinen Eino (sdp), Järvinen Tarja (kok), Nummelin Jukka (vas), Rajahalme-Tahvanainen Tarja (sdp), Tonteri Liisa (kesk)

Humppila: Valtanen Johanna (kesk), Räsänen Tiia (sdp)

Jokioinen: Lehtonen Petri (vas), Lääveri Eeva (kesk), Mutikainen Markus (vas), Ristolainen Sanni (sdp)

Somero: Fonsell-Laurila Kati (kok), Hakamäki Raila (sdp), Kuu-Karkku Teuvo (ps), Salo Juha (kesk)

Tammela: Kaunisto Jyri (kesk), Kosunen Taru (kok)
Ujala: Järvinen Kari (sdp), Vehmaa Simo (kesk)
Ypää: Myllymäki Miia (kesk), Saastamoinen Markku (kok)

Yhtymävaltuuston kokoonpano 2025-2029:

Pj Kaunisto Jyri
 1. vpj Rajahalme-Tahvanainen Tarja
 2. vpj Lahtinen Kalle

Forssa: Jaakkola Tea (ps), Lahtinen Kalle (kok), Rajahalme-Tahvanainen Tarja (sdp), Rekunen Hannu (sdp), Wiisak Johanna (kesk)

Humppila: Räsänen Hannu (kesk), Räsänen Tiia (sdp)

Jokioinen: Heinämäki Jukka (vas), Lääveri Eeva (kesk), Mirzabagheri Parvin (vihr), Stenberg Niina (sdp)

Somero: Mäkinen Jaakko (kok), Pätäri Pauliina (sdp), Takala Jari (ps), Valve Ismo (sdp)

Tammela: Kaunisto Jyri (kesk), Kosunen Taru (kok)

Ujala: Rantala Eeva-Liisa (sdp), Vehmaa Simo (kesk)

Ypää: Reiman Timo (kesk), Saastamoinen Markku (kok)

Yhtymähallituksen kokoonpano 2021-2025:

Pj Anttila Sirkka-Liisa
 Vpj Perälä Jukka

Forssa: Anttila Sirkka-Liisa (kesk), Koski Hannu (sdp), Marjamäki-Vuorenpää Susanna (kok), Mattila Sami (ps)

Humppila: Marko Huhtanen (vas)

Jokioinen: Perälä Jukka (sdp)

Somero: Lehtinen Riina (sdp), Ryhtä Riitta (kesk)

Tammela: Kosunen Taru (kok)

Ujala: Rintamaa Mauri (ps)

Ypää: Markku Leppälahti (kesk)

Yhtymähallituksen kokoonpano 2025-2029:

Pj Lepola Kaisa
 Vpj Leppälahti Markku

Forssa: Lepola Kaisa (sdp), Orzech Maria (kok), Tonteri Liisa (kesk), Vuorenmaa Janne (vas)

Humppila: Marko Huhtanen (sdp)

Jokioinen: Raitanen Kimmo (sdp)

Somero: Hakamäki Raila (sdp), Ryhtä Riitta (kesk)

Tammela: Kajava Teemu (kok)

Ujala: Wesin Lisa (ps)

Ypää: Markku Leppälahti (kesk)

Yhtymävaltuuston ja -hallituksen sihteerinä toimii yhtymäjohtaja.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2021-2025

Pj Lääveri Eeva
Vpj Järvinen Tarja

Jokioinen: Lääveri Eeva pj. (kesk)
Forssa: Järvinen Tarja vpj. (kok)
Somero: Ismo Valve (sdp)
Humppila: Lintukangas Jukka (ps)

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2025-2029

Pj Lääveri Eeva
Vpj Jaakkola Tea

Jokioinen: Lääveri Eeva (kesk)
Forssa: Jaakkola Tea (ps)
Somero: Salomäenpää Olli (kok)
Urjala: Pynnä Lari (sdp)

BDO Auditor Oy toimii kuntayhtymän tilintarkastusyhteisönä ja vastuullisena tilintarkastajana toimii Piia-Tuulia Rauhala, JHT, KHT.

1.2.3 Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän organisaatio 31.12.2025

1.2.3.1 Tiimiorganisaatio perusrakenteena

Vuonna 2021 LHKK muuttui tiimiorganisaatioksi, ja isoin muutos toiminnassa oli se, että organisaatiossa ei ole keskijohtoa. Valtaa ja vastuuta on ohjattu tiimien käyttöön, ja tämä onnistui konsernin toiminnassa viidentenä toimintavuonna jo hyvin. Vuonna 2025 henkilöstö oli valmis toimimaan tiimiorganisaatiossa ja osasi hyödyntää työssä tiimiorganisaation tuomia valtuuksia. Kaikissa tiimeissä on tiimiläisten valitsema säännöllisesti vaihtuva tiiminvetäjä, joita myös valmennettiin ja ohjattiin vuoden mittaan. Tiimirakenteeseen on tehty matkan varrella muutoksia ja niin nytkin: loppuvuonna 2025 lakkautettiin kaksi tiimiä ja perustettiin kaksi uutta tilalle. Kotitiimejä vuonna 2025 oli 20 kpl (10 osaamisen tiimiä ja 10 palvelutiimiä).

Marraskuussa toteutettiin henkilöstökysely Great Place to Work –organisaation kanssa neljännen keran. Tavoitteena oli mittaustaa henkilöstön työtyytyväisyyttä ja arvioida LHKK:n suoriutumista työnantajana Trust Model henkilöstötutkimuksen avulla. Tutkimuksen tulos oli hyvä, henkilöstö vastasi huomattavan laajasti kyselyyn ja antoi työnantajastaan, työtehtävistä ja toiminnasta hyvää palautetta. Palautteen myötä onnistuttiin jälleen uudistamaan Great Place to Work –sertifikaatti. Tämä johtuu systemaattisesta ja johdonmukaisesta työstä yhdessä henkilöstön kanssa: henkilöstöltä pyydetään säännöllisesti eri keinoin palautetta, ideoita ja kehittämiskeinoja, joiden avulla työtyytyväisyyttä voitaisiin parantaa. LHKK on panostanut henkilöstönsä työtyytyväisyyteen henkilöstön esittämien toiveiden perusteella. Huomionarvoista on myös se, että tutkimuksen mittaus tehtiin samalla ajanjaksolla, kun kuntayhtymässä oli käynnissä yt-menettely. Tästä huolimatta henkilöstön palaute työpaikastaan oli sertifioinnin arvoista.

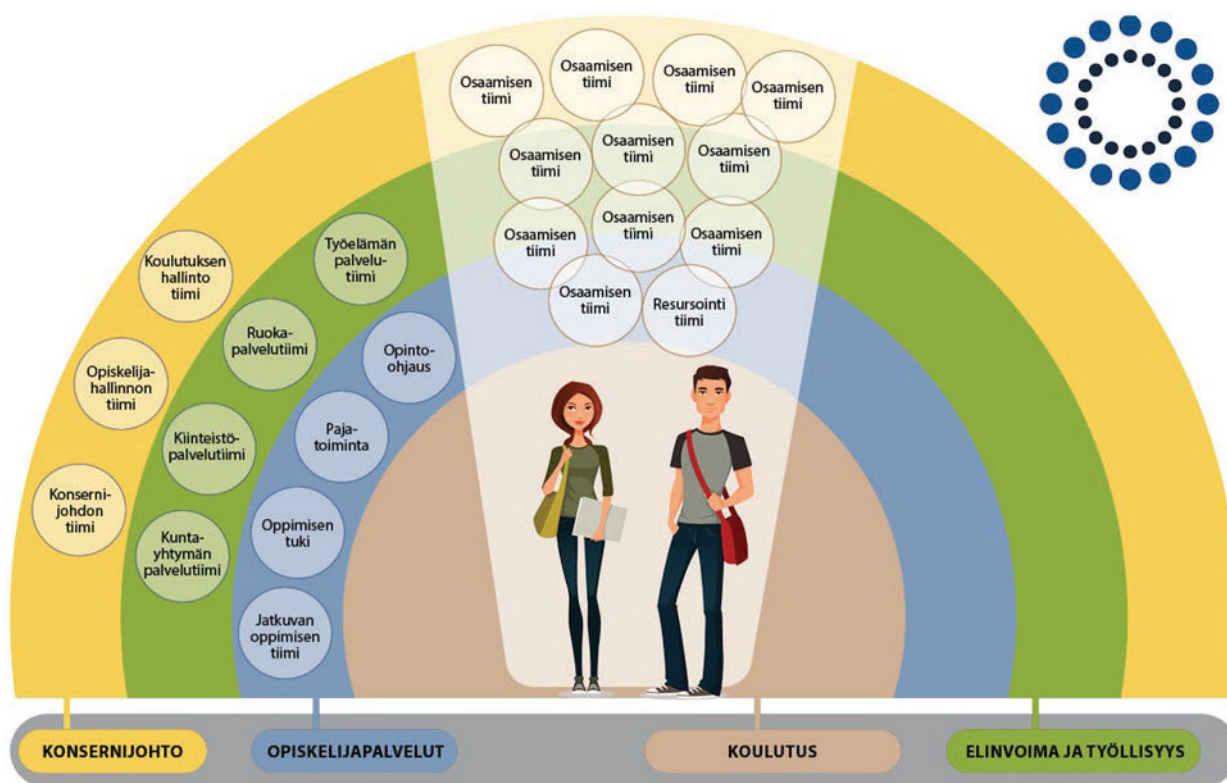
Onnistumiset säännönmukaisesti kaikilla keskeisillä mittareilla kertovat sitoutuneesta ja innostuneesta henkilökunnasta, joka haluaa osallistua kehittämiseen ja tehdä asioita uudella, kestäväällä tavalla. LHKK:n toimintaa nimenomaan tiimiorganisaationa käytiin benchmarkkaamassa monista muista oppilaitoksista vuoden mittaan. Samoin arvotyömme ja Faktian henkilöstöpalvelu ovat olleet ulkopuolisten

mielestä kiinnostavia osa-alueita; edustajamme esittelivät toimintaamme hyvin monissa yhteyksissä erilaisille kokoonpanoille vuoden mittaan.

1.2.3.2 Organisaatorakenne

Kuntayhtymä ylläpitää Forssan ammatti-instituuttia ja omistaa 100 % Faktia Oy:n osakkeista. Kuntayhtymä perusti vuonna 2022 myös Fokka Säätiön, jossa kuntayhtymällä on määräysvalta.

Organisaation toiminnot on jaettu neljään tulosalueeseen. Ne ovat Konsernijohto, Elinvoima ja työllisyys, Koulutus ja Opiskelijapalvelut.

KOTITIIMIT

Palvelutiimit

- Konsernijohdon tiimi
- Opiskelijahallinnon tiimi
- Koulutuksen hallinto-tiimi
- Kuntayhtymän palvelutiimi (Talous- ja henkilöstöpalvelut)
- Kiinteistöpalvelutiimi (Kiinteistö ja puhtaus)
- Ruokapalvelutiimi
- Työelämän palvelutiimi
- Opinto-ohjaus
- Pajatoiminta
- Oppimisen tuki
- Jatkuvan oppimisen tiimi

Osaamisen tiimit

- Auto, logistiikka, nosturi
- Rakentaminen, pinta, sähkö
- Talotekniikka, kiinteistöpalvelu, puhtausala
- Kone- ja tuotantotekniikka ja tekninen suunnittelu
- Ravintola, elintarvike
- Liiketoiminta
- Media, tieto- ja viestintätekniikka
- Sosiaali- ja terveys
- Kasvatus ja ohjaava, ml. maahanmuuttajien koulutus
- Yhteiset tutkimuksen osat
- Yrittäjyyspedagogiikka ja esimieskoulutukset, Keramiikka, kauneudenhoito, matkailu, luonto, laajennetut opskot (sis. myös osuuskunta ja oppilaitoksen palvelutoiminnan kehittäminen)
- Resurssintimi

Yhteistyötiimit

- Vastuullisuus ja ilmasto
- Teknologia
- Pedagoginen kehittäminen
- Opiskelijahankinta ja markkinointi
- Taitajat
- Kansainvälisyys
- Yrittäjyysluotsit
- Laatu ja prosessit
- Työelämän palvelutiimi
- Erityinen tuki ja ohjaus
- Ammatilliset ohjaajat
- Opiskelijan hyvinvointitiimi

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän organisaatio

Tulosalueet ovat toimintokohtaisia eivätkä koulutuslakohtaisia, jolla pyritään vauhdittamaan mahdollisimman monipuolista ja monialaista osaamisen kehittämistä. Toimintokohtaisuudella pyritään varmistamaan kaikkien keskeisten ydinprosessien saumaton toiminta ja se, että samat toimintaohjeet ja niiden tulokset koskevat koko koulutusta. Johtotiimiin kuuluvat yhtymäjohtaja, elinvoimajohtaja, rehtori, koulutusjohtaja ja opiskelijapalveluiden johtaja. Johtotiimi vastaa toiminnan kokonaisuudesta.

LHKK:n toimintakulttuuriin kuuluu hyvin laaja henkilöstön ja opiskelijoiden osallistaminen kehittämiseen. Kotitiimien edustajat osallistuvat vuorotellen laajennetun johtotiimin kokouksiin täysivaltaisina jäseninä. Tiimeistä oli laajennetun johtotiimin kokouksissa vuoden mittaan 25 henkilöä. Kokouksissa oli mukana myös strategiakoordinaattoreita sekä kehittämistiimien vetäjiä (18 henkilöä). Sama mahdollisuus on myös opiskelijoilla: jokaisessa laajennetun johtotiimin kokouksessa mukana oli opiskelijoiden vaihtuva edustus. Opiskelijoita oli kokouksissa mukana 22 henkilöä. Sekä henkilöstön että opiskelijoiden edustajien on määrä tuoda kokoukseen käsiteltäväksi kehittämissideoita ja palautetta, ja tämä tavoite onnistui hyvin. Jokaisessa kokouksessa johtotiimi sai ideoita ja korjaavaa palautetta, joiden avulla toimintaa on mahdollista nopeastikin kehittää ja korjata. Kaikki johtotiimin esityslistat ja muistiot ovat koko henkilöstön nähtävissä intrassa.

Toiminnassa pyritään huomioimaan henkilöstön vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet ja tiimiorganisaatio antaa mahdollisuuden vaikuttaa oman työn sisältöön. Tämä näkyi käytännössä mm. joidenkin työntekijöiden tehtäväkuvien muutoksessa yhteisten keskustelujen pohjalta sekä kotitiimien jäsenten, tavoitteiden ja tehtävien organisoinnissa. Tiimien valmentaja oli tarvittaessa tukena muutostilanteissa.

Kuntayhtymän henkilöstöä koskevat tiedot esitetään kohdassa 9 Henkilöstöraportti.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön vuoden 2025 katsauksissa Suomen talouskuva on varovaisesti koheneva mutta edelleen epävarma. Suomen bruttokansantuotteen (BKT) odotetaan kasvavan 1,0 % vuonna 2025, mikä merkitsee paluuta maltilliseen kasvuun vuoden 2024 heikon kehityksen jälkeen. Kulutuksen kasvua tukevat inflaation hidastuminen, korkojen lasku sekä tuloveronalennukset, jotka vahvistavat kotitalouksien ostovoimaa. Rakentamisen odotetaan vähitellen toipuvan vuoden 2024 syvästä alamäestä, ja investointeja piristävät erityisesti energiasiiirtymä, puolustushankinnat ja eräät kone- ja laiteinvestoinnit. Samalla Yhdysvaltojen tullikorotukset ja geopoliittinen epävarmuus hidastavat kasvua.

Julkisen talouden näkymät ovat yhä haasteelliset. Vuonna 2025 alijäämän arvioidaan olevan noin 4,2–4,5 % BKT:stä, ja vaikka hallituksen sopeutustoimet tukevat taloutta, puolustushankintojen, sosiaali- ja terveyspalvelujen menojen sekä korkomenojen kasvu rajoittavat alijäämän pienenemistä lähivuosina.

Työmarkkinoilla kehityksen arvioidaan vahvistuvan lähivuosina. Työllisyys kasvaa ennusteiden mukaan vasta vuosina 2026–2027, mutta työttömyysasteen odotetaan laskevan vuoden 2025 noin 9,3–9,6 % tasolta kohti 8,3–8,5 % vuoteen 2027 mennessä. Vaikka työllisyystilanteen paraneminen on hidasta, ostovoiman nousu ja korkojen lasku luovat edellytyksiä kulutuksen elpymiselle.

Forssan seudun tilanne vuonna 2025 jatkaa pitkälti samoilla linjoilla kuin valtakunnallinen kehitys, mutta alueellisia erityishaasteita on edelleen nähtävissä. Rakentamisen asteittainen toipuminen ja teollisuuden investoinnit voivat tukea alueen työllisyyttä, mutta osaavan työvoiman saatavuus pysyy keskeisenä haasteena etenkin metalli-, elintarvike- ja puhdistuspalvelualoilla, kuten aiempinakin vuosina.

Koska valtakunnallinen työttömyysaste pysytteli korkealla vuoden 2025 aikana, on todennäköistä, että myös Forssan seudun työttömyys pysyy suurena ennen kuin talouden vahvistuminen näkyy paikallistasolla. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja kotitalouksien ostovoiman paraneminen voivat kuitenkin tukea palveluelinkeinojen piristymistä alueella.

Forssaan suunnitellun datakeskuksen odotetaan vahvistavan seudun taloutta merkittävästi. Se voi tuoda merkittävän määrän suoria ja välillisiä työpaikkoja, lisätä investointeja, sekä vahvistaa alueen elinvoimaa, teollisuutta ja osaamis pohjaa. Datakeskushanke on Euroopan mittakaavassakin suuri ja sillä olisi laaja positiivinen vaikutus Forssan seudun ja koko Kanta-Hämeen talouteen, vaikka sen mitattava energiankulutus ja infrastruktuuritarpeet asettavatkin huomioitavia reunaehtoja.

1.4 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa olennaista oli uusien työllisyysalueiden aloittaminen Suomessa 1.1.2025. Kuntayhtymän jäsenkuntien alueella toimii kolme työllisyysaluetta: TyöHäme (Hämeenlinna, Hattula, Forssa, Jokioinen, Tammela, Humppila ja Ypäjä), Salo ja Tampere. Kuntayhtymän ja Faktian talousarvioissa oli kyllä huomioitu työvoimakoulutusten vähenemisen riski, mutta suoranainen työvoimakoulutusten hankinnan romahdus vaikutti syksyllä koko kuntayhtymäkonserniin. Kuntayhtymä oli pitkästä aikaa tilanteessa, jossa taloutta jouduttiin sopeuttamaan yt-menettelyssä taloudellisista ja toiminnallisista syistä.

Kuntayhtymän toimintaan ja talouteen siis vaikutti Faktian työvoimakoulutusvolyymin merkittävä aleneminen. Asiantuntijapalveluiden laskutus yhtiöltä väheni noin 50 %, eli noin 300.000,- €. Myös aikuisten perusopetuksen volyymin ennakoitiin alenevan noin 8 %, eli noin 30.000,- € opiskelijamäärän vähentämisestä johtuen. Kuntayhtymän talousarvion valmistelussa ei pystytty osoittamaan muita mahdollisia rahoituslähteitä näiden toimintatuottojen korvaamiseen, ja koska valtionosuusrahoituksen reaalitaso ei kasva, vaati tilanne talouden tasapainottamistoimien aloittamista. Neuvotteluesitys annettiin yhteistoimintaryhmälle 2.10.2025 ja yhteistoimintaryhmä käsitteli talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen kokouksessaan 9.10.2025. Luottamusedustajat keräsivät myös henkilöstöltä ideoita talouden tasapainottamiseen, ja niitä tulikin runsaasti.

Neuvottelumenettely päättyi marraskuussa, ja sopeuttamistoimia tehtiin tämän jälkeen osa-aikaistamalla joitakin virka- ja työsuhteita. Ratkaisuna oli myös se, että määräaikaista työsuhteita ei kaikkien osalta voitu jatkaa. Ketään ei kuitenkaan irtisanottu eikä henkilöstöetuuksiin tehty muutoksia.

Loppuvuonna 2022 tehty Fokka Säätiön perustaminen osana työllisyydenhoidon kokonaisuutta oli vielä suhteellisen tuore asia ja vuosi 2025 oli säätiön toinen konkreettinen toimintavuosi. Säätiö nähdään työllisyydenhoidon kannalta tärkeänä konsernin osana mm. laajempien palvelu- ja rahoitusmahdollisuuksien vuoksi. Vuonna 2025 säätiön käytännön toiminta jatkui sekä myös laajeni kuntien ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kanssa laadittujen sopimusten turvin. Säätiö sai rahoitusta myös Aluehallintovirastosta sekä ELY-keskuksen rahoittaman ESR-hankerahoituksen loppuvuonna 2024. Ensimmäiset työntekijät aloittivat säätiössä 1.1.2024 ja vuoden 2025 lopussa työntekijöitä oli jo 11.

Ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitukseen kohdistui vuodelle 2025 merkittävä rahoitusleikkaus. Valtionosuusrahoitus vuodelle 2025 oli kokonaisuudessaan 12.975.776,- €, eli vuoteen 2024 verrattuna kuntayhtymän rahoitus laski 683.396,- €. Leikkauksen määrä onnistuttiin kuitenkin ennakoimaan hyvin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti, eikä toimintaa jouduttu rahoitusleikkauksen vuoksi sopeuttamaan. Talousarviossa valtionosuusrahoituksen määräksi oli alun perin arvioitu 12.900.000 €. Rahoituspäätös sisälsi harkinnanvaraista korotusta torninosturikoulutuksen järjestämiseen 120.000,- € sekä 21.000,- € työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen.

1.5. Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kuntayhtymä huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Kuntayhtymässä ei ole erillistä ohjetta korruption ja lahjonnan torjumiseksi, mutta asiasta on huolehdittu mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeella ja hankintaohjeistuksella. Luottamushenkilöt ja yhtymäjohtaja ovat antaneet kuntalain mukaiset sidonnaisuusilmoitukset, joista pidetään julkista rekisteriä.

1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Rahoitusjärjestelmä uudistui vuoden 2026 alusta lukien. Kuntayhtymän rahoitustaso säilyi aiemmalla tasolla, vaikka harkinnanvaraista rahoitusta ei saatu enää torninosturikoulutukseen. Rahoitusjärjestelmä vaatii jatkuvaa koulutusmäärien ennakointia ja suunnittelua, jotta tarjottava koulutus vastaa työelämän tarpeita. Koulutuksen rahoituksen jakautuminen perusrahoitukseen, suoriterahoitukseen ja vaikuttavuusrahoitukseen voi johtaa vuosittaiseen vaihteluun valtionosuusrahoituksen määrässä.

Vuoden 2026 rahoitustaso vastaa talousarviossa ennakoitua rahoitustasoa. Tulevina vuosina ammatillisen koulutuksen rahoitukseen kohdistuu todennäköisesti leikkauspaineita, mikä on huomioitava toiminnan ja talouden suunnittelussa. Toiminnan suunnittelussa tulee huomioida rahoituksen riittävyys myös investointeihin, mikä tulee olemaan haastavaa rahoituksen mahdollisesti pienentyessä.

1.7 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Rahoituksen perustana ovat opiskelijavuodet, joista kertyy perusrahoitus. Lisäksi rahoitusta myönnetään suoritteiden ja vaikuttavuuden perusteella. Rahoitusjärjestelmä uudistui vuoden 2026 alusta lukien ja rahoituksen määräytymisen osalta painoarvo lisääntyi koulutuksen vaikuttavuuden ja suoritteiden osalta. Kuntayhtymän vaikuttavuusluvut ovat olleet huomattavasti valtakunnallista tasoa paremmat, mikä on hyvä asia, mutta rahoitusjärjestelmän muutoksen vaikutuksia kokonaisrahoitukseen on edelleen hankala arvioida. Opetushallituksen ylläpitämät rahoitusraportit eivät muutoksesta johtuen ole vielä alkuvuonna 2026 täysimääräisesti toiminnan seuraamisen tukena.

Opiskelijavuosien kertyminen voi olla tulevina vuosina haastavaa, sillä väki vähenee seutukunnalta ja nuorten määrä on selvässä laskussa. Vuonna 2025 opiskelijavuodet kertyivät hyvin tavoitteeseen nähden. Talouden mahdollinen kiristyminen ja ennakoinnin vaikeus tulevat vaikuttamaan myös oppilaitoksen toimintaan. Aiempien vuosien hyvät tulokset ovat mahdollistaneet kiinteistöjen peruskorjaukset. Ammatilliseen koulutuksen rahoituksen mahdollinen väheneminen samalla kun kustannukset kuitenkin nousevat, edellyttää toiminnan kehittämistä tehokkaammaksi sekä opetuksessa että tukipalvelutoiminnoissa.

Yhteiskunnan ja ammattien muutokseen on valmistauduttu kuntayhtymän strategiaproessin kautta ja organisaatorakenteen muutoksella, mutta yhteiskunnan nopea muutostahti, ammattien ja teknologian kehitys aiheuttavat kuitenkin haasteita.

Rahoituksen luotettava ennakointi tulevien vuosien osalta on haasteellista, koska rahoitusjärjestelmä on suhteellinen ja se tulee myös säilymään suhteellisena. Rahoituksen määräytymisperusteet ovat myös tulevassa rahoitusjärjestelmässä monimutkaiset, vaikka kertoimien määrä tuleekin vähentymään. Opetus- ja kulttuuriministeriön raportointitiedoista saadaan informaatiota koulutuksen ennakointi- ja suunnittelutyön pohjaksi. Opiskelijahallintojärjestelmän tulee tuottaa ajantasaista ja oikeaa tietoa, ja opettajilla on merkittävä rooli opiskelijoiden tietojen ylläpitämisessä ja sitä kautta rahoituksen muodostumisen perusteissa.

Kelpoisuusvaatimukset täyttävän opetushenkilöstön saatavuushaasteet vaikuttavat erityisesti tekniikan aloilla koulutuksen järjestämiseen. Riskinä on, että pätevän opetushenkilöstön rekrytoinnista tulee yhä haastavampaa, kun kilpailu osaavasta työvoimasta yleisesti kiristyy. Tähän haasteeseen on pyritty vastaamaan kuntayhtymässä Vetovoimainen työnantaja -työllä, jonka avulla pyritään kehittämään paltteiden pohjalta edelleen nykyisen henkilöstön työhyvinvointia ja houkuttelemaan myös uusia työntekijöitä avoimna oleviin tehtäviin.

Forssaan suunniteltu datakeskus laajentaa kuntayhtymän toimintaa myös englanninkieliseen koulutukseen, sillä toteutuessaan datakeskuksen rakentamisvaihe työllistää satoja työntekijöitä. Datakeskus

vaatii myös kiinteistö-, ylläpito- ja turvallisuustyöntekijöitä, joiden kouluttamiseen kuntayhtymä osallistuu. Oma lukunsa on työvoima, jota datakeskus rekrytoi työskentelemään datakeskuksen valmistuttua. Tarvittava työntekijävolyymi on merkittävä ja seudun elinvoimalle käänteentekevä.

Suurhankkeen valmistelu eteni vuonna 2025 kaupungin elimissä ja tavoitteena on, että keskuksen rakentaminen käynnistyy vuonna 2027. Hankkeen rahoittaja on varainhoitoyhtiö Blackstone ja datakeskusta suunnittelee Blackstonen omistama datakeskusyhtiö QTS. QTS operoi ja kehittää kymmeniä datakeskuksia Yhdysvalloissa, Isossa-Britanniassa, Alankomaissa ja Espanjassa. Yhtiöllä on portfoliossaan yhteensä 36 datakeskuskiinteistöä. Forssan datakeskuksesta tulossa Euroopan suurin.

Vuoden 2026 alussa tuli myös mahdollisuus ottaa LHKK:n vastuulle maatalousalan perustutkintokoulutus Mustialassa. LHKK ottaa vastattavakseen kyseisen tutkinnon järjestämisen, kun Hämeen ammatti-instituutin toiminta lakkaa ja se fuusioidaan koulutus kuntayhtymä Tavastiaan. Maatalousalan perustutkinto on LHKK:n järjestämisluvassa. LHKK aloittaa kyseisen koulutuksen 1.8.2026 Mustialassa. Tämä tulee vaikuttamaan kuntayhtymän talouteen, sillä vos-rahoitus tulee kyseiseen tutkintokoulutukseen vasta viiveellä.

2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA

Yhtymähallitus hyväksyy vuosittain Lounais-Hämeen koulutus kuntayhtymän käyttösuunnitelmat sisältäen sisäisen valvonnan ohjeistuksen. Tämä on perustana vuosittain toteutettavalle sisäiselle valvonalle. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa asetetaan lisäksi vuosittain määrälliset tavoitteet laadukaana ja taloudellisen toiminnan toteutumiseksi ja seuraamiseksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan tilikauden aikana ja tilinpäätöksessä. Osa tavoitteista on asetettu valtuustoon nähden sitoviksi.

Sisäinen valvonta on vuonna 2025 toiminut riittävän laajasti, eikä merkittäviä puutteita ole havaittu. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja eivät ole tuoneet esiin seikkoja, jotka osoittaisivat merkittäviä puutteita sisäisessä valvonnassa. Kaikki esihenkilöt ovat valvoneet hallituksen hyväksymien ohjeiden toteutumista. Keskitetty viranhaltijapäätösten tekeminen tulosalueiden johtajille on tuonut riittävät resurssit hyvän hallintotavan toteutumiselle virallisessa päätöksenteossa ja mahdollistanut tarkemman sisäisen valvonnan. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti eri prosessien, vastuiden, velvoitteiden ja ohjeiden mukaiseen toimintatapaan. Poikkeamiin puututaan.

Sisäisen valvonnan yhtenä muotona on myös tarkastuslautakunnan suorittama arviointi eri toimialoista ja toiminnoista. Vuonna 2025 tarkastuslautakunta kutsui esiteltäväksi ja arvioitavaksi sähkö- ja auto- maatioalan, elinvoima- ja koulutuspalveluiden kokonaisuudet.

Riskejä kartoitetaan laatimalla kolmen vuoden välein hyvin kattava selvitys Zef-kyselytyökalun avulla, johon jokaisen henkilöstön jäsenen toivotaan vastaavan. Riskikartoitus tehtiin huhti-toukokuussa 2025 ja vastausprosentti nousi erittäin korkealle tasolle ollen 86 %; henkilöstön jäsenistä 163/189 vastasi kyselyyn. Edellinen kartoitus oli toteutettu keväällä 2022 ja tuolloin vastaajia oli 123. Kyselyssä selvitetään vaaratekijöiden todennäköisyyttä ja mahdollisen haitan vakavuutta seuraavista osa-alueista; kemialliset ja biologiset vaaratekijät, fyysiset vaaratekijät, työn ja työpaikan ergonomia, työhyvinvointi, tapaturmat, ympäristön suojeleminen, tietosuojat ja etätyöskentely.

Kartoituksen perusteella ei noussut esille välittömiä toimia edellyttäviä riskejä. Logistiikan ja nostoalan opetustilojen osalta esiin tuli muutamia kehittämistarpeita. Lisäksi tulee muistuttaa tietoturvasuhteesta työskentelystä sekä ergonomisesta työskentelytavasta. Keskusteluun nousi myös etätyön edellytysten tarkastelu. Seuraava kattava riskien kartoitus tehdään keväällä 2028. Henkilöstöön liittyviä riskejä arvioidaan tämän lisäksi säännöllisesti vuosittain tehtävällä henkilöstökyselyllä ja työterveyshuollon kanssa. Nämä liittyvät erityisesti henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin.

Kuntayhtymä on ottanut viime vuosina isoja harppauksia sähköisen tiedonhallinnan kehittämisessä. Tiedonhallinnan ja järjestelmien muodostama kokonaisuus sekä henkilöstön tietosuojaosaaminen tulevat olemaan yhä kriittisempi osa organisaation toimintaa. LHKK osallistui toistamiseen marraskuussa Suomen suurimpaan digitaalisen turvallisuuden harjoitukseen, Digi- ja väestötietoviraston järjestämään Taisto-harjoitukseen. Taisto tarjoaa turvallisen tilaisuuden harjoitella, testata ja kehittää organisaation digiturvan toimintamalleja kuvitteellisten häiriötilanteiden kautta. Taisto keskittyy erityisesti häiriötilanteiden hallintaan, johtamiseen ja viestintään, ja sen tapahtumat peilaavat ajankohtaisia uhkia. Harjoituksen perusteella tehtiin kehittämistoimenpiteitä ja täsmennettiin kriisiohjeistusta ja –vastuita.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025 1 000 e	2024 1 000 e
Toimintatuotot	15 050	15 734
Toimintakulut	-14 566	-14 507
Toimintakate	484	1227
Korkotuotot	161	215
Muut rahoitustulot/menot	-1	-4
Vuosikate	646	1439
Poistot käyttöomaisuudesta	- 1134	- 1049
Satunnaiset tuotot/kulut	0	0
Tilikauden tulos	-488	389
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	127	75
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	380	30
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	18	495

<u>Tuloslaskelman tunnusluvut:</u>	2025	2024
toimintatuotot % toimintakuluista	103,32	108,46
toimintakulujen muutos-%	0,4	4,49
myyntituotot toimintatuotoista %	95,53	94,9
maksutuotot toimintatuotoista %	0,1	0,1
vuosikate toimintatuotoista%	4,29	9,14
vuosikate poistoista %	56,94	137,11
poisto toimintatuotoista%	7,54	6,67
rahastojen/ varausten muutos lis(-) väh(+)/1000e	-380	-30

Toimintatuottojen suhde toimintakuluihin on melko hyvällä tasolla. Toimintatuotot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,0 % ja toimintakulut 0,4 %.

Kuntayhtymän jäsenkunnilta ei Forssan ammatti-instituutin toiminta-aikana vv. 1994 -2025 ole peritty rahoitusosuuksia toiminta-, investointi- tai rahoitusmenoihin.

3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025 1 000 e	2024 1 000 e
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	646	1439
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	0	0
	646	1439
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1201	-1319
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16	0
Investointien rahavirta	-1185	-1319
 Toiminnan ja investointien rahavirta	 -539	 119
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	539	-119
Rahoituksen rahavirta	539	-119
 Rahavarojen muutos	 0	 0
 Rahavarat 31.12.	 6	 7
Rahavarat 1.1.	7	7

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	273 971	2 161 699
investointien tulorahoitus %	53,75	109,05
lainanhoitokate	ei lainoja	ei lainoja
kassan riittävyys pv (vanha, ei pankkitilin siirtoa)	205	206
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0	0

Annettujen ohjeiden mukaisesti LHKK:n konsernitilin saldo 31.12.2025 on siirretty rahoista ja pankkitililisaamisista lyhytaikaisiin saamisiin (lainasaamisiin julkisyhteisöiltä). LHKK:n pankkitili kuuluu Forssan konsernin konsernitilikokonaisuuteen, jossa Forssan kaupunki on emoyhteisö ja päätilin haltija. Ilman kyseistä kirjanpidollista siirtoa kassan riittävydeksi olisi muodostunut 205 pv (v. 2024 vastaavasti 206 pv).

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
	1 000 e	1 000 e	1 000 e	1 000 e	1 000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	4681	4681
Aineettomat oikeudet	0	18	Arvonkorotusrahasto	231	231
Muut pitkävaik. menot	129	22	Muut omat rahastot	623	622
	129	40	Ed. tilikausien ylijäämä	7 342	7 342
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä	18	495
Maa - ja vesialueet	600	600		13 391	13 372
Rakennukset	9485	9508			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	101	132	POISTOERO JA VAPAA-		
Koneet ja kalusto	1153	981	EHTOISET VARAUKSET		
Muut ain.hyödykkeet	56	56			
Ennakkomaksut ja kesken-			Poistoero	5 934	6 061
eräiset hankinnat	58	214	Vapaaehtoiset varaukset	0	380
	11 454	11 492		5 934	6 411
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	220	220			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			PAKOLLISET VARAUKSET		
Vaihto-omaisuus			Muut pakolliset varaukset	0	0
Aineet ja tarvikkeet	55	67			
Keskeneräiset tuotteet	11	190			
Muu vaihto-omaisuus	56	65	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	122	322	Lahjoitusrahastojen pääomat	22	23
Saamiset					
Pitkäaik. lainasaamiset	0	0	VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik. siirtosaamiset	6	77			
Lyhytaik. myyntisaamiset	83	122	Pitkäaikainen		
Lyhytaik. lainasaamiset	8 872	8 924	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut lyhytaik. saamiset	85	89	Lyhytaikainen		
Siirtosaamiset	397	474	Saadut ennakot	2	5
	9 437	9 609	Ostovelat	426	357
Rahoitusarvopaperit			Muut velat	202	197
Osakkeet ja osuudet	6	6	Siirtovelat	1 398	1 372
Rahat ja pankkisaamiset	0	0		2 028	1 931
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 375	21 766	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 375	21 766
Taseen tunnusluvut:	2025	2024			
Omavaraisuus-%	90,42 %	91,05 %			
Opo:n sidotut erät, %-osuus taseesta	22,98 %	22,57 %			
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	13,46 %	12,24 %			
Lainat ja vuokravastuut	864 507	1 184 351			
Kertynyt ylijäämä (1000 €)	7.855	7.837			

Taseesta saatavat tunnusluvut antavat hyvän kuvan kuntayhtymän rahoitusrakenteesta. Kuntayhtymän tunnuslukuja ei kuitenkaan voida suoraan verrata kuntien tunnuslukuihin ja kuntayhtymienkin kesken

ne vaihtelevat toimialasta riippuen huomattavasti. Kuntayhtymän omavaraisuus on erittäin hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo, paljonko kuntayhtymän käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kuntayhtymän taseen tunnusluvut ovat erittäin hyvällä tasolla.

5 KOKONAISTULOT JA MENOT

KUNTAYHTYMÄN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TULOT	1 000 e	MENOT	1 000 e
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatulot	15 050	Toimintakulut	14 566
Korkotuotot	161	Valmistus omaan käyttöön	0
Muut rahoitustuotot	3	Korkokulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Muut rahoituskulut	2
Tulorahoituksen korjaukset		Satunnaiset kulut	0
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	Tulorahoituksen korjaukset	
- satunnaiset erät	0	- pakollisten varausten muutos	0
		- käyttöomaisuuden myyntitappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	1201
Käyttöomaisuuden myyntitulot	16		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	15 230	Kokonaismenot yhteensä	15 769

6 KONSERNITIEDOT

6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntayhtymän jäsenkunnille on 20.2.2026 toimitettu kuntayhtymän konsernitilinpäätöstiedot vuodelta 2025 jäsenkuntien konsernitilinpäätöstä varten.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän konserniin kuului 31.12.2025 seuraava yhteisöt, joka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen

TYTÄRYHTEISÖ	KONSERNIN MÄÄRÄYSVALTA
Faktia Oy	100 %
Fokka Säätiö sr	100 %

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntayhtymässä noudatetaan yhtymävaltuuston 23.5.2018 hyväksymää konserniohjetta. Yhtymähallituksen puheenjohtajalla ja yhtymäjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus Faktia Oy:n hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän elinvoimajohtaja toimii Faktia Oy:n toimitusjohtajana.

Fokka Säätiö sr:n hallituksen jäsenet ovat tilikauden päättyessä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän valitsemia hallituksen jäseniä (7) ja säätiön kanssa yhteistyösopimuksen solmineiden kuntien edustajia (4). Säätiön toimitusjohtajana toimii yhtymäjohtaja ja elinvoimajohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus säätiön hallituksen kokouksissa.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

6.3.1 Toimintaedellytysten varmistaminen

Ammatilliseen koulutuksen perusrahoitukseen aiemmin kohdistuneet ja odotettavissa olevat rahoitusleikkaukset luovat paineita toiminnan tehostamiseksi edelleen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjannut rahoitusvalmistelua siihen suuntaan, että pääpaino rahoituksessa tulee käyttää nuorten ja ilman aiempaa koulutusta olevien henkilöiden kouluttamiseen.

Kuntayhtymän toimintakyvyn ja päätöksenteon säilyttämiseksi seudulla tulee huolehtia koulutuksen vaikuttavuudesta. Nuorten määrä on selkeässä laskusuunnassa, mikä luonnollisesti vaikuttaa yhteishausta tulevien opiskelijoiden määrään. Koulutuksen tulee johtaa työllistymiseen, yrittäjyyteen tai jatkoopintoihin ja näitä strategisia tavoitteita pitää vahvasti tukea rahoituspohjan vahvistamiseksi. Rahoitusuudistus, joka astui voimaan vuoden 2026 alusta, ohjaa koulutuksenjärjestäjiä voimakkaasti rakentamaan täsmällisesti koulutustarjontaansa, harkitsemaan koulutusten opiskelijavalinnan perusteita ja varmistamaan koulutuksen jälkeistä vaikuttavuutta. Näitä tavoitteita silmällä pitäen LHKK:n yhtymähallitus teki syksyllä 2024 päätöksen kauneudenhoitoalan koulutuksen lakkauttamisesta ja kyseisen koulutusalan osalta toiminta loppui toukokuussa 2025.

Toimitilojen ja kaluston käyttöä konsernissa on pyrittävä tehostamaan ja tarpeettomista tiloista ja kalustosta luopumaan. Tehokas toiminta on tulevaisuuden suuri haaste jokaisella koulutuksen järjestäjällä. Verkkokoulutusten ja älyteknologian mukanaan tuomat kehitysmahdollisuudet saattavat muuttaa tilojen tarvetta.

Vuonna 2025 alusta toimintansa aloittanut uusi työllisyysalue on hyvin merkittävässä roolissa myös kuntayhtymän toiminnan kannalta, ja sen vuoksi yhteistyötä ja prosesseja on rakennettu jo vuosien 2023-24 aikana. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä esitti viidelle jäsenkunnalleen keväällä 2023, että kunnat resursoisivat yhdessä TE2025-koordinaattorin työtehtävän ja LHKK voisi hoitaa henkilön rekrytoinnin. Kunnat päättivät asiasta myönteisesti ja yhteinen Lounais-Hämeen TE-koordinaattori aloitti työnsä elokuun alussa 2023 ja jatkoi kesään 2025 saakka. LHKK on seurannut tiiviisti myös Salon, Tampereen sekä Lohjan-Karkkilan työllisyysalueiden valmistelua erityisesti jäsenkuntiansa Urjalan ja Someron kannalta. Työllisyysalueilla tehtävät hankinta- ja asiakasohjauspäätökset vaikuttavat suoraan kuntayhtymän ja Faktian toimintaan, joten myös säätiöön, joten on ollut tärkeää osallistua mahdollisimman tiiviisti valmisteluun. Vuonna 2025 konkretisoituikin eräs uhkakuvista, kun työllisyysalueen koulutushankinnat romahtivat edellisten vuosien ELY-hankintoihin verrattuna ja tämän seurauksena sekä Faktia Oy että kuntayhtymä joutuivat käymään yhteistoimintaneuvottelut henkilötötyvuosien vähentämisestä.

Faktia Oy:n henkilöstövuokrauspalveluita tuotetaan sekä Forssan, että Hämeenlinnan ja Riihimäen seudulla. Henkilöstöpalvelut ovat keskeinen osa Faktian liiketoimintaa. Henkilöstövuokrauksen nähdään vahvistavan koulutuskonsernin palveluita ja olevan yhtenä tekijänä mahdollistamassa opiskelijoiden työllistymistä. Faktian koulutus- ja valmennuspalveluiden valikoimaa on myös kehitetty ja työtä jatketaan edelleen. Työllisyysalueiden hankintojen epävarmuuden vuoksi on tärkeää, että yhtiön muu koulutus- ja valmennus toiminta on tulevaisuudessa vahvalla pohjalla.

Fokka Säätiön toiminta perustuu sopimukseen kuntien kanssa, Aluehallintoviraston rahoitukseen ja ESR-rahoitukseen. Vuonna 2025 käynnistyi myös yhteistyö Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kanssa, kun säätiö pääsi hyvinvointialueen sopimus Kumppaniksi tuottamaan kuntouttavaa työtoimintaa. Rahoitus-pohjan varmistamiseksi ja toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi tulee käydä jatkuvia neuvotteluja kump-panien kanssa.

6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2025	2024
	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
Toimintatuotot	17 035	17 382
Toimintakulut	<u>-16 588</u>	<u>-15 896</u>
Toimintakate	448	1 486
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	180	238
Muut rahoitustuotot	3	7
Korkokulut	0	0
Muut rahoituskulut	<u>-3</u>	<u>-9</u>
Vuosikate	628	1 720
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 142	-1 141
Arvonalentumiset	0	0
Konserniliiketoiminnan poisto	<u>0</u>	<u>0</u>
Tilikauden tulos	-515	579
Tilikauden verot	<u>-10</u>	<u>-50</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-525</u>	<u>529</u>

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	102,7 %	109,3 %
Vuosikate/Poistot %	55,0 %	151,4 %

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2025	2024
	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	628	1 721
Tilikauden verot	-10	-50
Tulorahoituksen korjaukset	0	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 201	-1 319
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>16</u>	<u>0</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-568	352

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	-1	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1	-1
Vaihto-omaisuuden muutos	199	25
Saamisten muutos	224	114
Korottomien velkojen muutos	96	-338
Rahoituksen rahavirta	517	-200

Rahavarojen muutos -50,38 152,29

Rahavarat 31.12.	154,44	204,82
Rahavarat 1.1.	204,82	52,53
Rahavarojen muutos	-50,38	152,29

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	922 984	2 941 515
Investointien tulo-rahoitus, %	52,2 %	130,5 %
lainanhoitokate	0,0	0,0
laskennallinen lainanhoitokate	0,0	0,0
kassan riittävyys pv (vanha, ei pankkitilin siirtoa)	201,4	214,4
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0,03	0,03

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2025	31.12.2024
	1000 euroa	1000 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6	24
Muut pitkävaikutteiset menot	129	22
	<u>135</u>	<u>46</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	600	600
Rakennukset	9 504	9 528
Kiinteät rakenteet ja laitteet	101	132
Koneet ja kalusto	1 187	1 021
Muut aineelliset hyödykkeet	56	56
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	58	214
	<u>11 506</u>	<u>11 552</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0
Muut osakkeet ja osuudet	10	10
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	12	12
	<u>22</u>	<u>22</u>

VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	122	322
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	10 760	10910
Pitkäaikaiset saamiset	6	77
Rahoitusarvopaperit	6	6
Rahat ja pankkisaamiset	149	199
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 705	23 133
VASTATTAVAA	31.12.2025	31.12.2024
	1000 euroa	1000 euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 681	4 681
Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	50	50
Arvonkorotusrahassto	231	231
Muut omat rahastot	619	620
Ed. tilikausien ylijäämä	15 246	14 717
Tilikauden ylijäämä	-525	530
	20 303	20 828
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	22	23
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	0	0
Lyhytaik. koroton vieras pääoma	2 380	2 282
	2 380	2 282
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	22 705	23 133
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	89,4 %	90,0 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,0 %	13,1 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	14 721 602	15 246 381
Konsernin lainakanta 31.12.	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	864 507	1 184 351

7 YHTYMÄHALLITUKSEN EHDOTUS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntayhtymän tilikauden tulokseksi muodostui –488 402,79 euroa. Investointivarausten ja varausten purkamisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 18 462,52 euroa, joka esitetään kirjattavaksi tilikauden ylijäämätilille. Yhtymähallitus esittää, ettei peruspääoman korkoa makseta.

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän toiminta-ajatus, visio ja arvot

Toiminta-ajatuksemme on:

Edelläkävijänä osaamista yksilön, työelämän ja yhteiskunnan tarpeisiin.

Visiomme on:

Ylpeitä ammattilaisia, vahvaa elinvoimaa

- Henkilöstömme on osaavaa ja ammattitaitoista.
- Koulutus auttaa opiskelijoita kasvamaan ammattiin ja löytämään paikkansa yhteiskunnassa.
- Yhteisömme – henkilöstön ja opiskelijoiden – roolia ja osaamista arvostetaan.
- Asiantunteva koulutus tuottaa elinvoimaa sekä yksilölle että ympäröivälle yhteiskunnalle.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoiksi on valittu **edelläkävijyys, vastuullisuus ja yhteisöllisyys**.

Koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tehtävä on varmistaa osaavan työvoiman saaminen seudulla. Sen tulee olla aktiivinen, osallistava ja laadukas. Painopistealueita omistajaohjauksen mukaisesti ovat:

1. Vahva ja dynaaminen yhteys seudun yrityksiin ja toimijoihin
2. Markkinoinnin ja viestinnän tehostaminen
3. Toiminta yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistamisessa
4. Ilmasto- ja vastuullisuusteemat
5. Teknologia
6. Kilpailukyvyn vahvistaminen

Toiminnan rahoituspohjan turvaamiseksi sekä opiskelijoiden hankinta, tutkintosuoritusten riittävä määrä että koulutuksen vaikuttavuus on turvattava. Lisäksi yhtiön liikevaihdon kehityksestä ja säätiön rahoituspohjasta on huolehdittava. LHKK:n opiskelijamäärästä nuorten osuus laskee ikäluokan pienemisen vuoksi ja aikuisten matala koulutustaso vaatii toimia. Seudun yritykset tarvitsevat työvoimaa matala-suhdanteesta huolimatta yhä kipeästi. LHKK toimii osin myös valtakunnallisesti.

Strategia, toiminta-ajatus, visio ja arvot uudistettiin vuoden 2025 aikana laajasti osallistamalla henkilöstöä, luottamushenkilöitä, opiskelijoita, työelämäkumppaneita ja sidosryhmiä. Oppilaitoksen strategia-koordinaattorit vastasivat strategian uudistamisprosessista yhdessä johtotiimin kanssa. Strategiaa toimeenpannaan vuosittain tehtävän tulokortin avulla. Uusi strategia on voimassa vuodet 2026-28.

8.2 Oppilaitoksen toiminta ja kehittäminen

8.2.1 Koulutustoiminta

Koulutuksen tulosalue toteutti koulutuksen järjestäjän perustehtävää järjestämällä ammatillista perus- ja lisäkoulutusta (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja), työvoimakoulutusta, henkilöstökoulutusta, TUVA-koulutusta sekä aikuisten perusopetusta. Koulutuksen tulosalueella oli kaksitoista (12) tiimiä, joista yksi oli resursointitiimi ja loput yksitoista (11) osaamisen tiimejä. Näiden tiimien toiminnasta vastasi koulutusjohtaja. Yhteishaussa ennakointiin jo alueen työelämäntarpeita vähentämällä sosiaali- ja terveysalan sekä media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon aloituspaikkoja ja lisäämällä logistiikan perustutkinnon ja TUVA- koulutuksen aloituspaikkoja. Forssan yhteislyseon kanssa yhdessä järjestämästä urheiluakatemiasta luovuttiin, koska se ei ollut taloudellisesti kannattavaa ja se ei tuottanut opiskelijoille siitä tavoiteltavia osaamispisteitä. Urheiluakatemian tilalle aloitettiin järjestämään yksilöllisinä opintoina omaa FAI:n urheilijanpolkua syksystä 2025 lähtien. Syksyn aikana FAI:n omassa urheilijanpolussa oli mukana 17 urheilijaa.

Yhteistyö työelämän kanssa lisääntyi ja syventyi vuonna 2025. Opettajien työelämäjaksoilla ja koulutautumisen avulla on kehitetty erilaisia opetusmenetelmiä ja oppimisympäristöjä. Kone- ja tuotantotekniikan alalle tehtiin työelämäauditointi yhdessä Hämeen Kauppakamarin, Forssan yrityskehityksen ja alueella toimivien alan toimijoiden kanssa. Kesäkuussa 2025 kone- ja tuotantotekniikalle myönnettiin Hyväksytysti työelämäauditointi -sertifikaatti. Opiskelijoiden laadukkaan ohjauksen ja työpaikkaohjaajien osaamisen vahvistamiseksi kehitettiin erilaisia vaihtoehtoisia tapoja suorittaa työpaikkaohjaajien koulutusta lähi- sekä verkkokoulutuksena alakohtaisesti. Opiskelijoiden ohjaamisen tueksi ja vuorovaihtuksen lisäämiseksi otettiin laajemmin ja monialaisemmin käyttöön Workseed- oppimisympäristö, jota on hyödynnetty tekniikan alojen työelämäjaksojen osaamisen hankkimisen oppimispäiväkirjana. Workseed- oppimisympäristössä opiskelijat pystyivät dokumentoimaan etenemistään esim. kuvilla ja videoilla, työpaikkaohjaajat pystyvät antamaan palautetta helposti, opettajat pystyivät helposti seuraamaan opiskelijoiden etenemistä sekä antamaan yksilöllistä palautetta. Sosiaali- ja terveysalalla käytössä oleva Tiitus Harkka- palvelua kehitettiin lisää ja palveluun saatiin uusia toimijoita.

Osallistuimme ensimmäistä kertaa AMK- ja ammatillisen koulutuksen tutkimuspäiville Kokkolaan loka-kuussa. Tutkimuspäivien teemana oli positiivinen rakennemuutos ja muutoksen johtaminen. Tähän liittyen tutkimuspäiville toivottiin esityksiä, jotka käsittelivät teemaa joko tutkimuksen, käytännön tai näiden yhdistelmien näkökulmista. Tutkimuspäivien esitykset valittiin abstraktien pohjalta. Kokkolassa esitettiin kolme LHKK:n toimesta laadittua ja hyväksyttyä tutkimusabstraktia seuraavasti: Yhteisölähtöinen pedagogiikka (posteresitys), Yhteisöohjautuva tiimiorganisaatio tulevaisuuden ajurina – Case Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä (suullinen esitys) ja Koulutuksen ja työelämän rajapinnat – Case kone- ja tuotantotekniikka (Round table -työskentely). Tutkimuspäiville osallistuminen tuki LHKK:n strategisia tavoitteita, vahvasti organisaation asiantuntijuutta ja edisti verkostoitumista koulutuksen ja tutkimuksen kentällä.

FAI ja Faktia Oy järjestivät yhteistyönä useita koulutuskokonaisuuksia alueen toimijoiden ja yritysten työntekijöiden osaamisen kehittämiseksi ja yritystoiminnan vahvistamiseksi. Työelämälähtöisiä projekteja on toteutettu monialaisesti yhteistyössä opiskelijoiden ja yritysten kanssa. Yhteistyötä on jatkettu Ypäjän hevosopiston, Forssan yhteislyseon ja Hamk:n kanssa erilaisissa toteutuksissa ja tilaisuuksissa. Forssan yhteislyseon ja OP Lounaismaan kanssa järjestettiin yhteistyössä ensimmäisen kerran Sijoittajakoulu- opinnot, johon osallistuivat FAI:n ja FYL:n opiskelijat ja opettajat yhdessä. Hyvien palautteiden pohjalta päätettiin jatkaa Sijoittajakoulu- opintoja myös vuonna 2026.

8.2.2 Pedagoginen kehittäminen

Pedagogiikan kehittäminen on jatkuva prosessi, joka vaatii opetus- ja ohjaushenkilöstön jatkuvaa oppimista ja kehittymistä. Vuonna 2025 vahvistettiin opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa yhteisölähtöisen

pedagogiikan toimintatapaa. Pedagogiikkaa kehitettiin yhteisöllisesti kahden tiimin pedagogisissa tapaamisissa hyviä käytäntöjä jakaen. Vuoden 2025 alusta saatiin käyttöön ensimmäiset sähköiset tutkintotodistukset.

Pedagogiset kahvilat mahdollistivat opetus- ja ohjaushenkilöstön aktiivisen pedagogisen keskustelun, osaamisen ja hyvien käytäntöjen jakamisen. Vuoden aikana järjestetyissä kolmessa pedagogisessa kahvilassa tutustuttiin kahden koulutusalan oppimisympäristöihin (media-alan uudistetut ja ravintola- ja elintarvikealan tilat), saatiin tietoa ja välineitä vieraskielisten opiskelijoiden ohjaamiseen, erilaisten opiskelijoiden kohtaamiseen ja ammatillisen ohjaajan työhön.

8.2.3 Koordinaattorit strategian painopistealueiden kehittäjänä

Jokaiselle kuudelle strategiselle painopistealueelle oli oma koordinaattori, jonka tehtävänä oli koordinoita strategisia tavoitteita ja kyseisen painopistealueen operatiivista toimintaa. Koordinaattorit vastasivat painopisteiden mukaisesta kehittämisestä, toiminnasta ja tulokorttityökentelystä. Koordinaattorit olivat tärkeässä roolissa uuden strategian työstämisessä ja osallistuivat aktiivisesti LHKK:n uuden strategian valmisteluun vuosille 2026–2028 sekä järjestivät strategiayöpajoja luottamushenkilöille ja henkilöstölle.

Elinvoimakoordinaattori

Elinvoimakoordinaattorin tehtävänä vuonna 2025 oli vahvistaa LHKK:n, alueen yritysten, kuntien ja muiden sidosryhmien välistä yhteistyötä. Painopiste oli entistä tavoitteellisemman ja monipuolisemman työelämäyhteistyön rakentamisessa sekä kuntayhteistyön tuottavuuden kehittämisessä. Yhteisissä toimissa vastattiin työelämän muuttuviin tarpeisiin ja lisättiin alueen elinvoimaisuutta konkreettisin toimin.

Yritysten, yrittäjähdistysten ja kuntatoimijoiden tapaamisista kertynyttä tietoa hyödynnettiin koulutuspäivien suunnittelussa ja toteutuksissa, mikä vahvisti LHKK:n roolia ketteränä kumppanina alueellisessa osaamisen kehittämisessä. Yritysten edustajat korostivat asiantuntijavaihdon merkitystä, ja vaihto toteutui vuoden aikana useilla tavoilla.

Kunta- ja yrittäjyhteistyö syveni ja tuotti näkyviä tuloksia. Kuntayhteistyö vakiinnettiin osaksi arjen toimintaa ja sitä laajennettiin myös lähialueiden kuntiin ja seutuihin. Tämä näkyi muun muassa palveluiden tuotteistamisena sekä uusien koulutusaineiden ja -mallien pilotoineina. LHKK:lla oli edustus Urjalan ja Someron elinvoimatyöryhmissä, mikä vahvisti yhteistyön konkretisoitumista kuntatasolle ja loi suuntaviivoja tulevalle toiminnalle.

Omistajakuntien kanssa tehtiin tavoitteellista yhteistyötä – osa kunnista osallistui tiiviimmin, osa kevyemmin. Yksi vuoden näkyvimmistä kokonaisuuksista oli osallistuminen Kuntamarkkinoille yhteistyössä Someron elinvoimahenkilöstön kanssa. Tapahtumassa tuotiin esiin monipuolisesti koulutuksen järjestäjän ja kunnan välisen yhteistyön mahdollisuuksia. Kuntien vastuulle siirtynyt työllisyydenhoito lisäsi tarvetta LHKK:n tarjoamille palveluille ja yhteistyölle eri työllisyydenhoidon muodoissa.

Verkosto- ja sidosryhmätapaamisiin osallistuttiin aktiivisesti, ja niiden kautta vahvistettiin yhteistä kehittämisenäkemyttä. Omistajakuntien talous- ja HR-henkilöstölle järjestetyt yhteiset tilaisuudet ja koulutukset olivat hyvä esimerkki tästä. Lyhytkoulutusten määrä kasvoi edellisiin vuosiin verrattuna ja yhteistyö alueen yrittäjähdistysten kanssa lisääntyi. Osan kanssa solmittiin tavoitteellisia kumppanuus- ja toimintasuunnitelmia.

Kumppanuusohjelman rakentamista vietiin eteenpäin tekemällä laaja pohjatyö ohjelman vaatimuksille, tavoitteille ja rakenteelle. Ohjelman tarkoituksena on muodostaa pitkäjänteinen yhteistyön malli, ja sen

kehitystyön aikana syntyi jo uusia palveluja ja toimintamuotoja. Pilottivaihe käynnistyi Faktian palveluiden näkökulmasta, ja tavoitteena on laajentaa ohjelma kattamaan koko LHKK: ta koskevaksi toimintamalliksi.

Vetovoimakoordinaattori

Vuonna 2025 toteutettiin 100 yrittäjämäistä tekoa, jotka toteutettiin eri tiimien ja opiskelijoiden kanssa. Tekoja julkaistiin pitkin vuotta eri viestintäkanavissa, ja kokonaisuus esitellään Tekijä ja Avoimet Ovet -tapahtumassa 29.1.2026.

Yrittäjämäiset teot ovat osa LHKK:n vastuullisesti yrittäjämäistä toimintakulttuuria. Joulukuussa pilotoitiin vastuullisen yrittäjämäisyyden sertifiointimalli, joka on Suomen ensimmäinen oppilaitoksen yrittäjämäisyyttä arvioiva ja kehittävä väline. Malli toteutettiin yhteistyössä Suomen Yrittäjien, OKKA-säätiön sekä Forssan ja Hämeen Yrittäjyhdistysten kanssa.

Oppilaitoksen vetovoimaa vahvistettiin osallistumalla lukuisiin tapahtumiin ja kampanjoihin. Educassa LHKK esiintyi sekä messuosastolla että puheenvuorolla aiheesta *“Koulutuksella ja yrittäjämäisellä asenteella merkityksellisyttä yksilölle”*. Avoimien ovien teemana oli yrittäjämäisyys, ja mukana oli yrittäjiä, julkisen sektorin edustajia ja työelämäkumppaneita. Yrittäjätarinat ja alumniopiskelijoiden kokemukset koettiin erityisen innostaviksi.

Ensimmäistä kertaa järjestetyt kevätmyyjäiset loivat uusia mahdollisuuksia tuoda opiskelijoiden ja alojen tuotteita ja palveluja esiin. Yrittäjän päivänä vahvistettiin yrittäjämäistä asennetta henkilökunnan ja opiskelijoiden kesken, ja moni ala toteutti yhteistyössä työelämän toimijoiden kanssa yrittäjämäisen hyvän teon – esimerkiksi senioreiden ulkoiluttamista, teemapäiviä lapsille, yrityksen muuttoapua ja muita konkreettisia tekoja.

Opiskelijat olivat vahvasti mukana tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa, kuten Amke-päivässä, Frushissa, Business Treffeillä sekä vuoden 2026 Tekijä ja Avoimet Ovet -tapahtuman valmistelussa.

Ryla-koulutuksesta valmistui ennätysmäärä opiskelijoita ja sijoittajaopinnot järjestettiin ensimmäistä kertaa. Lounaismaan Osuuspankin ja Forssan Lyseon kanssa toteutettu kokonaisuus houkutteli noin 60 opiskelijaa, ja opinnot järjestetään uudelleen vuonna 2026. Työnantajaesittelyissä opiskelijat tutustuivat eri toimialoihin ja saivat käytännön vinkkejä työelämään. Yhteistyö työelämän ja kumppaneiden kanssa sekä yrittäjämäisen kulttuurin kehittäminen ja sertifiointin julkistaminen vahvistivat LHKK:n näkyvyyttä ja vetovoimaa.

Yhteisökoordinaattori

Vuonna 2025 yhteisökoordinaattorin työ keskittyi yhteisöllisyyden vahvistamiseen, opiskelijoiden osallisuuden edistämiseen sekä turvallisen ja hyväksyvän oppimisympäristön rakentamiseen. Tavoitteena oli lisätä opiskelijoiden hyvinvointia, tukea opintoihin kiinnittymistä ja vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Koordinaattori toimi opiskelijoiden hyvinvointitiimin vetäjänä sekä opiskelijakuntatoiminnan ohjaajana. Lisäksi hän vastasi Yhdenvertaisuus-hankkeen toteuttamisesta. Hankkeen tavoitteena oli opiskelijoiden sosiaalisen vahvistumisen ja mielen hyvinvoinnin tukeminen. Toimenpiteisiin sisältyi ohjattua esports-kerhotoimintaa sekä oppilaitoksen tiloja esittelevän videon tuottaminen uusille opiskelijoille.

Yhteisökoordinaattori osallistui aktiivisesti oppilaitoksen tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen, kuten Yhdessä-kahvitilaisuuksiin, mielenterveysviikkoon, lukuviikkoon, siivouspäivään, vastuupettajan päivään, Hyvinvointivirtaa-viikkoon ja valmistujaisjuhliin. Hän oli mukana kehittämässä valmistuvien opiskelijoiden työllistymisen tukea järjestämällä opintojen päättävien infotilaisuuden yhteistyössä Fokka Ohjaamon ja TyöHämeen kanssa.

Vastuullisuus- ja ilmastokoordinaattori

Vastuullisuus- ja ilmastokoordinaattori edisti LHKK:n vastuullisuus- ja kestävä kehityksen tavoitteita yhdessä FaiGreen-tiimin kanssa strategian ja tulokortin linjausten mukaisesti. Hän osallistui aktiivisesti myös vuosia 2026–2029 koskevan uuden strategian laadintaan.

Ekokompassin uusinta-auditoinnin valmistelut aloitettiin keväällä, ja sertifiointi vahvistettiin elokuussa. LHKK jatkoi osallistumista Kartalla på kartan -hankkeeseen, jonka tavoitteena on jalkauttaa Vaski-hankkeessa luotuja kestävyystavoitteita koulutuksen järjestäjille. Toimintaan kuului myös Kartalla-verkoston aktivointi ja näkyväksi tekeminen.

Koordinaattori osallistui Opetushallituksen kestävyysindikaattorien pilotointiin sekä kansainväliseen Erasmus+ GreenComp KA210 -projektiin, jossa kehitettiin kestävä kehityksen pedagogiikkaa yhdessä opiskelijoiden kanssa.

LHKK:n hiilijalanjälkeä on laskettu vuodesta 2022, ja työ jatkui vuoden 2025 aikana. Kiertotalouden sivuvirtoja kartoitettiin koko henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa, ja jätteiden lajitteluohjeistuksen päivittäminen aloitettiin opiskelijayhteistyönä.

Teknologiakoordinaattori

Vuonna 2025 teknologiapainopisteessä keskityttiin verkko-opetuksen kehittämiseen, digipedagogiikan yhtenäistämiseen ja tekoälyn hallittuun hyödyntämiseen opetuksessa. Tavoitteena oli edistää opiskelijoille selkeää ja saavutettavaa oppimiskokemusta eri toteutusmuodoissa.

ItsLearning ja verkko-oppiminen

LHKK:n verkkototeutuksen hyviä käytänteitä edistettiin ItsLearning-oppimisympäristössä aloittain. Käytänteitä sovellettiin myös lähiopetuksen rakenteisiin, mikä selkeytti oppimiskokonaisuuksia ja tuki opiskelijoiden yhdenvertaisuutta. Henkilöstön osaamista vahvistettiin ItsLearning-työpajoilla sekä muilla tukipajoilla, joissa keskityttiin oppimisympäristön pedagogiseen ja tekniseen käyttöön. Kehittämistyötä tuettiin alojen välisellä vertaisarvioinnilla, jonka tavoitteena oli yhteisten toimintatapojen vahvistaminen ja hyvien käytänteiden jakaminen. Vuoden aikana otettiin käyttöön ItsLearning- ja verkko-oppimisen tukikanava, joka luo pohjaa yhteiselle kehittämiselle.

Opiskelijoiden digiohjeistus

Opiskelijoiden ohjauksen tueksi pilotoitiin avoin ja keskitetty digitaalinen alusta pikaohjeistuksille. Alustalle koottiin keskeiset digipalveluja ja oppimisympäristöjä koskevat ohjeet helposti löydettävään muotoon, tukien opiskelijoiden itsenäistä toimijuutta ja sujuvaa arjen asiointia.

Tekoäly opetuksen tukena

Keväällä 2025 järjestettiin tekoälytyöpajoja, joissa tutustuttiin uusiin teknologioihin ja tarkasteltiin niiden soveltamista olemassa oleviin työkaluihin ja yhteisiin pelisääntöihin. Tekoälyn hyödyntämistä tehtiin näkyväksi viestimällä henkilöstön onnistumisista ja hyvistä sovelluskohteista intrassa läpi vuoden, nos- taen esiin konkreettisia opetusta tukevia ratkaisuja.

Tulevaisuuskoordinaattori

Tulevaisuuskoordinaattorin työ keskittyi opiskelijoiden työelämätaitojen ja tulevaisuusajattelun vahvistamiseen. Wonda VR -alustalle kehitettiin työelämäsimulaattori, joka pilotoitiin ravintola-, kaupan- ja tuotantoympäristöissä.

Keväällä järjestettiin neljä tulevaisuusdialogia henkilöstölle. Dialogit käsittelivät avoimuutta, toimijuutta, kyseenalaistamista, tulevaisuuden koulutustuotteita ja ennakointia. Tilaisuuksiin osallistui 75 henkilöä, ja palautteet ohjasivat toiminnan jatkokehittämistä.

Koordinaattori piti myös opiskelijoille tulevaisuusluentoja ja tulevaisuustuokioita hyvinvointiviikon yhteydessä. Lisäksi hän osallistui sijoittajakoulun toteutukseen käsittelemällä treidaamista ja päätöksentekoa tulevaisuusajattelun näkökulmasta.

Uusia koulutuksia varten laadittiin sisäinen palvelumuotoilupolku ja ohjeistus yhteistyössä työryhmän kanssa. Tekoälyosaamista vahvistettiin tekoälypajojen ja ajankohtaisen tiedon jakamisen avulla. Erityinen painotus oli tekoälyn eettisyydessä ja tulevaisuusnäkymissä. Tulevaisuuskoordinaattorin tehtävä päättyi syksyllä, ja tulevaisuusteemat siirtyivät muiden koordinaattorien painopistealueisiin.

8.2.4 Kehittämistiimit

Vuonna 2025 LHKK:ssa toimi seitsemän kehittämistiimiä, jotka kehittivät koko oppilaitoksen toimintaa. Tiimit koostuivat eri kotitiimien valitsemista jäsenistä, ja niiden tehtävänä oli kehittää kuntayhtymän käytännön toimintaa strategian mukaisesti. Jokainen tiimi suunnitteli ja toteutti toiminta-alueensa kehittämistä oppilaitoksen tasolla.

FaiGreen

FaiGreen-tiimiin kuului 16 jäsentä, joista osa toimi oman alansa kestävän kehityksen vastaavina. Mukana oli myös opiskelijaedustus sekä tukipalvelujen ja ruokapalvelujen edustajia. Tiimi kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa ja päivitti kestävän kehityksen opetusmateriaalia yhtenäiseksi oppilaitoksen ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi tiimi kokosi yhteiseen käyttöön aiheeseen liittyviä pelejä ja opetusmateriaaleja.

Kestävän kehityksen opetusta vahvistettiin siten, että perustutkintojen kestävän kehityksen edistäminen -kurssiin (1 osp) lisättiin yksi päivä opetusta luonnossa. Vuoden 2025 Sitoumus2050-tavoitteiksi asetettiin fyysisen turvallisuuden sekä moninaisuuden ja turvallisen oppilaitosyhteisön edistäminen. FaiGreen toimi oman vuosikellonsa mukaisesti ja järjesti useita yhteisöllisiä tapahtumia, kuten oppilaitoksen hyvinvointipäivän, vastuupettajan päivän ulkonaoppimisen rastipisteen sekä osallistui valinnaisainemessuille.

Oppilaitos osallistui myös HAMK:n järjestämään Frush-tapahtumaan. Lisäksi FaiGreen kokosi LHKK-polke Kilonmetrikisaan oman joukkueen, johon osallistui 31 henkilöstön jäsentä. Välillä 1.5.–30.9.2025 he polkivat yhteensä yli 16 000 kilometriä. Kisan voittajat palkittiin kiertopalkinnolla ja aineettomin palkinnoin.

Erityinen tuki

Erityisen tuen yhteistyötiimissä työskenteli viiden ydintiimiläisen lisäksi kymmenen jäsentä eri koulutusaloilta. Tiimi kokoontui kuukausittain. Tammikuussa ydintiimiläiset tutustuivat Yhteispalvelupiste Virtaamon uusiin tiloihin, ja keväällä järjestettiin opettajille kielitietoisuus-paja neljän kokoontumiskerran kokonaisuutena.

Kevään ja kesän aikana toiminnan suunnittelua ohjasi elokuussa 2026 voimaan tuleva oppimisen tuen uudistus. Tiimin jäsenet osallistuivat useisiin Opetushallituksen webinaareihin aiheesta. Lisäksi kaksi ydintiimiläistä osallistui ”Erityisopettaja yhteistyön ja tiimien kehittäjänä” -koulutukseen, jonka kehittämistehtävissä suunniteltiin yto-opettajien tukiopetuksen integroitumista Yto-pajaan sekä yto-rästien systemaattisen seurannan ja ohjauksen malli.

Uusien opiskelijoiden lähtötasotestaukset toteutettiin tuttuun tapaan keskitetysti. S2-opiskelijoille suunnatun opiskeluvalmiuksien alkukartoituksen tehtävät uudistettiin loppuvuodesta, ja kartoitus tuki yto-opintojen oikea-aikaisen aloituksen suunnittelua. Ohjattupaja ja Yto-paja tarjosivat tärkeää tukea kaikille koulutusaloille koko vuoden ajan. Marraskuussa Ohjattupaja siirtyi uusiin avariin tiloihin, joihin myös Yto-pajan toiminta yhdistettiin.

Kansainvälisyys

Oppilaitoksen aktiivisen kansainvälisyystoiminnan mahdollisti osaava KV-tiimi, jossa työskenteli 30 jäsentä eri koulutusaloilta. Tiimi markkinoi kansainvälisyysmahdollisuuksia, ylläpiti kontaktiverkostoja ja matkusti opiskelijoiden mukana työssäoppimis- ja koulutusjaksoille ulkomaille.

KV-tiimi osallistui aktiivisesti Netinvet-verkoston toimintaan Suomessa ja ulkomailla. Verkosto kattaa auto-, logistiikka- ja liiketoiminnan alat, mutta yhteistyötä tehdään myös muilla aloilla. Verkosto toimii aktiivisesti myös Suomen sisällä toteuttaen yhteisiä liikkuvuusjaksoja ja tutustumisia oppilaitoksiin Suomessa ja ulkomailla.

Laatutiimi

Laatutiimi toteutti sisäisen vertaisarvioinnin teemalla Verkkototeutuksen hyvät käytänteet. Verkkototeutusten laadun kehittämiseksi oli vuonna 2024 laadittu hyvät käytänteet huoneentaulu ja mallipohja hyvien käytänteiden mukaisille toteutuksille. Osaamisen tiimien ja koulutusalojen väliset vertaisarviointit lisäsivät tietoa ja varmistivat verkkototeutuksien laadintaa ja toteutusta hyvien käytäntöjen mukaisesti eri koulutusaloilla.

Palvelutiimeille järjestettiin vertaistapaamisia tiimien tavoitteiden, asiakaslähtöisyyden ja kehittämisen teemoista. Nämä tapaamiset lisäsivät tiimien keskinäistä tuntemusta, vahvistivat ymmärrystä tiimien ydintehtävistä ja mahdollistivat hyvien käytäntöjen jakamisen.

Laatutiimi koordinoi myös vuosittaisen oppilaitosten välisen vertaisarvioinnin, joka kohdistui osaamisen osoittamiseen, arviointiin ja todentamiseen media-alalla, tieto- ja viestintätekniikassa sekä kasvatusta ja ohjausalalla. Lisäksi laatutiimin jäsenet osallistuivat useiden verkostojen arviointityöhön.

Tiimi päivitti oppilaitoksen prosesseja ja ohjeita, erityisesti osaamisen arviointiin ja työllistymisen edistämiseen liittyen. Myös palautteiden käsittelyä seurattiin, analysoitiin ja kehitettiin uudenaikaisilla toimintatavoilla.

Taitajat

Oppilaitoksemme menestyi jälleen vuoden 2025 Taitaja-kilpailuissa. Semifinaaleihin osallistui 12 opiskelijaa, joista kaksi eteni finaaliin Turkuun 5.–8.5.2025. Forssan ammatti-instituutin opiskelijat kilpailivat lajissa Kokki, joka oli parikilpailu. Opiskelijamme sijoittuivat kovatasoisessa finaalissa kahdeksanneksi. Taitajatiimi vastasi opiskelijoiden valmennuksesta sekä kilpailujen näkyvyyden edistämisestä.

Yrittäjyystiimi

Yrittäjyyskasvatusta edistettiin yrittäjyystiimin ja yrittäjyyden ydintiimin yhteistyönä. Tiimit koostuivat eri alojen ja kotitiimien edustajista ja toimivat yrittäjämäisen toimintakulttuurin vahvistamiseksi.

Vuonna 2025 järjestettiin useita yrittäjyysinfoja ja viikoittaisia Yrittäjyyspysäkkejä, joissa opiskelijat tutustuivat yrittäjyyteen, kehittivät liikeideoita ja perustivat NYT-yrityksiä. Vuoden aikana toimi yhteensä 26 NYT-yrittäjää, jotka esittelivät toimintaansa useissa tapahtumissa.

Koko organisaatio toteutti vuoden aikana 100 yrittäjämäistä tekoa. Tiimit tekivät myös omat yrittäjämäiset vastuullisuuslupauksensa. Yhteistyötä työelämän kanssa tiivistettiin muun muassa tapaamisten, vierailujen, oppimisympäristöjen integroinnin ja yhteisten projektien kautta.

Opiskelijoiden hyvinvointitiimi

Opiskelijoiden hyvinvointitiimi suunnitteli ja toteutti monipuolisia hyvinvointia tukevia toimintoja ja tapahtumia. Toiminnan tavoitteena oli opiskelijoiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistaminen, yhteisöllisyyden edistäminen sekä osallisuuden ja yhdenvertaisuuden tukeminen. Yhteistyöryhmän toimintaa koordinoi yhteisökoordinaattori.

Vuoden aikana järjestettiin muun muassa yhdessä-kahvitilaisuudet, opiskelijoiden mielenterveysviikko, lukuviikko, yhteisöllinen siivouspäivä, vastuuopettajan päivä ja hyvinvointivirtaa-viikko. Tapahtumat tarjosivat opiskelijoille mahdollisuuksia kohdata toisiaan, tutustua opiskelijahuollon palveluihin ja lisätä tietoisuutta hyvinvointiin liittyvistä teemoista.

Hyvinvointityössä painottuivat fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tukeminen matalan kynnyksen kohtaamisten kautta. Lisäksi yhdenvertaisuuden vahvistaminen ja turvallisen oppimisympäristön varmistaminen olivat tiimin toiminnan keskiössä.

8.2.5 Koulutuksen laatu

Ammatillisen koulutuksen vaikuttavuuspalautteet (opiskelija- ja työelämäpalautteet) kuvaavat opiskelijoiden ja työelämän kokemuksia koulutuksen laadusta, ohjauksesta ja oppilaitosyhteistyöstä. Ammatillisen koulutuksen valtakunnalliset vaikuttavuuspalautteet kerätään kolmelta taholta: opiskelijoilta (aloitaneet, valmistuneet, osatutkinnon suorittaneet), työpaikkaohjaajilta ja työelämän edustajilta (oppilaitosyhteistyökysely). Aloituskyselyyn vastataan opintojen alkaessa, kun henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma on ensimmäisen kerran hyväksytty. Päätökyselyyn vastataan opintojen loppuvaiheessa, kun opiskelija on osoittanut tavoitteena olevan tutkinnon tai tutkinnon osan tai osien suorittamiseksi tarvittavan osaamisen. Työelämäpalautetta kysytään työpaikoilta, joissa on koulutettu opiskelijoita oppisopimuksella tai koulutussopimuksella. Palaute kysytään työpaikkaohjaajilta jokaisen työpaikkajakson jälkeen ja kohdetyöpaikan työnantajan edustajalta kaksi kertaa vuodessa.

Vaikuttavuuspalautteissa arvioidaan mm.: opiskelijoiden tyytyväisyyttä koulutukseen (asteikko 1–5), opiskelijoiden suositteluhalukkuutta (asteikko 1–10), työelämän kokemusta siitä, miten hyvin oppilaitos järjestää työpaikalla oppimisen ja yhteistyön sujuvuutta sekä koulutuksen työelämävastaavuutta. Vaikuttavuuspalautteita kerätään, koska ne ovat osa lakisääteistä ammatillisen koulutuksen laadun arviointia, tuloksia käytetään laadun parantamiseen ja ne vaikuttavat osaltaan myös rahoitukseen ja toiminnan arviointiin.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä sai vuoden 2025 aikana palautetta 326 tutkintokoulutuksen aloittaneelta opiskelijalta (vastausprosentti 39 %). Tutkinnon suorittaneiden palautetta saatiin 313 opiskelijalta (vastausprosentti 62 %) ja tutkinnon osan tai osia suorittaneiden palautetta saatiin 87 henkilöltä (vastausprosentti 36 %). Työpaikkaohjaajakyselyyn vastauksia saatiin 784 työelämäjaksolta (vastausprosentti 27 %) ja 232 työnantajan edustajaa vastasi työpaikkakyselyyn oppilaitosyhteistyöstä (vastausprosentti 26 %). LHKK:n opiskelija- ja työelämäpalautteiden seuranta vuosilta 2022–2025 mukaan kaikissa palauteryhmissä on nähtävissä johdonmukainen myönteinen kehitys, ja tulokset osoittavat LHKK:n systemaattisen kehittämistyön selkeän vaikuttavuuden. Tulokset kertovat toiminnan laadusta, opiskelijoiden ja työelämäkumppaneiden tyytyväisyydestä sekä laadun parantamisen kehityssuunnasta.

Koulutuksen laatu oli hyvällä tasolla. Aloituskyselyyn vastanneiden tyytyväisyys aloitusvaiheeseen oli 4,6 ja tutkinnon suorittaneiden yleisarvio oli 4,4 (asteikolla 1-5). Opiskelijakyselyiden Suosittelisitko oppilaitosta -kysymyksen keskiarvo oli aloittaneilla 9,0 (asteikolla 0–10) ja päättövaiheen 8,5. Työpaikkaohjaajien tyytyväisyys oppilaitoksen toimintaan järjestää työelämässä oppimista oli 4,3 ja työnantajien edustajien tyytyväisyys oppilaitoksen toimintaan järjestää työelämässä oppimista oli 4,2 (asteikolla 1–5).

Valtakunnallisten opiskelijapalautteiden lisäksi kerätään koulutuksenaikaista välipalautetta omilla kyselyillä. Kyselyiden tavoitteena on kehittää koulutusta ja puuttua nopeasti kehittämiskohteisiin. Lisäksi keräämme huoltajilta palautetta kodin ja koulun yhteistyön kehittämiseksi. Keväällä kaikille huoltajille kohdistettuun kyselyyn vastasi 92 henkilöä ja syksyn aloittaneiden opiskelijoiden huoltajille kohdistettuun kyselyyn vastasi 111 henkilöä, yhteensä 203 vastaajaa. Kaikkien vastausten keskiarvo oli 4,2 (asteikolla 1-5).

Laadunhallinnan kehittämiskohteena vuonna 2025 oli asiakaslähtöisyyden ja palautteiden käsittelyn edelleen kehittäminen. Vuoden aikana järjestettiin oppilaitoksen sisäinen vertaisarviointi osaamisen tiimeille, jonka aiheena oli verkkototeutuksien hyvät käytännöt. Oppilaitosten välisen ulkoisen vertaisarvioinnin teemana oli osaamisen osoittaminen, arviointi ja todentaminen ja kohteena Medi- TV- tiimi. Palvelutiimien sisäisten vertaistapaamisten teemana oli tiimin toiminta, tiimien väliset rajapinnat ja hyvät käytännöt.

8.2.6 Teknologinen kehittäminen

8.2.6.1 Digitalisaation vakiinnuttaminen ja opetuksen kehittäminen

Vuonna 2025 digitalisaation kehittämisessä siirryttiin valmistelusta laajamittaiseen käyttöönottoon ja vakiinnuttamiseen. Sähköiset todistukset otettiin käyttöön kaikissa tutkintomuodoissa (PT/AT/EAT), ja lisäksi niitä hyödynnettiin laajasti lyhytkoulutuksissa sekä osallistumistodistuksissa. Vuoden aikana lähetettiin yhteensä yli 1200 sähköistä todistusta.

Käyttöönotto sujui erittäin hyvin, ja palautetta saatiin vain vähän, mikä osaltaan kertoo ratkaisun toimivuudesta ja sujuvasta prosessista. Sähköinen todistus on nopeuttanut valmistumisprosessia ja parantanut opiskelijoiden palvelukokemusta. Samalla on edistetty kestävä kehitystä: paperitulosteista luopuminen on säästänyt arviolta 4–6 sivua jokaista todistusta kohden.

Sähköinen opintotoimisto mahdollistaa opiskelijoille opiskelutodistuksen ja opintosuoritusotteen noutamisen itsepalveluna milloin tahansa. Palvelua on hyödynnetty aktiivisesti, mikä on lisännyt joustavuutta ja vähentänyt manuaalista asiointia.

Opetuksen digitalisaation ja tasalaatuisuuden kehittäminen jatkui systemaattisesti vuoden 2024 aikana luotujen periaatteiden pohjalta. ItsLearning-ympäristön sisältöjen kehittäminen oli tiimien tulokorttitaivitteena: uusia materiaaleja tuotettiin ja olemassa olevia päivitettiin hyvien käytänteiden mukaisiksi. Toteutumista seurattiin säännöllisesti, ja laatutiimin toteuttamat vertaisarvioinnit tukivat osaamisen jakamista tiimien välillä. Työ vahvisti pedagogista yhtenäisyyttä ja lisäsi yhteistä ymmärrystä laadukkaasta verkkototeutuksesta.

8.2.6.2 Tekoälyn integrointi osaksi arkea

Vuonna 2025 tekoäly vakiinnutti asemansa henkilöstön arjen työkaluna. Henkilöstön osaamista kehitettiin koko organisaatiolle suunnatulla tekoälykoulutuksella, ja onnistumisia sekä hyviä käytäntöjä jaettiin aktiivisesti intranetissä. Tekoälyn hyödyntäminen on jo muuttanut monien työntekijöiden työtapoja esimerkiksi sisällöntuotannossa, viestinnässä ja tiedon jäsentämisessä.

Tekoälytyökaluja tuotiin asteittain myös opiskelijoiden käyttöön. Opiskelijoille tarjottiin ohjeistusta ja tukea tekoälyn vastuulliseen hyödyntämiseen oppimisessa, mikä vahvistaa heidän valmiuksiaan toimia muuttuvassa työelämässä. Tekoälyn käyttöä kehitetään siten, että se tukee oppimista, kriittistä ajattelua ja osaamisen osoittamista.

8.2.6.3 Sähköinen asian- ja asiakirjahallinta

Vuoden 2025 aikana jatkettiin M-Files-pohjaisen asian- ja asiakirjahallintajärjestelmän systemaattista kehitystyötä. Sähköinen arkisto otettiin kokonaisuudessaan käyttöön, ja henkilöstöhallinnon asiakirjojen osalta siirryttiin hyödyntämään omaa tietovarastoa.

Vuoden aikana LHKK:n M-Filesin tietovarastot siirrettiin M-Filesin pilvipalveluun. Pilvisiirtymä parantaa palvelun saavutettavuutta ja varmistaa riittävän suorituskyvyn sekä muodostaa kestävä ja skaalautuvan pohjan tulevalle kehitykselle. Kehitystyö vahvistaa tiedonhallinnan systemaattisuutta ja tukee organisaation toiminnan läpinäkyvyyttä, turvallisuutta ja tehokkuutta.

8.2.6.4 Kiinteistöjen digitaalinen lukitusjärjestelmä

Vuoden merkittävä teknologinen investointi oli Saksankadun kampusalueen kaikkien rakennusten lukitusjärjestelmän uudistaminen. Käyttöön otettiin digitaalinen iLoq-järjestelmä, jossa perinteiset fyysiset avaimet korvattiin mobiililaitteella toimivalla digitaalisella avaimella. Uudistus parantaa turvallisuutta, mahdollistaa käyttöoikeuksien hallinnan reaaliaikaisesti ja lisää ylläpidon joustavuutta. Ratkaisu tukee modernia kampusympäristöä ja vahvistaa teknologian roolia osana turvallista ja sujuvaa arkea.

8.2.7 Kansainvälisyystoiminta

Vuosi 2025 oli kansainvälisen toiminnan osalta ennätysellinen. Järjestimme yhteensä 101 ulkomaanliikkuvuutta, joista 67 oli opiskelijoiden ja 34 henkilökunnan jaksoja. Henkilökunta vietti ulkomailla yhteensä 162 päivää ja vaihtojaksojen keskimääräinen kesto oli noin kuusi päivää, pisimmät jaksot 14 päivää ja lyhimät kolme päivää. Lisäksi yksi työelämän edustaja osallistui liikkuvuuteen.

Oppilaitokseemme saapui vuoden aikana 49 ulkomaista opiskelijaa. Lyhimät jaksot kestivät viikon ja pisimmät työharjoittelut kolme kuukautta. Opiskelijoita tuli Espanjasta, Hollannista, Saksasta ja Englannista. Ulkomaisia opettajia vieraili kaikkiaan 24, ja he saapuivat Espanjasta, Saksasta, Englannista, Ranskasta ja Hollannista. Lisäksi vastaanotimme kaksi ryhmävierailua Kiinasta. Kansainvälisyysjaksoille valmentavat leirit olivat erittäin suosittuja: jokaiselle neljälle vuoden 2025 leirille osallistui yli 30 opiskelijaa. Leirit järjestettiin Honkapirtillä, ja tutoreina toimivat oppilaitokseemme vieraskieliset opiskelijat.

Syyskuussa käynnistyi uusi vuoden mittainen Emotion KA2 -hanke, jonka tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten tunnetaitojen opetusmenetelmiä yhteistyössä kreikkalaisen ammatillisen oppilaitoksen ja Helsinkiläisen Steinerpäiväkotini Siriuksen kanssa. Joulukuussa toteutettiin toisen KA2-hankkeen, BGBI-VETin, aloitustapaaminen Bulgariassa 9.–12.12. Hankkeen kumppanit Bulgariasta, Italiasta, Ruotsista, Irlannista ja Turkista kokoontuivat käynnistämään yhteistä työtä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ammatillisessa koulutuksessa.

Marraskuussa 2025 erasmuskoordinaattorimme palkittiin Netinvet-verkoston Mobility Organizer Recognition -palkinnolla Hollannissa järjestetyssä Annual Forumissa. Palkinto myönnettiin ansiokkaasta työstä liikkuvuuksien järjestämisessä ja kuuluu koko Fai:n kansainvälisyystiimille, joka vastaa myös vierailijaohjelmien toteuttamisesta. Kansainvälisen toimintamme taso on saanut vuoden aikana tunnustusta myös Opetushallitukselta ja hanketoimintaa on esitelty useissa OPH:n tilaisuuksissa.

8.2.8 Hankkeet ja kehittämisprojektit

Kuntayhtymässä oli vuoden 2025 aikana käynnissä 18 erillisrahoitteista kehittämis- tai koulutushanketta. Hankerahoituksen avulla kehitettiin koulutustoimintaa sekä yhteistyössä seudun yritysten kanssa yritysten henkilöstölle uusia koulutuksia ja työllisyyden palveluita.

Yhdessä!-hanke (OPH) 1.1.2023 – 30.4.2025

Hanke päättyi huhtikuun lopussa, mutta kevään aikana ehdittiin vielä paljon. Maaliskuussa sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen vieraili oppilaitoksessa ja piti sekä opiskelijoille että henkilökunnalle luennot, jotka käsittelivät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta työelämässä. Maaliskuussa järjestettiin oppilaitoksessa myös Osallistu ja vaikuta: Stop kiusaamiselle- päivä, jolloin keskityttiin kiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen. Hankkeen aikana aloitettiin opiskelijoille järjestää Yhdessä!-kahvit sekä asuntolakurssi, jotka jatkuivat koko vuoden 2025. Lisäksi hankkeen toimesta perustettiin G-rakennukseen yhteisöllinen tila opiskelijoille ja henkilökunnalle. Tilassa järjestettiin mm. Hengailaan Failla -pajaa, keskusteltiin ja neulottiin Yhdessä!-vilttiä.

Osaamista kone- ja metallialalle -hanke (Jotpa) 28.6.2023 – 30.6.2025

Hankkeen tavoitteena oli vastata kone- ja tuotantotekniikan alan yritysten osaajapulaan kouluttamalla osaajia nopealla aikataululla. Koulutuksen osana järjestettiin tarvittaessa myös suomen kielen sekä työelämätaitojen opetusta. Koulutuksen suoritti hankkeen aikana yhteensä 37 opiskelijaa ja näistä suurin osa joko jatkoi opintojaan tai työllistyi. Jokainen koulutuksen suorittanut suoritti vähintään yhden tutkinnon osan Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnosta.

Kohti kestävä työllistymistä Lounais-Hämeessä (ESR+) 1.2.2023-31.3.2025

Hankkeessa edistettiin edelleen Virta-verkoston yhteistyötä monella eri tapaa ja vuoden 2025 alussa avattiin hankkeen suunnittelema yhteispalvelupiste Virtaamo. Hankkeen työnhakupaja jalkautui Virtaamoon, Virta-verkoston palvelukartta toteutettiin oppilaitosyhteistyönä ja omavalmentajapalvelu LHKK:sta valmistuneille sekä moduulit Oma Hämeen kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille jatkuivat. Lisäksi hanke järjesti tammikuussa Tekijä2025-tapahtuman yhteistyössä Virta-verkoston asiantuntijoiden kanssa.

Opetu – Oikea pedagoginen tuki (OPH) 8.12.2023 – 30.6.2025

Hanke keskittyi oppimisen tukeen ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa. Hankkeen aikana keskusteltiin opiskelijoiden tuen tarpeesta laajasti eri alojen opettajien kanssa ja kehitettiin mm. alkukartoituskysely opiskelijan mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamiseksi. Lisäksi laadittiin opettajien ja ohjaajien tueksi materiaalia erilaisista oppimisen haasteista sekä ohjeet, mistä löytää tukimateriaalia näihin haasteisiin. Kevään aikana järjestettiin myös henkilökunnalle luennot, joiden aiheina oli erityisen tuen haasteet sekä päihdeongelmat.

Yhdenvertaisuus - Yhdenvertainen ennaltaehkäisevä tuki kaikille opiskelijoille (OKM) 1.1.2024–31.7.2025

Hankkeessa lisättiin opiskelijoiden tietoisuutta ja mahdollisuuksia hyödyntää oppilaitoksen yhteisiä tiloja ja aktiviteetteja koulupäivän tauoilla. Luotiin monipuolinen ja saavutettava toimintamalli, vuosikello, joka tukee opiskelijoiden tarpeita ja yhteisöllisyyttä arjessa. Lisäksi koottiin eri toimijoiden järjestämät tapahtumat opiskelijoiden sosiaalisen toiminnan, yhteisöllisyyden ja mielenvirkeyden edistämiseksi. Vuoden 2025 aikana jatkettiin suosittua e-sports-kerhoa, johon osallistuneet opiskelijat vierailivat opettajien kanssa Assembly Winter -tapahtumassa Helsingissä. Hankkeen aikana kuvattiin myös video oppilaitoksen taukotiloista.

Kasvisruokainnovaatioilla kasvuun (EAKR) 1.1.2024 – 30.6.2026

Vuoden aikana hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä muiden osatoteuttajien ja yritysten kanssa. Hanketyöntekijät osallistuivat erilaisiin tapahtumiin, kuten Hämäläisille ruokatreffeille, etsien kasvisruokien uusia tuulia ja luoden kontakteja raaka-ainetuottajiin. Hanketyöntekijät olivat myös maistattamassa härkäpapatuotteita Lepaan puutarhamessuilla. LHKK:n opiskelijaravintolassa kehitettiin hybridiruokareseptejä. LHKK:lla järjestettiin vuoden aikana myös kaksi kasvisruokien innovointipäivää, joissa kehitettiin ruokaohjeita vuonna 2026 julkaistavaan e-kirjaan.

Robottiikkaosaamista teollisuuden tarpeisiin (ESR+) 01.12.2024 - 31.03.2027

Hankkeessa on kartoitettu yritysten robottiikkatarpeita ja autettu mukaan lähteneitä konkreettisissa ratkaisuisissa, kuten robotin käytön soveltuvuuden tarkastelussa putkistohitsauksessa vaadittavien laatu-standardien puitteissa. Oppilaitoksen robottiikkaympäristöä on ajantasaistettu laitealustan sallimissa rajoissa, jotta oppiminen pysyy relevanttina ja sujuvana. Lisäksi on rakennettu yhteistyötä muiden hanketoimijoiden kanssa, jotta osaamista ja resursseja voidaan jakaa alueen hyväksi.

Vierko II (OKM:n strategiahanke), 1.1.2025 – 31.5.2027

VIERKO II -hankkeen tavoitteena on vieraskielisen ja kielitietoisen koulutuksen ja ohjauksen kehittäminen sekä S2-kielten opiskelumahdollisuuksien parantaminen. Ensimmäisenä hankevuonna on kartoitettu eri oppilaitosten kehittämistarpeita. Henkilöstölle on pidetty kielellisestä tietoisuudesta koulutus sekä jaettu monenlaista selko- ja s2-materiaalia liittyen maahanmuuttaneiden ammatilliseen koulutukseen. Oppilaitoksessa on aloitettu yhteistyönä teknisen lukutaidon arvioinnin ja maahanmuuttaneiden hahmotusvaikeuksien kartoittamismateriaalin tekeminen. Työllistymisen näkökulmasta selvitetään, mikä on riittävä kielitaito ja millä keinoilla voidaan parhaiten saavuttaa ammatissa tarvittava kielellisen osaamisen taso.

Strapetsi II (OKM:n strategiahanke) 1.1.2025 – 31.5.2027

Kuluneen vuoden aikana on osallistuttu valtakunnallisen verkostohankkeen yhteiseen työskentelyyn, kehitetty LHKK:n pedagogiikkaa ja laatua mm. arjen pedagogiikan tapaamisissa, laatutiimissä, tiimien välisissä vertaisarvioinneissa ja -tapaamisissa, oppilaitosten välisissä vertaisarvioinneissa sekä yhteistyössä muiden koulutustoimijoiden kanssa. Lisäksi työstettiin Elintarvikealan akatemiaan liittyviä asioita: yhteistyö oppilaitosten ja työelämän välillä on aloitettu ja sitä lähdetään konkretisoimaan vuonna 2026.

Digikyvyykyys II (OKM:n strategiahanke) 1.1.2025 – 31.5.2027

Ensimmäisen hankevuoden aikana on määritelty, mitä digikyvyykyys tarkoittaa LHKK:ssa ja miten kehittää koko henkilöstön digikyvyykyä. Vuoden aikana valmistui LHKK:n digikyvyykyysopas. Lisäksi laadittiin reseptejä opiskelijan digitaalisista työelämävalmiuksista. Tekoälykoulutuksia on jatkettu myös Digikyvyykyys II -hankkeen aikana.

Robottiikkaosaamista teollisuudelle (JOTPA) 23.6.2025 – 31.12.2026

Hankkeessa vastataan pk-teollisuuden robottiikkaosaamisen puutteisiin tarjoamalla kokonaisvaltaista koulutusta, joka kattaa sekä teollisuusrobotiikan tekniset taidot että robotiikan tukihenkilötoiminnan. Koulutus tähtää siihen, että osallistujat voivat toimia työpaikoillaan sisäisinä kehittäjinä, perehdyttäjinä ja robotiikan käyttöönoton tukijoina.

DATE - Dataa ja tekoälyä, pienten ja keskisuurten teollisuusyritysten tuottavuuskehitysverkosto (EAKR) 1.9.2025 – 31.8.2027

Hanke edistää pk-teollisuuden digitalisaatiota ja verkostoitumista Kanta-Hämeessä, tukien yritysten kilpailukykyä pitkällä aikavälillä. Ensimmäisen hankesyksyn aikana kartoitettiin mahdollisia yhteistyöyri-tyksiä ja laadittiin hankkeen viestintämateriaalia sekä tarkempi etenemissuunnitelma. Lisäksi tavattiin HAMKin DAVE-hankkeen toteuttajia ja pohdittiin hankkeiden välisiä yhteistyömahdollisuuksia.

Kansainväliset hankkeet:

Breaking Gender Bias in VET: Through AI-Enhanced Strategies and Gender Equality Plans (Erasmus+) 1.12.2025 – 30.11.2028

BGBiVET-hankkeessa pyritään vahvistamaan sukupuolten tasa-arvoa ammatillisessa koulutuksessa Euroopassa. Hankkeessa on mukana osatoteuttajia lisäksi Italiasta, Irlannista, Bulgariasta, Ruotsista ja Turkista. Hankkeen aloitustapaaminen järjestettiin joulukuussa Bulgariassa. Tapaamisessa saatiin kuva siitä, miten tasa-arvo eri maissa toteutuu ja miten suomalainen ammatillinen koulutus voi toimia esimerkkinä.

E.M.O.T.I.O.N Promoting the development of emotional skills of children in early childhood education (Erasmus+) 1.9.2025 – 31.8.2026

Hankkeen tavoitteena on kehittää tunnetaitojen opettamista lapsille varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. LHKK koordinoi hanketta ja osatoteuttajina ovat myös ammatillinen oppilaitos SBIE Kreikasta sekä Steinerpäiväkoti Siriuksen kannatusyhdistys Ry Suomesta. Syyskuussa alkaneen hankkeen aikana on jaettu hyviä käytäntöjä tunnetaitojen opettamisesta eri maissa. Hankkeen aloitusluento pidettiin loka-kuun alussa ja siihen osallistui yhteensä noin 50 osallistujaa Suomesta ja Kreikasta.

GreenComp imbedded to SDG VET school curriculum (Erasmus+) 1.9.2024 - 31.8.2025

Hankkeen tavoitteena oli tehdä kestävän kehityksen opetussisällöistä opiskelijoiden näkökulmasta kiinnostavampia. LHKK:lla järjestettiin helmikuussa hankkeen tapahtumaviikko, jossa oli mukana opiskelijoita ja opettajia kumppanioppilaitoksista Alankomaista ja Espanjasta. Opiskelijat testasivat viikon aikana hankkeessa kehitettyjä uusia kestävän kehityksen tehtäviä. Hanke huipentui maaliskuussa IES La Rosaledassa järjestettyyn tapahtumaan, jossa esiteltiin hankkeen tuloksia. Hankkeessa kehitetyistä uusista tehtävistä koottiin e-kirja kestävän kehityksen opetukseen.

Sustainable Entrepreneurship in Smart Clothing (Erasmus+ -kumppanuushanke) 1.11.2023 – 31.10.2026

Vuoden 2025 aikana ideoitiin ja kehitettiin hankkeen oppimisalustalle virtuaalisia simulaatioskenarioita. Hankkeeseen osallistettiin myös opiskelijoita järjestämällä kilpailu parhaasta älyvaateteollisuuteen liittyvästä kestävästä bisnesideasta. Syyskuussa hanketoimijat eri maista tapasivat Espanjassa Granadassa järjestetyssä kokouksessa, jossa aloitettiin hankkeen neljäs työpaketti ”Adaptive Teachers Training”, jota LHKK koordinoi.

Erasmus liikkuvuushanke (Erasmus+) 2024-2025

Liikkuvuushankkeen kautta opiskelijat, henkilökunta, sekä työelämän edustajat voivat lähteä ulkomaanjaksolle kartuttamaan kielitaitoa ja hankkimaan ammattiosaamista. Vuoden 2025 aikana opiskelijoita sekä henkilökuntaa oli vaihdossa ulkomaisissa oppilaitoksissa sekä työpaikoilla. Lisäksi LHKK:ssa vieraili yli 50 henkilöä ulkomaisista oppilaitoksista vuoden aikana.

Fokka Säätö:

Monikulttuurisuudesta voimaa työelämään (ESR+) 1.12.2024 – 28.2.2027

Yhteispalvelupiste Virtaamossa käynnistettiin alkuvuodesta maahanmuuttaneiden monialainen neuvontapalvelu. Hankkeessa tehtiin myös aktiivisesti asenteisiin vaikuttamistyötä mm. osallistumalla erilaisiin yrittäjien ja kuntapäätäjien tapahtumiin. Hankkeessa kehitetty osaamiskartoituskonsepti otettiin käyttöön. Lisäksi tehtiin yhteistyötä eri tahojen kanssa ja edistettiin Virta-verkoston kv-tiimin toimintaa.

Muu hanketoiminta:

Kartalla – på kartan -verkostotyö

LHKK kuuluu Kartalla – på kartan -hankkeen Kestävän ammatillisen koulutuksen neuvottelukuntaan. Neuvottelukunnan tehtävänä on tukea hankkeiden toimenpiteiden etenemistä sekä VASKI-hankkeessa laaditun ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartan jalkauttamista eri oppilaitoksissa.

8.3 Tavoitteiden toteutuminen

8.3.1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talousarvion tavoitteet vuodelle 2025 rakennettiin oppilaitoksen strategiatyön tuloksena. Lähtökohtana on ollut jaottelu Euroopan laatujärjestelmärakenteen (EFQM) mukaan. Talousarvion strategiset tavoitteet ja mittarit on linjattu kuntayhtymätasolle ja pitävät sisällään sekä laadulliset, määrälliset että taloudelliset tavoitteet.

Oppilaitoksen opetus ja opetusjärjestelyt ovat laadukkaita: opiskelijapalaute vähintään 3,8.

- toteutui, palautteiden painotettu keskiarvo 4,3

75 %:lla valmistuvista opiskelijoista on tiedossa heti työ- tai jatko-opiskelupaikka

- Toteutui, tutkinnon suorittaneista työllistyneitä oli 75 % (Vipunen)

Opiskelijavuosimäärä vähintään 1130

Toteutunut opiskelijavuosimäärä oli 1338, joten tavoite ylitettiin. Opiskelijavuosien toteuma on esitetty tarkemmin kohdassa 8.3.4.

8.3.2 Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla

ASIAKKAAT JA VAIKUTTAVUUS

Tavoite	Tarvittavat muutokset tai missä pitää onnistua	Millä mittaamme, että pääsemme ta-voitteeseen	Mittariarvo	Mittariseloste / Toteuma
Koulutus johtaa opiskelijoiden työllistymiseen	Vaikuttava opiskelu- ja uraohjaus. Työssäoppimispaikat haetaan sillä perusteella, että työllistyminen on mahdollista.	Työllistymisprosentti	75 %	Työllistyneiden määrä kaikista ammatillisen koulutuksen suorittaneista on 75% (Vipunen).
		Työttömäksi jää enintään	alle 8 %	Työttömien määrä valmistuneista heti koulutuksen päätyttyä ja jälkepäin tehtävällä yhteydenotolla oli 14%
	Yhteistyössä TyöHämeen ja muiden työllisyysalueiden kanssa	Faktian koulutuksista työttömäksi jää enintään	alle 6 %	Työllisyysalueuudistuksen vuoksi ei vertailukelpoista tietoa saatavilla.
Perustutkinto-opiskelijoiden jatko-opintoihin siirtyminen	Vahvistetaan tietoa, ohjausta ja valmennusta opiskelijoille	Jatko-opintoihin siirtyneet	4 %	Vuoden aikana valmistuneista jatko-opintoihin (amk) siirtyneitä oli 6% (Vipunen)
Asiakastyytyväisyys	Asiakkaamme ovat tyytyväisiä saamaansa koulutukseen ja jokaisen yksittäisen koulutuksen pitää saavuttaa vähintään asiakastyytyväisyystavoite 3,8	Palautekyselyiden yleisarvioiden keskiarvo Vastausprosentti	Yleisarvioiden keskiarvo vähintään 4,0 Vastaus-% Aloitus- ja päättöpalauteissa 50 %	Toteutui. Tyytyväisyys opintojen aloitusvaiheeseen oli 4,6 (vastausprosentti 39%) ja Tyytyväisyys saamaansa koulutukseen oli 4,4 (vastausprosentti 54%)

		Työpaikkakyselyiden yleisarvio	Vähintään 4,0	Toteutui. Tyytyväisyys oppilaitoksen toimintaan järjestää työelämässä oppimista kysymysten keskiarvo oli 4,2
	Opiskelijamme ovat niin tyytyväisiä, että suosittelevat koulutusta	Aloitus ja päätöspalautteen suosittelevat	8,2	Toteutui. Suosittelevat keskiarvo: Aloittaneet: 9,1 Tutkinnon suorittaneet: 8,6
	Kerätään palaute yrityskoulutuksista	Palautteiden keskiarvo	väh. 4,0	Yrityskoulutuksen yleisarvosana 4,6

HENKILÖSTÖ, OSAAMINEN JA KEHITYMINEN

Tavoite	Tarvittavat muutokset /missä pitää onnistua	Millä mittamme, että pääsemme tavoitteeseen	Mittariarvo	Mittariseloste
Vastuullinen toiminta ja siitä viestiminen	Ajattelu yrittäjyydestä ja yrittäjämäisestä toiminnasta	Sata vastuullista yrittäjyyttä vahvistavaa tekoa	100 tekoa, vähintään 5 per tiimi	Toteutui, yhteensä 120 dokumentoitua tekoa
Työelämäjaksot kehittävät yhteisön osaamista	Työelämäjaksot suunnitellaan tiimissä	Työelämäjakso-päivien toteutuminen	2 - 3 päivää	Toteuma 1,8 päivää
	Toteutuneista työelämäjaksoista tiedotetaan / esitellään talon tilaisuuksissa	Nostettu sisäisesti tai julkisesti (esitys, tiedote, some-nosto)	Tiedote tai viesti 30 jaksosta, joista jokainen osaamisen tiimi 2 ja palvelutiimi 1 per tiimi	Toteutui osittain
Yhteisön osaaminen vastaa yhteiskunnan tarpeita Yhteisön ja tiimin osaaminen kasvaa	Koko henkilöstön osaamisen kehittämistä ohjataan tavoitteellisesti	Koulutuspäivä tavoitteen toteutuminen	3 pv osaamisen tiimit 2 pv palvelutiimit	Opetus- ja ohjaushenkilökunnan osalta palkkahallinto-järjestelmään kirjattuja koulutuspäiviä oli keskimäärin 2,5 päivää/henkilö. Muun henkilökunnan osalta 2,1 päivää/henkilö. Henkilöstö on osallistunut lisäksi oppilaitoksen omiin koulutus/kehittämispäiviin.
	Osaamiskartoitukseen vastaaminen		100 %	Strategiset työelämätaidot -kyselyyn vastasi 154 henkilöä ohjelmisto-osaaminen, koulutukset ja pätevyudet -kyselyyn vastasi 156 henkilöä. Henkiöstöraportin mukainen henkilöstön kokonaisuus oli 174 henkilöä. Vastausprosentti keskimäärin 90 %.
Hyvä työyhteisö	Olemme aidosti hyvä työyhteisö	Täällä ihmiset välittävät toisistaan	75 %	74% GPTW-kyselyyn vastanneista

		Eri tiimien kesken on helppo tehdä yhteistyötä	65 %	70 % GPTW kyselyyn vastanneista
Tiedolla ja teknologialla toimiminen	Tiedolla toimimisen osaamisen kehittyminen	Kaikki osallistuvat tekoälykoulutukseen	osallistumisprosentti on 100 %	Toteutui osittain

TOIMINNAN LAATU JA PALVELUT

Tavoite	Tarvittavat muutokset /missä pitää onnistua	Millä mittaamme, että pääsemme tavoitteeseen	Mittariarvo	Mittariseloste
Näyttöjen toteuttaminen työelämässä	Näytöt toteutetaan työelämässä aina kun se on mahdollista	Näyttöjen toteuttamista seurataan Wilmasta (työelämässä / oppilaitoksessa)	85 %	Järjestelmä ei mahdollistanut luotettavaa tietojen keräämistä, joten mittariarvoa ei ole saatavilla
Laatusertifioinnit:	Laatua edistetään jatkuvan parantamisen mallin mukaan. Sertifioinnit toteutetaan aikataulun mukaan ja kehittämiskohteiden edistymistä seurataan.			
Kestävän tulevaisuuden sertifiointi		sertifiointi	sertifiointi saatu	Kyllä
Ekokompassi sertifiointi		sertifiointi	sertifiointi saatu	Kyllä
GPTW		sertifiointi	sertifiointi saatu	Kyllä
Sähköinen opinto-toimisto	Ei paperitodistuksia tutkintokoulutuksista eikä Faktian koulutuksista		kyllä/ei	Kyllä

RESURSSIT JA TALOUS

Tavoite	Tarvittavat muutokset /missä pitää onnistua	Millä mittaamme, että pääsemme tavoitteeseen	Mittariarvo	Mittariseloste
Tasapainoinen talous		Tulosaluekohtaisten toimintakatteiden noudattaminen	kyllä/ei	Toteutui pääsääntöisesti
		Poistot tulee kattaa toimintakatteella ja investointivarausten purkamisella	kyllä/ei	Poistot on katettu vuosikatteella ja investointivarausten purkamisella.
Osaamisen tiimin ammatillisten ohjaajien työajan suuntaaminen työelämässä oppimisen ohjaamiseen	Tiimeissä suunnitelma ohjaajan työajan käyttöön työelämässä ohjaamiseen	Työajanseuranta	20 % työajasta	Ei toteutunut, toteuma 12%

8.3.3 Strategisten tavoitteiden toteutuminen

8.3.3.1 Koulutus

Opiskelijatyövuosina mitattuna vuonna 2025 saavutettiin 1333 opiskelijatyövuotta. Vuoden 2025 aikana koulutuksissa opiskeli 2619 opiskelijaa, joista perustutkinnoissa 1630, ammattitutkinnoissa 535, erikoisammattitutkinnoissa 160, TUVA- koulutuksessa 62 ja aikuisten perusopetuksessa 71. Eniten opiskelijoita oli sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa (309), maarakennusalan ammattitutkinnossa (208), kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnossa (148) ja liiketoiminnan perustutkinnossa (146).

Vuonna 2025 koulutuskuntayhtymässä suoritettiin yhteensä 518 koko tutkintoa sekä 332 osatutkintoa. Perustutkinnoista eniten suoritettiin sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa (75) ja rakennusalan perustutkintoa (38). Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista eniten suoritettiin kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalveluiden erikoisammattitutkintoa (27) ja puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkintoa (20). Osatutkinnoista eniten suoritettiin maarakennusalan ammattitutkinnon nosturikoulutuksia (126).

Väyläopinnoissa opiskeli 11 opiskelijaa ammattikorkeakoulussa ja kaksoistutkintoa suoritti viisi opiskelijaa. Väyläopintoja on kehitetty, että jokaiselta alalta on mahdollista päästä suorittamaan väyläopintoja osana perustutkintoa. Forssan yhteislyseon kanssa yhdessä toteutetussa urheiluakatemiassa oli mukana kevään aikana kahdeksan opiskelijaa. Urheiluakatemia yhteistyö lopetettiin heinäkuun lopussa ja syksystä aloitettiin järjestämään FAI:n omaa urheilijan polkua yksilöllisinä opintoina. FAI:n urheilijanpolussa oli syksyn aikana mukana 17 urheilijaa. Kevytyrittäjänä toimi 10 opiskelijaa ja NYT-yrittäjinä 26 opiskelijaa 24 yrityksessä. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen jaksoja oli 1081, joista 36 % oli oppisopimuksia ja 63 % koulutusopimuksia.

8.3.3.2 Opiskelijapalvelut

Opiskelijapalvelut on moniammatillinen tulosityksikkö, jonka tarkoituksena on tuottaa opiskelijoille sellaisia palveluita, jotka auttavat ja tukevat heidän kehittymistään ja opintojensa edistymistä niin, että lopputuloksena on hitaammin tai nopeammin valmistunut ylpeä ammattiosaaja omalla alallaan. Opiskelijapalveluissa toimitaan opiskelijan etu edellä ja useimmiten työskennellään moniammatillisista yhteistyötä tehden niin sisäisissä kuin ulkoisissakin verkostoissa. Opiskelijapalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat seuraavat osa-alueet: opinto-ohjaus, erityinen tuki, tutkintoon valmentava koulutus (TUVA), opiskeluhuolto ja asuntolatoiminta sekä nuorten työpajatoiminta (Virtapajat)

Opinto-ohjauksen ja yleensäkin ohjauksen merkitys korostuu koko ajan enemmän. Tarvitaan niin yksilökuin ryhmäohjausta. Ryhmämuotoista, säännöllistä ohjausta on edelleen lisätty. Ryhmämuotoinen ohjaus on toteutettu opo-tunteina eri aihealueista niin, että opinto-ohjaaja ja vastuuopettaja osallistuvat opo-tunteihin. Opinto-ohjaajat ovat omassa tiimissään jakaneet aihealueita omien vahvuuksiensa ja asiantuntemuksensa mukaisesti niin, että opiskelijat saivat mahdollisimman monipuolista ohjausta.

Erytisen tuen yhteistyötiimi jakautuu ydintiimiin ja pooliin. Ydintiimi huolehtii erityisen tuen kokonaisuuden koordinoinnista, lähtötasotestauksista ja myös omalta osaltaan käytännön työn tekemisestä osaamisen tiimeissä. Poolin muodostavat osaamisen tiimien erityisestä tuesta vastaavat (ERVA). He vastaavat osaamisen tiimeissä erityisen tuen käytännön toteutumisesta eri menetelmiä käyttäen. Tavoitteena edelleen on, että jokaisessa osaamisen tiimissä olisi vähintään yksi erityisopettajaksi koulututtunut.

Tutkintoon valmentavaa koulutusta toteutamme seutukunnallisesti. Teemme yhteistyötä lukion, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa. Esimerkiksi lukion kanssa on yhdessä luotu malli siihen, kuinka TUVA-opiskelija voi kokeilla ja suorittaa lukio-opintoja osana TUVA-koulutusta. TUVA-koulutuksessa kohderyhmänä ovat oppivelvolliset, paljon tukea tarvitsevat nuoret ja maahanmuuttajataustaiset aikuiset ja nuoret. TUVA-opiskelijoiden tärkein tehtävä on TUVA-opintojen aikana selvittää, mihin toisen asteen opintoihin haluavat ja hakeutua niihin. Opiskelijat tutustuvat ammattialoihin, työpaikkoihin ja eri oppilaitoksiin laajasti. Näissä tilanteissa tehdään yhteistyötä eri ammattialojen

kansa. TUVA-koulutuksen tarve on suuri ja opiskelijamäärä kasvava. Syskyllä 2025 aloitettiin tekniikan aloille valmentava TUVA-koulutus.

Vuonna 2024 aloitettu asuntolatoiminnan ohjauksen hajauttaminen useammalle työntekijälle tuotti vuonna 2025 hyvää tulosta. Asuntolatoiminnan koordinaattori vastaa asuntolan arjen sujumisesta. Asuntolatoiminnassa on selkeät raamit ja kaikki siellä tapahtuva toiminta on tiedossa aina puoleksi vuodeksi eteenpäin. Asuntolatiimissä on kuusi henkilöä, jotka ovat tiiviisti mukana toiminnassa. Tämä toimintamalli on vähentänyt entiseen toimintatapaan liittyntä asuntolatyön yksinäisyyttä. Niin sanottu asuntolakurssi on pakollinen asuntolassa asuville. Sen sisältöön kuuluu tieto hyvinvoinnista (terveys, uni, ravinto, liikunta), arjen taidoista (siivous, ruuanlaitto, talous) ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta ja osallisuudesta. Kurssin toteutukseen osallistuivat asuntolatoiminnan koordinaattori, asuntolanohjaaja, terveydenhoitaja ja kuraattori. Mukana oli myös sosiaali- ja terveysalan opettaja. Asuntolakurssin lisäksi järjestettiin elokuvailtoja, biljarditurnaus, keilausta, ruuanlaittoa ja esim. vuoden kierron teemoihin liittyvää askartelua ja koristelua. Joka päivä oli myös mahdollisuus käydä kuntosalilla ja parina iltana liikuntasalissa pelaamassa. Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista, mutta siihen kannustetaan. Asuntolatiimi kokoontui kuukausittain ja arvioi käytännön toiminnan tuloksia. Asuntolatoiminnan koordinaattori osallistuu aktiivisesti asuntolassa asuvien opiskelijoiden tukemiseen ja esimerkiksi laajennettuihin HOKS-keskusteluihin.

Hyvinvointialue (OmaHäme) järjestää yksilöllisen opiskelijahuollon palveluita, joita ovat kuraattori- ja psykologipalvelut sekä opiskeluterveydenhuolto. Toiminnallisesti nämä kuuluvat opiskelijapalveluihin ja toimivat kiinteässä yhteistyössä opiskelijoiden arjessa ja yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön kanssa tehden yksilökohtaisen opiskeluhuollon lisäksi myös yhteisöllistä opiskeluhuoltoa. Psykologi-palveluihin saatiin vahvistusta vuoden 2025 aikana.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä kokoontui kaksi kertaa. Ryhmään kuuluivat rehtori, opiskelijapalveluiden johtaja, kuraattorit, opinto-ohjaaja, yhteisökoordinaattori ja erityisopettaja. Opiskelija- ja huoltajaedustus on ryhmässä tilanteen ja aiheen mukaan. Tämä ryhmä edesauttaa yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutumista oppilaitoksessa ja toimii yhteistyössä opiskelijoiden hyvinvointitiimin kanssa. Opiskeluhuoltosuunnitelma päivitettiin keväällä 2025.

8.3.3.3 Elinvoima ja työelämäpalvelut

Työelämäpalvelut

Työelämäpalveluiden tiimin toiminta vuonna 2025 keskittyi työelämän tarpeista lähteviin palveluihin, osaamisen kehittämiseen sekä työllistymistä tukeviin ratkaisuihin. Toimintaa toteutettiin yhteistyössä yritysten, kuntien, työllisyysalueiden ja muiden sidosryhmien kanssa, tavoitteena alueellisen elinvoiman ja työmarkkinoiden toimivuuden vahvistaminen.

Koulutus- ja valmennuspalveluissa painottuivat erityisesti asiakastarpeisiin räätälöidyt kokonaisuudet, jotka suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä asiakasorganisaatioiden ja alueen toimijoiden kanssa. Räätälöityjen koulutusten tavoitteena oli vastata muuttuviin osaamistarpeisiin ja tukea organisaatioiden kehittämistä. Avoimet koulutukset täydensivät palvelutarjontaa ja tarjosivat mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen laajemmalle kohderyhmälle.

Työelämäpalveluiden tiimi keskittyi vuoden aikana työllisyysalueyhteistyön käynnistämiseen ja pohjan rakentamiseen uuden toimintamallin mukaisesti. Toiminnan painopiste oli erityisesti yhteistyösuhteiden luomisessa, verkostojen laajentamisessa sekä toimintatapojen yhteensovittamisessa eri työllisyysalueiden kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös uusilla alueilla, joilla luotiin edellytykset tulevalle palvelutuotannolle ja sujuvalle yhteistyön käynnistämiseksi.

TyöHämeen työllisyysalueella toiminta käynnistyi uuden rakenteen mukaisesti, ja työelämäpalveluiden tiimi oli aktiivisesti mukana palveluiden ja toimintamallien käyttöönotossa sekä kehitystyössä. Vuoden aikana keskityttiin uusien palvelujen sisäänajoon, yhteistyön rakentamiseen sekä molemminpuoliseen

prosessien kehittämiseen. Luodut yhteydet ja yhteistyön rakenteet muodostavat perustan toiminnan vahvistamiselle ja laajentamiselle tulevina vuosina.

Maahanmuuttajien koulutukset muodostivat merkittävän osan työelämäpalveluiden toimintaa. Faktia toteutti kotoutumista tukevia koulutus- ja valmennuspalveluja, joissa painottuivat suomen kielen oppiminen, yhteiskunta- ja työelämätaitojen vahvistaminen sekä työmarkkinoille siirtymisen tukeminen. Lisäksi vuoden aikana toteutettiin yhdessä kuntien kanssa täydentäviä ja kehittäviä kokonaisuuksia, joissa keskityttiin maahanmuuttajien kohdennettuun työllistymisen edistämiseen tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten kanssa.

Osana työelämäpalveluiden kokonaisuutta Jobpari-henkilöstöpalvelut tuottivat yrityksille rekrytointi- ja henkilöstöratkaisuja. Toimintaa kehitettiin vahvistamalla myyntiresursseja Hämeenlinnan alueella, mikä paransi alueellista tavoittavuutta ja loi edellytykset asiakaskunnan hallitulle kasvulle. Panostus tukee palveluiden kehittämistä ja vahvistaa yhteistyötä alueen yritysten kanssa.

Työelämäpalveluiden toiminta tuki kokonaisuudessaan työllisyyden edistämistä, osaamisen kehittämistä ja alueen elinkeinoelämän kilpailukykyä. Palvelut toteutettiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja rakennettiin asiakaslähtöisesti, käytännönläheisesti ja vaikuttavuutta tavoitellen.

Ruokapalvelut

Vuosi 2025 oli tiimille merkittävien muutosten, uudelleenorganisoinnin ja kehittämistyön aikaa. Edellisen vuoden aikana käynnistetyt kehitystoimet jatkuivat, mutta toimintavuotta leimasi erityisesti yhden keskeisen henkilön siirtyminen pois työyhteisöstä. Tämä muutos vaikutti laajasti tiimin arkeen ja edellytti koko toiminnan uudelleen tarkastelua sekä uusien toimintamallien rakentamista.

Henkilöstömuutoksen myötä tiimi joutui arvioimaan työnjakoa, vastuita ja arjen käytäntöjä uudesta näkökulmasta. Muutosvaihe oli haastava, mutta samalla se vahvisti tiimin yhteistyötä, itseohjautuvuutta ja kykyä reagoida muuttuviin tilanteisiin. Arjen sujuvuus saatiin turvattua tiimin joustavuuden ja monipuolisen osaamisen ansiosta.

Sosiaalisen kestävyuden periaatteet säilyivät keskeisenä osana toimintaa. Tiimissä jatkoi työskentelyä siviilipalvelushenkilö, työvalmennuskeskus Aktiivin henkilö sekä erilaisista lähtökohdista tulevia työkokeilijoita. Yhteistyö tarjosi mahdollisuuksia osallisuuteen, työelämätaitojen kehittämiseen ja yhdenvertaisuuden edistämiseen arjen työssä.

Vuoden aikana hanketyön avulla kehitettiin toimintaa erityisesti vastuullisuuden näkökulmasta. Ruokalistan suunnittelua jatkettiin ilmastoystävällisempään suuntaan, ja valinnoissa huomioitiin raaka-ainesten hiilijalanjälki sekä kasviproteiinin lisääminen. Näin tiimi jatkoi organisaation vastuullisuustyötä ja tuki kestäväen kehityksen tavoitteita konkreettisilla teoilla.

Vaikka vuosi 2025 sisälsi paljon muutoksia ja vaati sopeutumista, se loi samalla pohjaa uudistuneelle toimintamallille. Tiimi osoitti kykynsä selviytyä haasteista, kehittää toimintaansa ja sitoutua yhteisiin tavoitteisiin myös muutostilanteessa.

Kiinteistöpalvelut

Vuosi 2025 oli kiinteistöpalveluiden osalta varsin vauhdikas. Vuoden alussa F-rakennuksen saneeraus edellytti rakennuksen toimintojen osalta muuttoa kampuksen muihin tiloihin. Koko rakennus oli puoli vuotta rakennustyömaa-alueena. Yhteistyö sopimusurakoitsijoiden kanssa oli toimivaa ja joustavaa. Lopputuloksena oli onnistunut remontti, josta palautekin on ollut positiivista. Kesälomien loppupuolella oli valtava muutto uudistuneisiin tiloihin. Tilatut uudet kalusteet eivät kaikki saapuneet ajallaan, mutta toiminta rakennuksessa alkoi suunnitellusti. Remontin budjetissa päästiin jopa hieman alle arvioidun kustannusarvion.

Vuosi oli kiinteistötiimille ensimmäinen ilman palveluesimiestä. Niin siivous- kuin kiinteistöpalvelutkin näyttivät toimivuutensa ja ottivat omasta työstään erinomaisesti vastuuta, kuten hyvässä tiimityössä kuuluukin.

Loppuvuoden aikana oli tavoitteena saada kiinteistöjen lukitusjärjestelmä uusittua. Tavoite ei täysin toteutunut urakoitsijasta johtuvasta syystä ja työtä jäi vielä 2026 vuoden puolelle. Lukitusjärjestelmän uudistuksen tavoitteena on saada turvallinen, pitkän elinkaaren omaava ja ketterä lukitusjärjestelmä, jota myös opiskelijat käyttävät jatkossa. Turvallisuus paranee huomattavasti, kun ulko-ovet ja esimerkiksi alakohtaiset pukuhuoneet ovat lukittuna myös päiväaikaan. Jatkossa täällä kiinteistöissä kuljetaan modernisti ja mobiilisti.

Vuosi 2025 oli myös energiatehokkuushankkeen viimeinen seurantavuosi ja hankkeen asettama säästötavoite on lähes tuplattu. Hankkeen suurimmat investoinnit ovat olleet aiemmille vuosille, mutta vuoden 2025 kulutukset ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla, vaikka toiminta onkin ollut edellisiä vuosia paljon vilkkaampi.

Kuntayhtymän palvelut

Avain-tiimin tarkoituksena on varmistaa organisaation sujuva, tietoon perustuva ja toimintavarma arki tuottamalla laadukkaita talous-, HR-, ICT- ja tiedonhallintapalveluita. Tiimi huolehtii keskeisistä taustaprosesseista, ohjeistaa ja tukee muita oppilaitoksen tiimejä sekä mahdollistaa sen, että organisaatio voi keskittyä ydintehtäviinsä tehokkaasti ja luotettavasti.

Vuoden aikana hankittiin ja otettiin käyttöön talouden suunnittelujärjestelmä Planning, jonka avulla kehitettiin talousarvioprosessin laatua ja tiedonkeruuta. Järjestelmää hyödynnettiin talousarvioehdotusten sekä opiskelijamääräennusteiden keräämisessä tiimeiltä, mikä paransi suunnittelun ajantasaisuutta ja yhtenäisyyttä. Planning-järjestelmä on rakennettu Power BI -ympäristöön, minkä ansiosta se tukee tehokkaasti tiedolla johtamista ja mahdollistaa taloustietojen tarkastelun ja analysoinnin eri näkökulmista. Järjestelmän avulla talouden suunnittelua voidaan toteuttaa entistä näkyvämmiin ja tehokkaammin. Järjestelmän kehittämistä ja laajempaa hyödyntämistä on tarkoitus jatkaa myös tulevina vuosina osana talouden ja toiminnan suunnittelun kokonaisuutta.

Loppuvuoden aikana uudistettiin olemassa oleva taloushallinnon järjestelmä onpremise versiosta SAAS käyttöjärjestelmään, joka toimii verkkoselaimella ja parantaa ohjelman käytettävyyttä sekä joustavuutta. SAAS käyttöjärjestelmä on käytettävissä ympäri vuorokauden, eikä sen käyttö vaadi erillistä etäyhteyttä. Järjestelmämuutoksen yhteydessä otettiin lisäksi käyttöön erilaisia lisäominaisuuksia, joilla saatiin automatisoitua taloushallinnon toimintoja, sekä mahdollistettua M-files integraation käyttöönotto sähköistä arkistointia varten.

Sähköisen asian- ja asiakirjahallinnan sekä arkistoinnin kehittämistä jatkettiin vahvasti edelleen vuoden 2025 aikana. Sähköinen arkisto otettiin kokonaisuudessaan käyttöön ja henkilöstöhallinnon asiakirjojen osalta siirryttiin hyödyntämään omaa tietovarastoa. Tavoitteena on laajentaa henkilökunnan keskuudessa sähköisen asiakirjanhallintajärjestelmän käyttöä vuoden 2026 aikana.

Henkilöstöhallinnossa toteutettiin Guidin-alustan osaamiskartoitus, joka pohjautui valittuun strategiseen painopisteeseen - yrittäjäyys ja yritteliäisyys. Osaamiskartoituksen tuloksia hyödynnettiin tiimien kehityskeskusteluissa. Henkilökunnan hyvinvointia tuettiin jatkamalla maksuttoman aamupalan ja kerran kuussa järjestettävän paremman aamiaisen tarjoamista sekä osoittamalla ePassiin 200 euron hyvinvointietu päätoimiselle henkilöstölle. Polkupyöräetua hyödynsi vuoden loppuun mennessä 35 henkilökunnan jäsentä. Henkilöstön yhteisöllisyyttä kuvaa hyvin se, että kilometrikisaan osallistui aktiivisesti 31 henkilökunnan jäsentä. Henkilöstö- ja palkkahallinnon palveluiden kilpailutuksen valmistelu käynnistettiin syksyllä.

8.3.4 Opiskelijamäärätavoitteiden toteutuminen

Opiskelijavuosimäärän osalta talousarvion tavoitteena oli kokonaisuudessaan 1265 opiskelijavuotta. OKM:n suoritepäätöksessä koulutuskuntayhtymän tavoitteelliset opiskelijavuodet olivat 1179 (painotettuna 1263).

Tavoitevuosimäärät suunniteltiin perustutkinto- ja lisäkoulutustasolle. Työvoimakoulutukseen ei asetettu erillistä tavoitetta, mutta OKM:n päätöksen mukaan työvoimakoulutukseen oli osoitettu tavoitteellisista opiskelijavuosista 90 vuotta. Opiskelijavuosien toteuma oli 1338 vuotta. Talousarviossa tavoitteena ollut opiskelijavuositavoite ylitettiin 73 vuodella, myös suoritepäätökseen nähden opiskelijavuosimäärä ylitettiin reilusti.

Asuntolamajoituksessa olevien opiskelijoiden osalta opiskelijavuosia kertyi 13 vuoden 2025 aikana (2024: 16). Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden osalta painotettuja opiskelijavuosia kertyi 69 (vuonna 2024 vuosia kertyi 73). Erityisopetuksen opiskelijavuodet sisältyvät alojen toteutuneisiin opiskelijavuosimääriin.

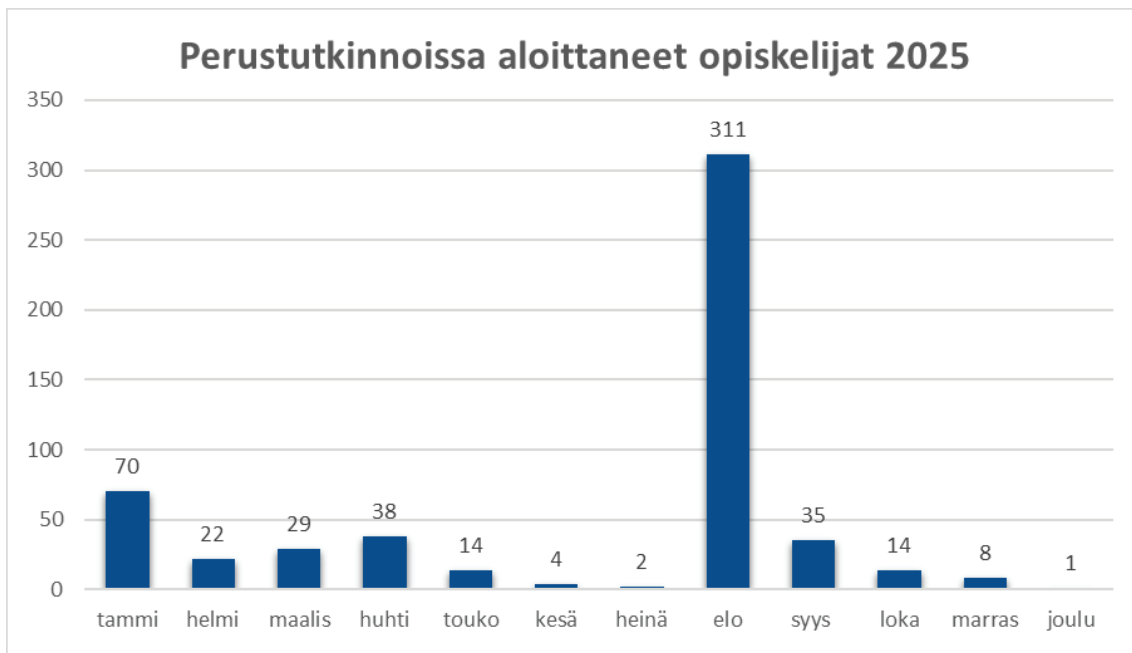
Painotetut opiskelijavuoden yhteensä	Talousarvio 2025	Toteuma 2025
Auto, logistiikka, nostoala		
Ajoneuvoalan pt	64	63
Logistiikan pt	111	106
Talonrakennusalan at	8	10
Maarakennusalan at	23	41
yhteensä	206	220
Keramiikka, kosmetologit, matkailuala, tekstiili- ja muoti-ala		
Taideteollisuusalan pt	31	30
Kauneudenhoitoalan pt	3	4
Tekstiili- ja muotialan pt	7	6
yhteensä	41	40
Kasvatus- ja ohjausala		
Kasvatus- ja ohjausalan at	28	36
Vammaisalan at	0	2
Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalveluiden eat	41	43
yhteensä	69	81
Liiketoiminta		
Liiketoiminnan pt	78	87
Liiketoiminnan at	4	3
Liiketoiminnan eat	1	1
Yrittäjyyden at	9	11
Lähiesihenkilötyön at	9	5
Johtamisen ja yritysjohtamisen eat	2	3
yhteensä	103	110
Sosiaali- ja terveysala		
Sosiaali- ja terveysalan pt	191	202
yhteensä	191	202
Media-ala, tieto- ja viestintäteknikka		

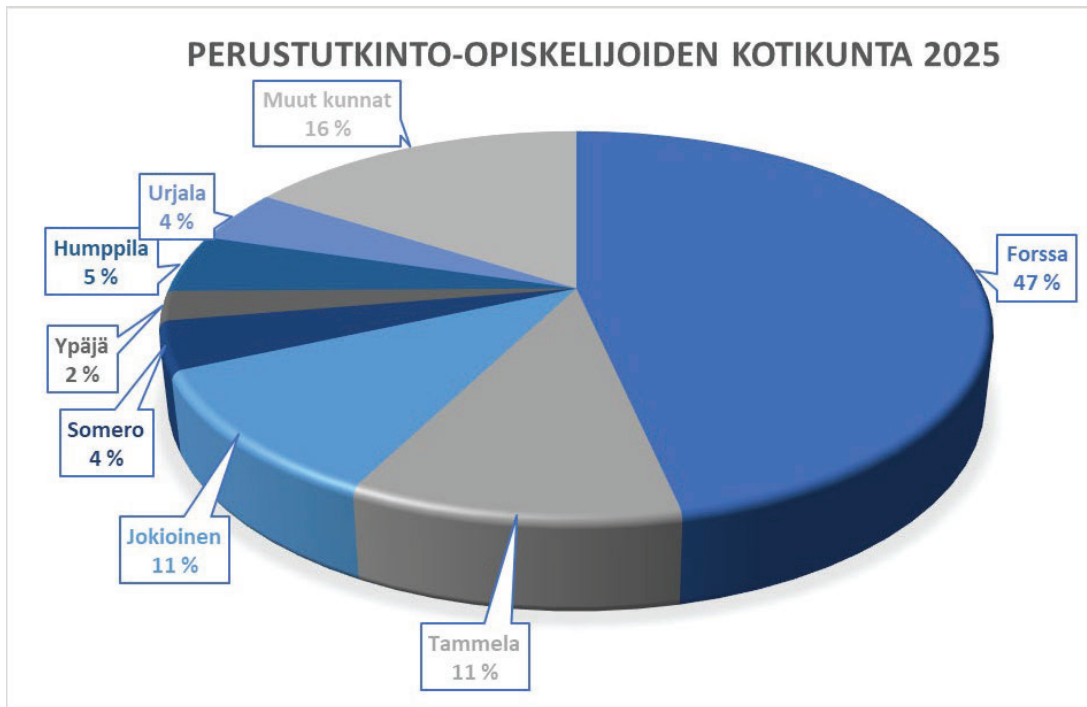
Media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt	56	71
Media-alan at	5	1
Tieto- ja viestintätekniiikan pt	65	81
yhteensä	126	153
Rakennus-, pintakäsittely- ja sähköala		
Rakennusalan pt	67	63
Pintakäsittelyn pt	28	28
Sähkö- ja automaatioalan pt	70	69
Sähkö- ja automaatioalan at	1	1
yhteensä	166	161
Ravintola- ja elintarvikeala		
Ravintola- ja catering-alan pt	38	37
Ruokapalvelujen at	5	4
Erityisruokavaliopalvelujen eat	3	4
Elintarvikealan pt	31	23
Elintarvikejalostuksen at	2	4
Elintarviketeollisuuden at	9	11
Leipomoalan at	2	1
Leipomoalan eat	1	1
yhteensä	91	85
Kone- ja tuotantotekniikka, tekninen suunnittelu		
Kone- ja tuotantotekniikan pt	79	91
Teknisen suunnittelun pt	44	45
yhteensä	123	136
Talotekniikka, kiinteistö- ja puhtausala		
talotekniikan pt	37	40
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt	12	22
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan at	34	30
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan eat	2	3
yhteensä	85	95
Laajennettu oppisopimus		
laajennettu oppisopimus pt	2	3
laajennettu oppisopimus at/eat	11	9
yhteensä	13	12
TUVA	51	43
YHTEENSÄ	1 265	1 338

Perustutkinto-opiskelijat

Yhteishaussa perustutkintokoulutukseen haki ensisijaisesti 243 opiskelijaa (vuonna 2024 255 opiskelijaa). Elokuussa perustutkintokoulutuksen aloitti 311 opiskelijaa. Muuna ajankohtana vuoden aikana perustutkintokoulutuksen aloitti 237 opiskelijaa.

Perustutkinto	Yhteishaussa ensisijaiset hakijat 2024	Yhteishaussa ensisijaiset hakijat 2025	Yhteishaussa valitut opiskelijat 2025	Aloittaneet opiskelijat (yhteis- ja jatkuva haku) 8/2025	Aloittaneet opiskelijat (yhteis- ja jatkuva haku) 2025
Ajoneuvoalan pt	18	33	21	21	22
Elintarvikealan pt	9	6	6	6	10
Kone- ja tuotantotekniikan pt	12	18	21	21	39
Liiketoiminnan pt	18	18	24	35	59
Logistiikan pt	33	24	24	33	47
Media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt	18	12	6	11	34
Pintakäsittelyalan pt	6	0	0	2	8
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt			0	6	22
Rakennusalan pt	9	9	18	17	22
Ravintola- ja cateringalan pt	6	6	6	11	34
Sosiaali- ja terveysalan pt	39	45	42	48	105
Sähkö- ja automaatioalan pt	27	36	21	20	24
Talotekniikan pt	24	18	21	21	24
Taideteollisuusalan pt				15	16
Teknisen suunnittelun pt	6	0	0	8	22
Tekstiili- ja muotialan pt				0	2
Tieto- ja viestintätekniikan pt	24	12	15	16	24
TUVA	6	6	6	20	34
Yhteensä	255	243	231	311	548

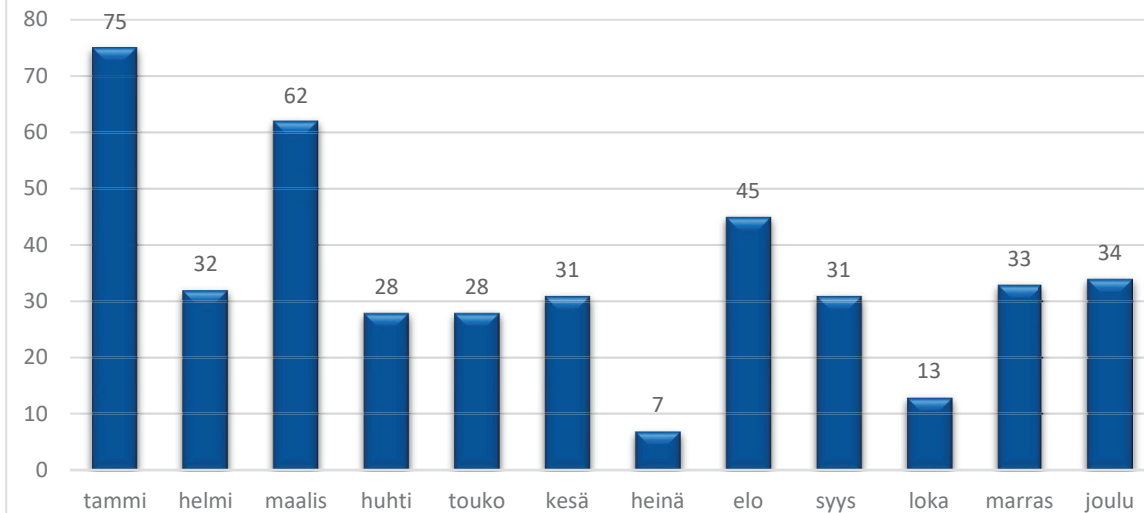

Lisäkoulutusopiskelijat

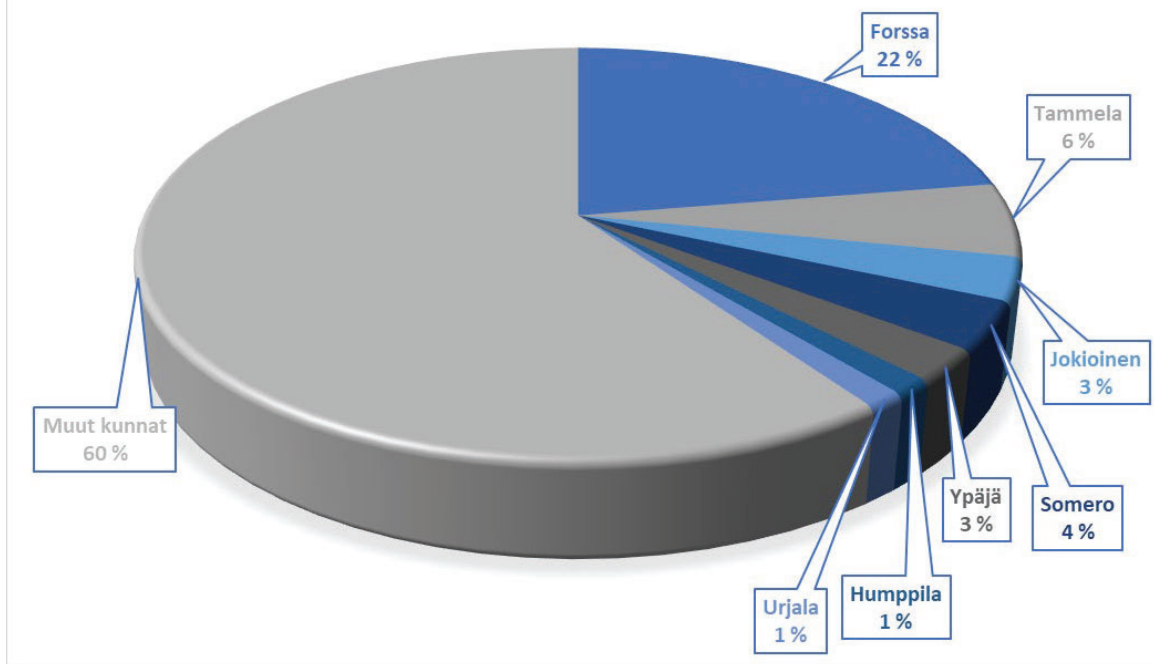
Lisäkoulutuksessa aloitti vuoden 2025 aikana yhteensä 419 (2024: 401) opiskelijaa.

Lisätutkinto	Aloittaneet opiskelijat
Elintarvikejalostuksen ammattitutkinto	5
Elintarviketeollisuuden ammattitutkinto	17
Erityisruokavaliopalvelujen erikoisammattitutkinto	3
Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto	1
Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto	56
Kuljetusalan ammattitutkinto	9
Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto	66
Liiketoiminnan ammattitutkinto	3
Liiketoiminnan erikoisammattitutkinto	1
Lähiesihenkilötyön ammattitutkinto	3
Maarakennusalan ammattitutkinto	179
Pintakäsittelyalan ammattitutkinto	1
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto	32
Ruokapalvelujen ammattitutkinto	2
Talonrakennusalan ammattitutkinto	27
Yrittäjyyden ammattitutkinto	14
Kaikki yhteensä	419

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa aloittaneet opiskelijat 2025

AT- JA EAT-TUTKINTO-OPISKELIJOIDEN KOTIKUNTA 2025

Suoritetut tutkinnot

Suoritetut tutkinnot	2023	2024	2025
Perustutkinnot	292	323	369
Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	143	183	115
Yhteensä	435	506	495

8.4 Sitovat taloudelliset tavoitteet ja käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousoosassa esitetyt tulosaluekohtaiset toimintakatteet hyväksyttiin vuoden 2025 talousarvion tulosalueen sitoviksi määrällisiksi tavoitteiksi, joita ei saa ylittää.

Vuoden 2025 tilikauden tulos oli -488 402,79, mikä on talousarvioon nähden 18.399.21 € parempi. Kuntayhtymän tasolla talousarvion toimintatuotot ylittivät 0,02 %, eli kokonaisuudessaan 2 647,19, €. Toimintakulujen osalta henkilöstökulut alittuivat noin 0,8 prosentilla talousarvioon nähden, eli 81 471,- eurolla. Alitus kertyi pääasiassa henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Toimintakatetavoitteet saavutettiin kaikilla muilla tulosaluilla paitsi konserni johdon tulosalueella.

Kuntayhtymän käyttötalouden toteutuminen tulosalueittain:

Tulosalue	TALOUSARVIOMUUTOS 2025			TILINPÄÄTÖS 2025			Ero talousarvioon
	Toimintatuotot	Toimintakulut	Tulosalueen toimintakate	Toimintatuotot	Toimintakulut	Tulosalueen toimintakate	
Konserni johto	647 005	-2 817 213	-2 170 208	697 235	-2 897 958	-2 200 723	-30 515
Elinvoima ja työllisyys	311 326	-3 317 337	-3 006 011	348 162	-3 352 614	-3 004 451	1 560
Koulutus	7 291 233	-7 184 336	106 897	7 296 568	-7 188 287	108 281	1 384
Opiskelijapalvelut	394 111	-1 227 659	-833 548	400 577	-1 228 392	-827 815	5 733
Yhteensä	8 643 675	-14 546 545	-5 902 870	8 742 542	-14 667 250	-5 924 709	-21 839
Kohdentamaton rahoitus			6 408 813			6 408 813	0
Toimintakate			505 943			484 104	-21 839
Rahoitustulot ja -menot			115 691			161 635	45 944
Käyttöomaisuuden poistot			-1 128 436			-1 134 142	-5 706
Poistoeron muutos			507 141			506 865	-276
Tilikauden ylijäämä			339			18 463	18 124

8.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talousarvio 2025	Erotus	Talousarvion muutosten jälkeen	Toteuma 1.1.2025 - 31.12.2025	Poikkeama
Toimintatuotot	14 830 484	222 004	15 052 488	15 049 841	-2 647
Myyntituotot	14 321 604	68 639	14 390 243	14 376 916	-13 327
Maksutuotot	6 000	32 911	38 911	14 692	-24 219
Tuet ja avustukset	464 380	127 854	592 234	633 806	41 572
Muut toimintatuotot	38 500	-7 400	31 100	24 426	-6 674
Toimintakulut	-14 111 694	-434 851	-14 546 545	-14 565 736	-19 191
Henkilöstökulut	-10 056 114	-31 170	-10 087 284	-10 005 813	81 471
Palvelujen ostot	-1 840 382	-148 945	-1 989 327	-1 957 513	31 814
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 442 849	-125 456	-1 568 305	-1 693 336	-125 031
Avustukset	-32 035	10 800	-21 235	-10 619	10 616
Muut kulut	-740 314	-140 080	-880 394	-898 456	-18 062
Toimintakate	718 790	-212 847	505 943	484 104	-21 839
Rahoitustulot ja -kulut	25 700	89 991	115 691	161 635	45 944
Korkotuotot	25 000	90 000	115 000	160 635	45 635
Muut rahoitustulot	2 600	0	2 600	3 021	421
Korkokulut	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1 900	-9	-1 909	-2 021	-112
Vuosikate	744 490	-122 856	621 634	645 739	24 105
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 224 780	96 344	-1 128 436	-1 134 142	-5 706
Tilikauden tulos	-480 290	-26 512	-506 802	-488 403	18 399
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)	493 314	13 827	507 141	126 865	-380 276
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	380 000	380 000
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	13 024	-12 685	339	18 463	18 124

8.6 Investointien toteutuminen

Investointiohjelma 2025		Talousarvio 2025	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuminen 2025
	KP Tiimi				
Tominosturi	2009 Autolognos		246 000 €	246 000 €	16 524 €
Hallin työpisteiden kehittäminen työelämän mukaiseksi	2001 Autolognos	23 000 €		23 000 €	20 130 €
Dolly-apuvaunu	2002 Autolognos	10 000 €		10 000 €	9 400 €
Manuaalisorvi	2003 Teknologiaosaaminen	32 000 €		32 000 €	31 508 €
TIG-hitsauskoneet	2003 Teknologiaosaaminen	20 700 €		20 700 €	17 100 €
Sähkömoottorikäytöt ja teollisuusautomaatiojärj.	2004 Pisara	18 000 €		18 000 €	18 000 €
Työkalupakit opiskelijakäyttöön	2005 Pisara	22 000 €		22 000 €	22 000 €
Kaksitankkinen patapesukone esipesu ja purkupöyt.	2101 ProMaku	22 000 €		22 000 €	18 300 €
Bussi	2523 Pajatoiminta	70 000 €		70 000 €	55 299 €
M-Files:opiskelijahallinto	1103 Hallinto	15 000 €		15 000 €	13 975 €
Tietovaraston ja raportoinnin kehittäminen	1103 Hallinto	10 000 €		10 000 €	9 985 €
Power BI yhteensopiva suunnitteluratkaisu	2900 Avain-tiimi	20 000 €		20 000 €	19 998 €
Talous- ja henk.hallinnon järjestelmämuutokset	2900 Avain-tiimi	100 000 €		100 000 €	81 244 €
Kosmetologien tilojen saneeraus	2904 Kiinteistötiimi	20 000 €		20 000 €	0 €
Ulkovaipan lukitus ja kulunvalvonta	2904 Kiinteistötiimi	150 000 €		150 000 €	58 126 €
F-rakennuksen peruskorjaus	2904 Kiinteistötiimi	600 000 €	180 000 €	780 000 €	723 997 €
Liikuntasalin lattia	2904 kiinteistötiimi	20 000 €		20 000 €	19 710 €
A-rak. huopakatot, toimistosiihi ja rakennusosasto	2904 Kiinteistötiimi	90 000 €		90 000 €	66 053 €
Yhteensä		1 242 700 €	426 000 €	1 668 700 €	1 201 349 €

8.7 Rahoitusosan toteutuminen

Konsernitilin saldo on 31.12.2025 siirretty rahoista ja pankkisaamisista lyhytaikaisiin saamisiin, koska kuntayhtymän pankkitili kuuluu Forssa-konsernin konsernitilikokonaisuuteen.

	Talousarvio 2025	TA- muutokset	TA- muutosten jälkeen	Toteuma 1.1.2025 - 31.12.2025	Poikkeama
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
<u>Tulorahoitus</u>	<u>744 490</u>	<u>-122 856</u>	<u>621 634</u>	<u>645 739</u>	<u>24 105</u>
Vuosikate	744 490	-122 856	621 634	645 739	24 105
<u>Investoinnit</u>	<u>-1 242 700</u>	<u>-426 000</u>	<u>-1 668 700</u>	<u>-1 201 349</u>	<u>467 351</u>
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 242 700	-426 000	-1 668 700	-1 201 349	467 351
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0	0	0	16 183	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-498 210	-548 856	-1 047 066	-539 426	491 456
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<u>Oman pääoman muutokset</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Lainakannan muutokset</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	0	0	0	0	0
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>538 929</u>	<u>538 929</u>
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-700	-700
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	199 489	199 489
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0	0	0	242 735	242 735
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	0	0	0	97 405	97 405
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	0	0	0	538 929	538 929
Kassavarojen muutos	-498 210	-548 856	-1 047 066	-497	1 030 385

9 HENKILÖSTÖRAPORTTI

9.1 Forssan ammatti-instituutin henkilöstöpolitiikka

9.1.1 Henkilöstöstrategia

Koulutuskuntayhtymän henkilöstöstrategian painopisteet ovat hyvä työyhteisö sekä uudistuminen ja osaaminen. Asiantuntijaorganisaation menestymisen kannalta työyhteisötaidot, kuten työyhteisön jäsenten kyky avoimeen ja toista arvostavaan vuorovaikutukseen, ovat välttämättömiä. Koko henkilöstö on vastuussa hyvän työyhteisön rakentumisesta sekä oman työkykynsä ylläpidosta ja sen aktiivisesta kehittämisestä. LHKK:n menestyksen kannalta on tärkeää, että kaikkien osaaminen on ajan tasalla ja sitä hyödynnetään. Myös työssäjaksamisen kannalta on merkityksellistä, että ihminen kokee osavansa työnsä. Asiantuntijaorganisaatiossa keskeistä on myös innostus, joka tukee uudistumista.

9.1.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvoinen oppilaitos ja työyhteisö rakennetaan kaikkien oppilaitoksen toimijoiden yhteistyöllä ja jokaisen vastuulla on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttaminen. Kuntayhtymän tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on vuosille 2024 – 2025 asetettu henkilöstöä koskien seuraavat tavoitteet:

- Kaikilla päteillä hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi.
- Kuntarekryyn toteutetaan vuoden 2024 aikana anonyymi rekrytointi.
- Rekrytointiprosessissa ei syrjitä ketään ja moninaisuutta arvostetaan.
- Työntekijöillä on yhdenvertainen perehdyttämisprosessi, joissa huomioidaan yksilöiden tarpeet.
- Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaiset. Samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan sama palkka.
- Järjestelyvaraerät kohdennetaan oikeudenmukaisesti ja niiden kohdentamisesta tiedotetaan.
- Koko henkilöstöllä on mahdollisuus ammattitaidon ja oman työn kehittämiseen. Kehittämiseen varataan aikaa tasapuolisesti työtehtävien mukaan.
- Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti.
- Esihenkilöt osaavat ottaa monimuotoisuuden huomioon.
- Kaikki henkilökunnan jäsenet ovat tasa-arvoisia.
- Tiimeissä toteutuu tasa-arvoisuus
- Varmistetaan kattava tiedonkulku työyhteisössä.
- Kehitetään tiimien työskentelyä siten, että työtehtävien jakautuminen on tasapuolista.
- Mahdollisia erityistarpeita pyritään ottamaan huomioon.
- Erilaiset elämäntilanteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.
- Tasapuoliset työolosuhteet.
- Työnhakijakyselyiden tuloksia hyödynnetään rekrytointiprosessin kehittämisessä.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kuvaavia tekijöitä, kuten perhepoliittisten vapaiden käyttöä, sukupuoli- ja ikärakennetta, henkilöstön työtyytyväisyyspalautetta ja opiskelijoiden opiskelijapalautetta, seurataan vuosittain osana toimintakertomusta ja oppilaitoksen vuosikertomusta.

Anonyymi rekrytointi otettiin käyttöön vuoden 2024 aikana. Hakijoiden tiedot ovat anonyymit siihen asti, kunnes esihenkilö on valinnut hakemuksista haastatteluun kutsuttavat. Näin voidaan perustellusti todeta kaikille soveltuvilla hakijoilla yhdenvertainen mahdollisuus tulla valituksi. Uusilta työntekijöiltä on saatu kiitosta käytössä olevasta perehdytysohjelmasta ja perehdyttämisestä. Intro-perehdytystyökalu helpottaa perehtymisen toteutumisen seurantaa. Henkilöstökyselyssä tasa-arvoisuuden kokemus on henkilöstöllä vuoden 2025 lopulla peräti 84%. Yhdenvertaisuuden kokemus on 56%. Yhdenvertaisuuden kokemuksen lisäämiseksi on kiinnitetty huomiota tasapuoliseen tiedottamiseen sekä työntekijöiden tasa-arvoisuuden esillä pitämiseen. Lisäksi tiimeillä on ollut käytettävissä tiimien valmentajan tuki.

Vuosittain on kartoitettu henkilöstön osalta:

- henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne
- palkat hinnoitteluryhmittäin
- miesten ja naisten palkkaerot
- henkilöstön työtyytyväisyys

9.2 Henkilöstön määrä ja rakenne

9.2.1 Palvelussuhteet

Henkilöstön rakenne 31.12.2025

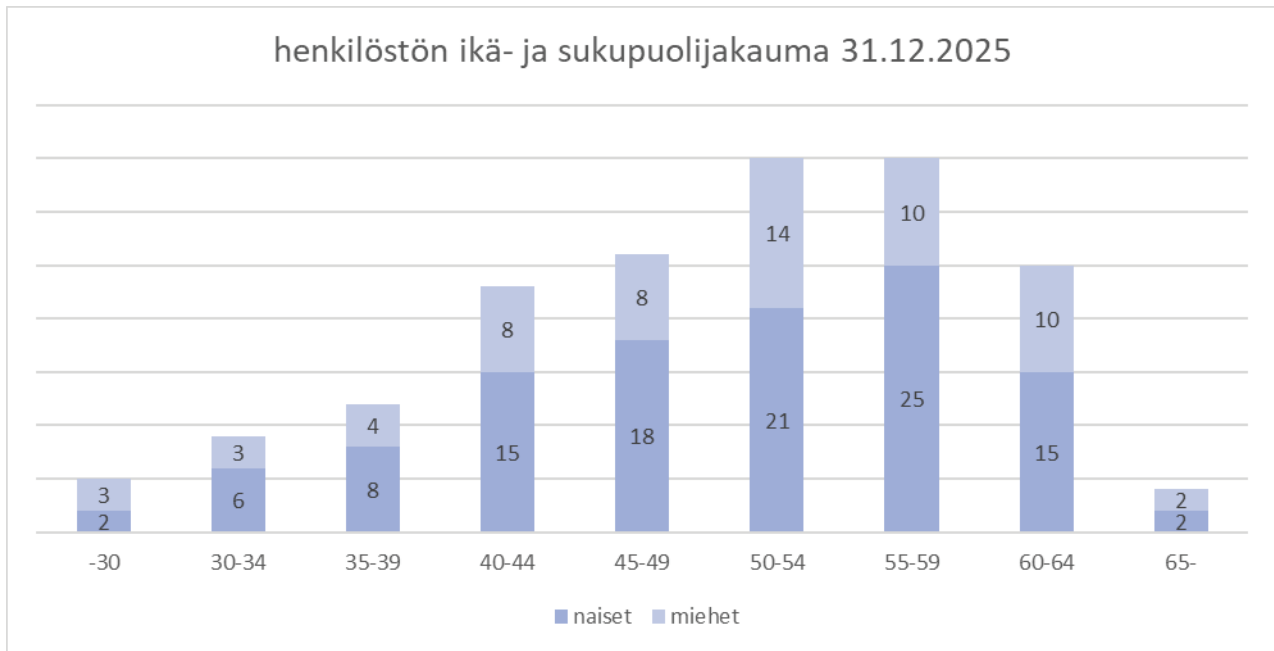
	Vakituisia virka/työ- sop.suhteisia	Määrä- aikaisia	Yhteensä
Opetushenkilöstö	84	28	112
Muu henkilöstö	47	15	62
Koko henkilöstö	131	43	174

Henkilöstön kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 174 (179 vuonna 2024), josta opetushenkilöstön osuus oli 65 % ja muun henkilöstön 35 %. Osa-aikaisia työntekijöitä oli 24. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 75%. (vuonna 2024 osuus oli 75 %). Kuntayhtymässä on ollut vuoden aikana siviilipalvelusta suorittava henkilö sekä työkokeilijoita.

Lähtövaihtuvuus vakituinen henkilöstö:	
Irtisanoutunut	7
Irtisanottu	0
Eläkkeelle	4

9.2.2 Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne

Alle 40-vuotiaita oli henkilöstöstä 15 % (26 henkilöä), 40-49-vuotiaiden osuus oli 28 % (49 henkilöä) ja yli 50-vuotiaiden 57 % (99 henkilöä). Naisten keski-ikä 49,9 vuotta, miesten 49,7 vuotta ja koko henkilöstön keski-ikä oli 49,9 vuotta. Henkilökunnasta oli vuoden 2025 lopussa naisia 112 (64 %) ja miehiä 62 (36 %).

9.2.3 Eläkkeelle siirtyminen

Vuoden 2025 aikana eläkkeelle siirtyi 4 henkilöä, siirtyneiden keski-ikä oli 58 v, vuonna 2024 vastaava luku oli 65 v 3 kk. 1.1.2017 tuli voimaan kunta-alan eläkeuudistus, jonka mukaan eläkkeen alaikäraja nousee vuodesta 2018 vuoteen 2027 mennessä asteittain 65 ikävuoteen. Vuosien 2026 – 2030 aikana yleisen vanhuuseläkeiän saavuttaa vakituisesta henkilökunnasta 24 henkilöä.

Eläkkeelle siirtyminen v. 2021-2025

	Henkilöstömäärä 31.12.	Osa-aikaeläkkeelle siirtyneet	Kokonaan eläkkeelle siirtyneet	
			lkm	% henkilöstöstä
2021	164	0	2	1,2
2022	178	0	4	2,25
2023	190	0	4	2,10
2024	179	1	6	3,35
2025	174	0	4	2,29

9.2.4 Rekrytointi

Kuntayhtymä käyttää rekrytoinneissa Kuntarekryn sähköistä palvelua. Vuoden 2025 aikana haettiin henkilökuntaa 16 virkaan/toimeen. Avoinna olleiden tehtävien hakijamäärät:

Ajoneuvoalan päätoiminen tuntiopettaja	6
Ammatillinen ohjaaja TUVA	41
henkilöstöpäällikkö	43
kone- ja tuotantotekniikan päätoiminen tuntiopettaja	5
Logistiikan lehtori	18
Logistiikka-alan päätoiminen tuntiopettaja	6
Matematiikan, fysiikan ja kemian lehtori	13
Projektikoordinaattori	3
Päätoiminen nostoalan tuntiopettaja	7

Sosiaali- ja terveysalan opettajan sijaisuus	28
Sosiaali- ja terveysalan päätoiminen tuntiopettaja	42
Suomen kielen S2 päätoiminen tuntiopettaja	23
Sähkö- ja automaatioalan päätoiminen tuntiopettaja	5
Sähkö- ja automaatioalan päätoiminen tuntiopettaja	5
Sähkö- ja automaatiotekniikan päätoiminen tuntiopettaja	7
Talotekniikka-alan päätoiminen tuntiopettaja (sijaisuus)	10

9.3 Työaika ja työpanos

Palkalliset ja palkattomat poissaolot työpäivinä vv. 2020 - 2025:

	2021	2022	2023	2024	2025
Sairaus	593	1810	1711	1429	1499
Tapaturma	30	84	8	12	38
Perhevapaa	291	190	250	420	727
Koulutus	541	668	559	526	327
Vuosiloma	1859	1971	2183	2267	2323
Muu palkallinen poissaolo	41	83	16	9	6
Opintovapaa	149	915	635	640	205
Lomautus	0	0	0	0	0
Työelämäjakso	102	251	265	209	164
Muu palkaton poissaolo	304	388	526	638	260
Yhteensä	3910	6360	6153	6150	5551

9.4 Osaamisen kehittäminen

Vuodelle 2025 laaditussa talousarviossa asetettiin henkilöstön koulutuksen ja benchmarkkauksen tavoitteeksi 3 päivää opetushenkilöstön osalta ja 2 päivää muun henkilökunnan osalta. Opetus- ja ohjaushenkilökunnan osalta palkkahallinto-järjestelmään kirjattuja koulutuspäiviä oli keskimäärin 2,5 päivää/henkilö. Muun henkilökunnan osalta 2,1 päivää/henkilö. Henkilöstö on osallistunut lisäksi oppilaitoksen omiin koulutus/kehittämispäiviin.

Opetushenkilöstön osaamisen kehittämistä on myös opettajien työskenteleminen työelämässä ammatitaidon säilyttämiseksi ajan tasalla. Tavoitteena oli opetus- ja ohjaushenkilöstöllä kolmesta viiteen työelämässä työskentelypäivää vuoden aikana. Työelämäjaksopäiviä toteutui yhteensä 227 päivää, joista opetus- ja ohjaushenkilöstön osuus 201 päivää, joka vastaa 1,8 pv/hlö.

Työnantajalla on mahdollista saada taloudellista tukea työntekijöidensä ammatillisesta koulutuksesta vuoden 2025 loppuun asti. Koulutuskorvauksen edellytyksenä on henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Koulutussuunnitelma päivitetään ja käsitellään vuosittain yhteistoimintaryhmässä. Koulutuskorvausta haettiin vuoden 2025 osalta 19,38 euroa/koulutuspäivä, yhteensä 6335,63 euroa.

Vuonna 2025 henkilöstön suorittamat tutkinnot ja pidemmät koulutukset:

Pedagoginen pätevyys	3 henkilöä
Ylempi korkeakoulututkinto	1 henkilöä
Ammattikorkeakoulututkinto	1 henkilöä
Diplomi-insinööri	1 henkilöä

Opinto-ohjaaja
Ammattitutkinto

4 henkilöä
1 henkilöä

Koko henkilökunnalle järjestettiin kaksi kehittämispäivää. Kevään kehittämispäivän sisältö painottui opilaitosturvallisuuteen ja turvallisuustaitojen kehittämiseen ja syksyn kehittämispäivässä keskityttiin uuteen strategiaan sekä turvallisuustoimiin.

Opettajilla oli viran edellyttämä muodollinen kelpoisuus 92 %:lla ja opettajalta edellytettävä pedagoginen kelpoisuus 97 %:lla.

9.5 Terveellinen toimintakyky ja työhyvinvointi

9.5.1 Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot pituuden mukaan (kalenteripäivät) vv.2021-2025

		2021	2022	2023	2024	2025
Opetushenkilöstö	1-5 pv	143	452	257	171	294
Opetushenkilöstö	yli 5 pv	294	1251	1008	648	906
Muu henkilöstö	1-5 pv	169	408	333	296	242
Muu henkilöstö	yli 5 pv	124	214	617	574	439
Yhteensä		730	2215	2325	1689	1881

Sairauspoissaolot yhtä työntekijää kohti laskettuna vv 2021-2025:

		2021	2022	2023	2024	2025
Opetushenkilöstö	1-5 pv	0,9	1,3	4	2,1	2,62
Opetushenkilöstö	yli 5 pv	7,7	2,8	11,1	8,1	8,1
Muu henkilöstö	1-5 pv	0,9	2,9	6,3	5,0	3,7
Muu henkilöstö	yli 5 pv	10,6	2,1	3,3	9,3	6,7

Poissaolot (kaikki yhteensä myös tapaturmat)	Palkalliset sairauspoissaolot kalenteripäivät
1-7 pv	809
8-29 pv	585
30-59 pv	431
60-89 pv	139
90-179 pv	91
yli 180 pv	0
Yhteensä keskimäärin / henkilötyövuosi	12,25

Sairauspoissaoloprosentti	7,43
0 päivää sairastaneet (%-osuus henkilöstöstä)	36 %

(Sairauspoissaoloprosentti on laskettu KT:n ohjeiden mukaisesti: Sairauspoissaoloaika (p) / koko henkilöstön teoreettinen säännöllinen työaika (pv) x 100 = sairauspoissaolo %)

Palkallisia sairauslomapäiviä oli 1655 kalenteripäivää eli 9,5 pv/työntekijä (10,6 pv/2024). Henkilötyövuosiin suhteutettuna sairauspoissaolopäiviä oli keskimäärin 9,87 kalenteripäivää/henkilötyövuosi.

31.12.2025 kirjoilla olleista 174 henkilöstä 62 henkilöllä (36 %) ei ole ollut yhtään sairauslomapäivää vuoden aikana. Työmatkatapaturmista ja tapaturmista johtuvia sairauslomapäiviä oli 58 pv.

9.5.2 Sairauspoissaolojen kustannukset

	2024	2025
Sairauspoissaolojen palkkakustannukset	211 259	213 188
Saadut korvaukset	73 640	94 704
Sairauspoissaolokustannukset yhteensä	137 619	118 484
Kustannus/sairauspoissaolopäivä	72,51	113,33
% palkkakustannuksista	1,35 %	1,18 %

9.5.3 Työterveyshuolto

Koulutuskuntayhtymän työterveyshuolto oli järjestetty Suomen Terveystalo Oy:ssä. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma tilikauden aikana oli voimassa 1.1.2025 – 31.12.2025.

Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työ, työympäristö ja työyhteisö, työhön liittyvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisy sekä työntekijän terveyden ja työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen, edistäminen ja seuranta työuran eri vaiheissa. Työterveystoiminnan henkilöstötavoite on henkilöstön terveydentilan, työ- ja toimintakyvyn selvittäminen, ylläpito, edistäminen ja parantaminen

Työterveydenhuollon kokonaiskustannukset vuonna 2025 olivat yhteensä 152 234 euroa eli 875 €/työntekijä (155 272 €; 864 €/työntekijä v. 2024).

Työterveyshuolto vv.2024 -2025

	Työpaikkaselvitykset tuntia		Tietojen anto ja ohjaus kpl	
	2024	2025	2024	2025
Lääkärit	17,5	13,5	64	77
Terveydenhoitajat	59,5	51	29	37
Fysioterapeutit	17,5	6	48	42
Psykologit	22	1,5	54	45
Laboratoriotutkimukset				
Yhteensä	125	102	195	179

Työhöntulotarkastuksen lisäksi vakituisilla työntekijöillä on ollut mahdollisuus käydä terveystarkastuksessa täytettyään 45, 50, 55 ja 60 vuotta. Tavoitteena on löytää sekä yksilölliset että työhön liittyvät terveyttä uhkaavat riskitekijät ja mahdolliset sairauden oireet varhaisessa vaiheessa ja puuttua niihin neuvonnan, ohjauksen, seurannan, lääketieteellisen hoidon tai kuntoutuksen keinoin.

Kuntayhtymässä on käytössä Aktiivisen tuen toimintamalli, jonka avulla mahdollisiin työssäjaksamisen ongelmiin pyritään puuttumaan jo varhaisessa vaiheessa. Toimintamallin mukaan sairauspoissaoloihin puututaan aina, kun henkilöllä on yhtäjaksoinen yli 30 vuorokauden sairauspoissaolo tai henkilöllä on yli kolme 1-3 päivän sairauspoissaoloa puolen vuoden aikana tai kun 20 sairauspoissaolopäivää ylittyy.

9.5.4 Työn kuormittavuuden arviointi ja työtyytyväisyys

Jos työntekijän todetaan työssään kuormittuvan hänen terveyttään vaarantavalla tavalla, työnantajan on työturvallisuuslain (738/2002) 25 §:n mukaan asiasta tiedon saatuaan, käytettävissään olevin keinoin, ryhdyttävä toimiin kuormitustekijöiden selvittämiseksi sekä vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi. Riskienarviointi toteutettiin koko henkilöstön voimin keväällä 2025.

Yhteisöohjautuva tiimiorganisaatio astui voimaan 1.1.2021. Henkilöstön valmennuksia tiimiorganisaation toimintatapaan on järjestetty muutoksesta lähtien säännöllisesti. Tiimit saavat myös tarpeen mukaan kohdennettua tiimiohjausta ja yksilöt työhohjausta. Tiimiorganisaation on todettu lisäävän työmotivaatiota ja työtyytyväisyyttä, kun jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa paremmin omaan työhön ja organisaation toimintaan. Vuonna 2022 saadun lautupalkinnon turvin palkattiin tiimien valmentaja, jonka koko työpanos kohdistuu tiimien toiminnan ohjaamiseen ja henkilökohtaiseen ohjaukseen. Tiimivalmentajan palvelua tarjottiin koko vuoden 2025 ajan.

Työtyytyväisyyttä on mitattu vuodesta 2022 Great Place to Work -kyselyllä. Vuoden 2025 kyselyyn vastasi 142 (147) eli 81,1% (81,7) % henkilöstöstä. Mallin 60 väittämistä henkilöstö vastasi kokonaisuutena 70% (73%) positiivisesti. Great Place to Work-väittämien positiivisten vastausten osuus oli 78% (77%). Kattavan tutkimuksen tuloksena saimme jälleen uudistettua Great Place to Work –sertifikaatin.

Vuoden 2024 kyselyn tulokset esiteltiin koko henkilökunnalle ja tiimejä pyydettiin tekemään niiden pohjalta kehittämissuunnitelma omaan toimintaansa. Tavoitteiden toteutumista arvioitiin tiimin kehityskeskustelun yhteydessä. Vuoden 2025 tuloksien tulkintaan olemme saaneet manager access-työkalun, joka mahdollistaa tiimikohtaisten tulosten tarkastelun ja tulosten vertailun koko talon tuloksiin sekä osalla tiimeistä vertailun tiimin aikaisempien vuosien tuloksiin. Tulosten perusteella tiimit asettavat tiimikohtaiset kehittämiskohteet. Työhyvinvointikysely tullaan toteuttamaan vuosittain, jotta tieto työhyvinvoinnin osa-alueista on ajan tasalla ja kehittämistoimien vaikuttavuutta voidaan seurata paremmin.

9.6 Innovatiivisuus, yhteistoiminta ja verkostoituminen

Kuntayhtymässä toimi vuonna 2025 9-jäseninen yhteistoimintaryhmä, jossa on neljä työnantajan edustajaa (yhtymähallituksen puheenjohtaja, yhtymäjohtaja, elinvoimajohtaja (palkka-asiamies) henkilöstöpäällikkö (työsuojeilupäällikkö) ja viisi henkilöstön edustajaa (sis. kaikki luottamusedustajat ja työsuojeluvaltuutetut). Yhteistoimintaryhmä toimii samalla työsuojelutoimikuntana. Yhteistoimintaryhmän kokouksia pidettiin vuoden aikana neljä.

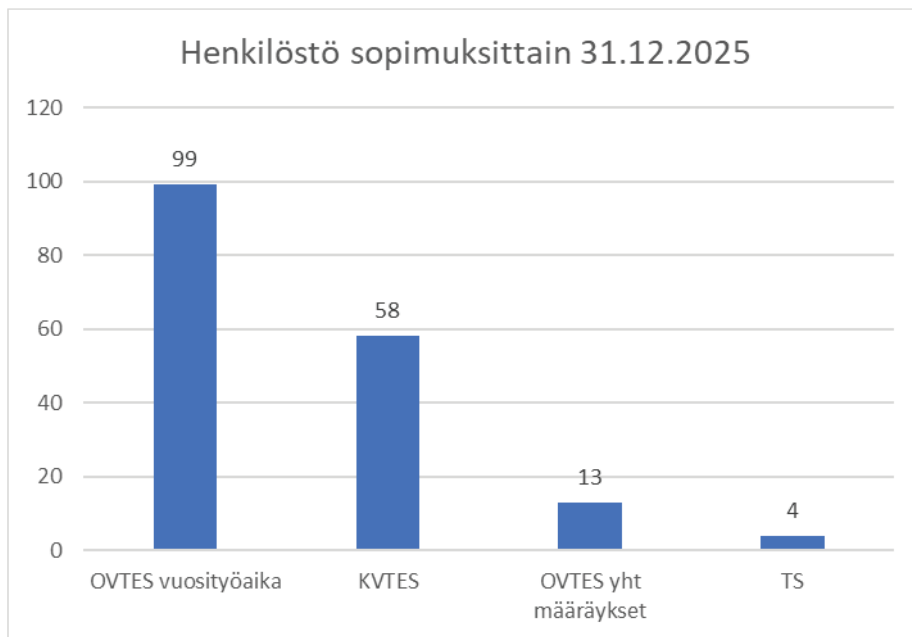
Vuonna 2025 pidettiin kaksi henkilöstökokousta/henkilöstöinfoa, joissa käsiteltiin valtakunnallisia näkymiä ammatillisessa koulutuksessa, tilinpäätöstä, ajankohtaisia asioita, koulutuskuntayhtymän talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä tuloskorttia vuodelle 2026 Henkilöstökokoukset pidettiin verkon välityksellä ja ne tallennettiin.

9.7 Palkkaus ja henkilöstökustannukset

9.7.1 Palkkausjärjestelmät ja palkitseminen

Koulutuskuntayhtymässä noudatetaan seuraavia virka- ja työehtosopimuksia:

• OVTES Osio C	99
• KVTES	58
• OVTES yhteiset määräykset	13
• TS	4

9.7.2 Henkilöstökustannukset

Palkkojen ja sivukulujen kehitys (1000 e)	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos 2024-2025
Palkat ja palkkiot	7 474	7 797	8 240	8 636	8464	-1,9 %
Eläkekulut	1 658	1 689	1 356	1 431	1402	- 2,0%
Muut henkilösivukulut	272	284	274	197	235	+ 19,29 %
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-34	-92	-51	- 74	-95	+ 28,28%
Yhteensä	9 370	9 679	9 819	10 190	10 006	- 1,81%

Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista v. 2025 oli 68,7 % (ed. vuonna 70,2 %)

9.7.3 Muut välilliset henkilöstökustannukset/TYHY-toiminta

TYHY -toiminnan budjetti vuodelle 2025 oli 52 500 euroa. Työntekijää kohden määrärahoja käytettiin 270€ (288€ vuonna 2024). Määrärahoja käytettiin vuonna 2025 seuraavasti:

tyhytoiminta	33 289
pikkujoulu	8 417
työnohjaus	3 134
polkupyöräetu	6 458
Yhteensä	51 298

LHKK tukee monin eri tavoin henkilöstön fyysistä ja henkistä työssäjaksamista ja viihtymistä. Tarjoamme Vesihelmen käyttömahdollisuuden alennettuun 3€/käyntikerta hintaan. Työhyvinvointia tuetaan myös erilaisin apuvälinein (esim. näyttöpäätelasit, erityispohjalliset tai vahvuuksilla olevat suojalasit) sekä tarjoamalla tukea tupakanpoltosta eroon haluaville. Henkilökunta voi lainata oppilaitoksen polkupyöriä ja vuokrata edullisesti Honka-alueen rakennuksia vapaa-ajan viettoon.

Henkilökuntaetuihin kuuluvat mm. muistamiset jouluna, 50- ja 60-vuotispäivinä sekä eläkkeelle jäämisen yhteydessä tai lähiomaisen menehtyessä, ruokailumahdollisuus henkilökuntahintaan oppilaitoksen ravintolassa sekä maksuton kahvi. Henkilökunnan hyvinvointia tuettiin jatkamalla maksuttoman aamupalan ja kerran kuussa järjestettävän paremman aamiaisen tarjoamista sekä osoittamalla ePassiin 200 euron työsuhde-etu päätoimiselle henkilöstölle. Epassi-etuutta voi käyttää valintansa mukaan liikunta- ja kulttuurietuun tai hyvinvointipalveluihin. LHKK otti vuonna 2024 käyttöön polkupyöräedun, jota vuoden 2025 lopussa mennessä hyödynsi 31 henkilökunnan jäsentä. Lisäksi tarjottiin mahdollisuus osallistua maksuttomasti Suvi-illan kilpailuihin. Henkilöstön yhteisöllisyyttä kuvaa hyvin se, että valtakunnalliseen pyöräilyn kilometrikisaan osallistui aktiivisesti 31 henkilökunnan jäsentä.

10 YMPÄRISTÖRAPORTTI

Oppilaitoksessa kartoitettiin sivuvirtoja koko henkilöstön voimin keväällä sekä opiskelijoiden toimesta kestävästä kehityksen viikon aikana syksyllä. Sivuvirtojen tunnistamista kehitetään jatkossa entistä systemaattisemmaksi, ja niille pyritään ensisijaisesti löytämään hyödyntämiskohteita oppilaitoksen omassa toiminnassa.

Oppilaitoksen hiilijalanjälki on laskettu VASKI-hankkeen työkalulla vuosina 2022–2025. Keskeisimmiksi kehittämiskohteiksi on tunnistettu hankinnat sekä matkustamisen aiheuttamien päästöjen vähentäminen. Henkilöstön työmatka-autoilun vähentämiseksi oppilaitos on osallistunut neljättä vuotta peräkkäin Kilometrikisaan. Kisaan osallistumisen tavoitteena on edistää sekä ympäristövastuullisuutta että henkilöstön hyvinvointia ja jaksamista.

Vuosi 2025 oli energiatehokkuushankkeen viimeinen raportointivuosi, ja raportointiluvut olivat tätä raporttia laadittaessa vielä valmisteilla. Hankkeelle asetettu tavoite, 345 MWh:n energiansäästö, on kuitenkin onnistuttu lähes tuplaamaan. Lisäksi vuoden 2025 sähkönkulutusta saatiin jälleen hieman vähennettyä edellisvuoteen verrattuna. Merkittävä tekijä tässä on E-hallin katolle asennettu aurinkopaneelikenttä, joka oli toiminnassa koko vuoden. Teholtaan 43 kW:n aurinkovoimalan tuottama sähkö hyödynnetään kokonaisuudessaan oppilaitoksen omassa käytössä. Myös lämmönkulutus laski edellisvuoteen verrattuna.

Vuoden 2025 aikana peruskorjattiin F-rakennus, minkä yhteydessä parannettiin rakennuksen energiatehokkuutta. Rakennukseen uusittiin kaksi pienempää ilmastointikonetta ja patteriventtiilit sekä termostaatit vaihdettiin uusiin energiankulutuksen pienentämiseksi. Samassa remontissa kaikki valaisimet vaihdettiin LED-valaisimiksi ja tiloihin asennettiin liiketunnistimet valaistuksen käytön ja kulutuksen tehostamiseksi. Lisäksi C-rakennuksessa otettiin käyttöön Ownwell-vesi pyykinpesuun, mikä mahdollistaa ravintola- ja cateringalan tekstiilihuollon ilman kemikaaleja.

Hävikin ehkäisy näkyy LHKK:ssa vuosittain erityisesti ruokaan ja tarjoiluun liittyvissä toiminnoissa. Toimintatapoja, menetelmiä ja käytäntöjä kehitetään jatkuvasti, jotta hävikkiä syntyisi mahdollisimman vähän. Vuonna 2025 kiinnitettiin erityistä huomiota biojätteen punnitsemiseen. Ylijäämäruokaa alettiin jakaa opiskelijoille ruokailun päätyttyä heidän omiin mukanaan tuomiinsa astioihin. Ruokalistasuunnittelussa kehittäminen näkyi kasviproteiinien käytön lisäämisellä sekä hybridi- ja kasvisruokien määrän kasvattamisena.

Oppilaitoksessa suoritettiin Ekokompassin uusinta-auditointi elokuussa 2025. Auditoinnin nosti palautteessaan esiin hyvin hoidettuna mittaamisen ja systemaattisen työn merkityksen ymmärtämisen, datan hyödyntämisen päätöksenteossa sekä kattavan ja laadukkaan koulutuksen ympäristöasioissa henkilöstölle.

Oppilaitokselle hankittiin yhteiskäyttöön kaksi kappaletta leasing hybridiajoneuvoja, sekä logistiikka-alalle kaasuyhdistelmäajoneuvo.

11 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

11.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.- 31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
	euroa	euroa
Toimintatuotot		
Myyntituotot	14 376 916,00	14 931 346,43
Maksutuotot	14 692,17	16 249,92
Tuet ja avustukset	633 806,29	762 778,06
Muut toimintatuotot	24 426,35	23 853,74
	<u>15 049 840,81</u>	<u>15 734 228,15</u>
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-8 368 764,62	-8 562 109,44
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 401 753,63	-1 431 319,39
Muut henkilösivukulut	-235 294,40	-197 403,64
Palvelujen ostot	-1 957 513,01	-2 021 449,71
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 691 279,00	-1 504 829,78
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-2 057,17	10 156,92
Avustukset	-10 618,64	-27 039,16
Muut toimintakulut	-898 455,99	-773 330,21
	<u>-14 565 736,46</u>	<u>-14 507 324,41</u>
TOIMINTAKATE	484 104,35	1 226 903,74
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	160 634,89	215 352,91
Muut rahoitustuotot	3 020,73	5 065,34
Muut rahoituskulut	-2 020,79	-8 571,47
	<u>161 634,83</u>	<u>211 846,78</u>
VUOSIKATE	645 739,18	1 438 750,52
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 134 141,97	-1 049 358,86
	<u>-1 134 141,97</u>	<u>-1 049 358,86</u>
TILIKAUDEN TULOS	-488 402,79	389 391,66
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	126 865,31	75 331,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	380 000,00	30 485,15
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
	<u>18 462,52</u>	<u>495 207,81</u>
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	18 462,52	495 207,81

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA

toimintatuotot % toimintakuluista	103,32	108,46
toimintakulujen muutos-%	0,4	4,49
myyntituotot toimintatuotoista %	95,53	94,9
maksutuotot toimintatuotoista %	0,1	0,1
vuosikate toimintatuotoista%	4,29	9,14
vuosikate poistoista %	56,94	137,11
poisto toimintatuotoista%	7,54	6,67
rahastojen/ varausten muutos lis(-) väh(+)/1000e	-380	-30

11.2 Rahoituslaskelma**RAHOITUSLASKELMA****1.1.- 31.12.2025**
euroa**1.1.- 31.12.2024**
euroa**Toiminnan rahavirta**

Vuosikate	645 739,18	1 438 750,52
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
	<u>645 739,18</u>	<u>1 438 750,52</u>

Investointien rahavirta

Investointimenot	-1 201 348,83	-1 319 403,44
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16 183,32	0,00
Investointien rahavirta	<u>-1 185 165,51</u>	<u>-1 319 403,44</u>

Toiminnan ja investointien rahavirta**-539 426,33****119 347,08****Rahoituksen rahavirta**

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-700,00	-600,00
Vaihto-omaisuuden muutos	199 488,52	24 875,63
Saamisten muutos	242 735,19	367 405,90
Korottomien velkojen muutos	97 405,32	-511 097,06
Rahoituksen rahavirta	<u>538 929,03</u>	<u>-119 415,53</u>

Rahavarojen muutos**-497,30****-68,45**

Kassavarat 31.12.	6 138,75	6 636,05
Kassavarat 1.1.	6 636,05	6 704,50

Rahavarojen muutos**-497,30****-68,45****Kassavarat 31.12.25**

rahoitusarvopaperit 31.12	5 701,10
rahoitusarvopaperit 1.1	-5 701,10
rahat ja pankkisaam.31.12	437,65
rahat ja pankkisaam.1.1.	-934,95
	<u>-497,30</u>

Kassavarat 31.12.24

rahoitusarvopaperit 31.12	5 701,10
rahoitusarvopaperit 1.1	-5 701,10
rahat ja pankkisaam.31.12	934,95
rahat ja pankkisaam.1.1.	-1 003,40
	<u>-68,45</u>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	273 971	2 161 699
investointien tulo-rahoitus %	53,75	109,05
lainanhoitokate	ei lainoja	ei lainoja
kassan riittävyys pv (vanha, ei pankkitilin siirtoa)	205	206
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0	0
kassavarojen muutos, 1000e (vanha)	-53	-627
kassavarojen muutos, 1000e (uusi)	0	0

11.3 Tase

VASTAAVAA	1.1.- 31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	18 003,66
Muut pitkävaikutteiset menot	128 886,66	22 096,77
	<u>128 886,66</u>	<u>40 100,43</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	599 709,87	599 709,87
Rakennukset	9 485 381,53	9 508 405,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet	101 046,80	132 084,75
Koneet ja kalusto	1 153 393,16	981 056,43
Arvo ja taide-esineet	56 373,15	56 373,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	<u>58 125,68</u>	<u>214 163,13</u>
	11 454 030,19	11 491 792,88
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	207 935,20	207 935,20
Muut saamiset	<u>12 299,56</u>	<u>12 299,56</u>
	220 234,76	220 234,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	55 139,81	66 627,55
Keskeneräiset tuotteet	10 509,23	189 532,19
Valmiit oppilastyöt	4 922,98	7 127,80
Muu vaihto-omaisuus	<u>51 442,00</u>	<u>58 215,00</u>
	122 014,02	321 502,54
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut siirtosaamiset	<u>6 130,00</u>	<u>76 957,94</u>
	6 130,00	76 957,94
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	83 230,13	121 749,54
Lainasaamiset	8 871 576,53	8 924 291,32

Muut saamiset	85 243,40	88 978,34
Siirtosaamiset	<u>397 027,17</u>	<u>473 965,28</u>
	9 437 077,23	9 608 984,48
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	5 701,10	5 701,10
Rahat ja pankkisaamiset	<u>437,65</u>	<u>934,95</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>21 374 511,61</u>	<u>21 766 209,08</u>

VASTATTAVAA	1.1.- 31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 681 463,40	4 681 463,40
Arvonkorotusrahasto	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot	622 897,94	622 897,94
Ed.tilikausien ylijäämä	7 837 101,76	7 341 893,95
Tilikauden ylijäämä	<u>18 462,52</u>	<u>495 207,81</u>
	13 390 528,09	13 372 065,57

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	5 933 672,22	6 060 537,53
Vapaaehtoiset varaukset	<u>0,00</u>	<u>380 000,00</u>
	5 933 672,22	6 440 537,53

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	22 172,79	22 872,79
-----------------------------	-----------	-----------

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen		
Saadut ennakot muilta	2 339,18	5 435,88
Ostovelat	425 972,25	356 967,28
Muut velat	201 900,97	196 812,19
Siirtovelat	<u>1 397 926,11</u>	<u>1 371 517,84</u>
	2 028 138,51	1 930 733,19

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>21 374 511,61</u>	<u>21 766 209,08</u>
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

omavaraisuus %	90,42	91,05
opo:n sidotut erät, %-osuus taseesta	22,98	22,57
suhteel. velkaantuneisuus-%	13,46	12,24
kertynyt ylijäämä/alijäämä (1000e)	7855	7837
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	864507	1184351

11.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA	2025		2024	
	euroa		euroa	
Toimintatuotot	17 035 289,65		17 382 108,11	
Toimintakulut	-16 587 746,65		-15 896 490,53	
Toimintakate	447 543,00		1 485 617,58	
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	180 172,93		238 243,33	
Muut rahoitustuotot	3 020,73		6 962,84	
Korkokulut	-66,13		-126,10	
Muut rahoituskulut	-3 004,42	180 123,11	-9 344,54	235 735,53
Vuosikate	627 666,11		1 721 353,11	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 142 238,25		-1 141 346,32	
Arvonalentumiset	0,00		0,00	
Konserniliikearvon poisto	0,00	-1 142 238,25	0,00	-1 141 346,32
Tilikauden tulos	-514 572,14		580 006,79	
Tilikauden verot	-10 206,90		-50 133,72	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-524 779,04		529 873,07	

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	102,7 %	109,3 %
Vuosikate/Poistot %	55,0 %	150,8 %

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2025		2024	
	euroa		euroa	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	627 666,11		1 721 353,11	
Tilikauden verot	-10 206,90		-50 133,72	
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	617 459,21	0,00	1 671 219,39
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 201 348,83		-1 319 403,44	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16 183,32	-1 185 165,51	0,00	-1 319 403,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	-567 706,30		351 815,95	
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00		0,00	
Oman pääoman muutokset	-600,00	-600,00		-300,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-700,00		-600,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	199 488,52		24 875,63	
Saamisten muutos	223 537,20		114 343,17	
Korottomien velkojen muutos	95 597,13	517 922,85	-337 840,77	-199 221,97

Rahoituksen rahavirta	517 322,85	-199 521,97
Rahavarojen muutos	-50 383,45	152 343,98
Rahavarat 31.12.	154 438,04	204 821,49
Rahavarat 1.1.	204 821,49	52 527,51
Rahavarojen muutos	-50 383,45	152 293,98

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	922 984	2 941 515
Investointien tulo-rahoitus, %	52,2 %	130,5 %
lainanhoitokate	0,0	0,0
laskennallinen lainanhoitokate	0,0	0,0
kassan riittävyys pv (vanha, ei pankkitilin siirtoa)	201,4	214,4
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0,03	0,03

KONSERNITASE

VASTAAVAA	1.1.- 31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 622,50	24 336,32
Muut pitkävaikutteiset menot	128 886,66	<u>22 096,77</u>
	134 509,16	46 433,09
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	599 709,87	599 709,87
Rakennukset	9 503 837,38	9 528 250,64
Kiinteät rakenteet ja laitteet	101 046,80	132 084,75
Koneet ja kalusto	1 187 375,44	1 021 035,59
Muut aineelliset hyödykkeet	56 373,15	56 373,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>58 125,68</u>	<u>214 163,13</u>
	11 506 468,32	11 551 617,13
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	9 535,20	9 535,20
Muut saamiset	<u>12 299,56</u>	<u>12 299,56</u>
	21 834,76	21 834,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	122 014,02	321 502,54
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	6 130,00	76 957,94
Lyhytaikaiset saamiset	10 760 023,45	10 910 257,00
Rahoitusarvopaperit	5 701,10	5 701,10
Rahat ja pankkisaamiset	<u>148 736,94</u>	<u>199 120,39</u>

VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>22 705 417,75</u>	<u>23 133 423,95</u>
VASTATTAVAA	1.1.- 31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 681 463,40	4 681 463,40
Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	50 000,00	50 000,00
Arvonkorotusrahasto	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot	619 197,94	619 797,94
Ed.tilikausien ylijäämä	15 246 380,62	14 716 507,55
Tilikauden ylijäämä	<u>-524 779,04</u>	<u>529 873,07</u>
	20 302 865,39	20 828 244,43
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	22 172,79	22 872,79
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	0,00	0,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	<u>2 380 379,57</u>	<u>2 282 306,73</u>
	2 380 379,57	2 282 306,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>22 705 417,75</u>	<u>23 133 423,95</u>
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	89,4 %	90,0 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,0 %	13,1 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	14 721 602	15 246 381
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	864 507	1 184 351

12 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

12.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on arvostettu taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahojen ja pankkisaamisten esittäminen tilinpäätöksessä

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän pankkitili kuuluu Forssa-konsernin konserniliiketoimintaan, jossa Forssan kaupunki on emoyhteisö ja päätilin haltija. Näin ollen konserniliiketoiminnan saldo on 31.12.25 ja 31.12.24 siirretty ohjeiden mukaisesti rahat ja pankkitilisaamisista lyhytaikaisiin saamisiin, lainasääntöihin julkisyhteisöiltä.

12.2 Tuloslaskelman liitetiedot

12.2.1 Kuntayhtymän toimintatuotot ilman sisäisiä eriä

	2025	2024
Valtionosuusrahoitus	13 447 622,00	13 727 479,00
Muut myyntituotot	929 294,00	1 203 867,43
Maksutuotot	14 692,17	16 249,92
EU-tuet	127 167,38	72 943,54
Muut tuet ja avustukset	506 638,91	689 834,52
Muut toimintatuotot	24 426,35	23 853,74
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä	<u>15 049 840,81</u>	<u>15 734 228,15</u>

12.2.2 Kuntayhtymän palvelujen ostot ilman sisäisiä eriä

	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	63 543,50	135 353,41
Muiden palvelujen ostot	<u>1 893 969,51</u>	<u>1 886 096,30</u>
Kuntayhtymän palvelujen ostot yhteensä	<u>1 957 513,01</u>	<u>2 021 449,71</u>

12.2.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistosuunnitelma on hyväksytty yhtymävaltuustossa 23.10.2012 ja sitä on sovellettu vuodesta 2013 alkaen tehtyihin poistonalaisten hyödykkeiden hankintoihin.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet(atk-ohjelmia)	2 vuotta	tasapoisto 50 %
Muut pitkävaikutteiset menot (per.korjaus)	20 vuotta	tasapoisto 5 %
Rakennukset	10,20 ja 30 vuotta	tasapoisto 10 %, 5 %, 2,5 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 ja 15 vuotta	tasapoisto 10 % 6,7 %
Koneet ja kalusto	3, 5 ja 10 vuotta	tasapoisto 33,3 %, 20 % ja 10 %

Osakkeet ja osuudet	ei poistoa
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Vahvistettu Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen ky:n poistosuunnitelma 1.1.2013 alkaen:

	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuosi
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmat	tasapoisto	2
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	2
Muut pitkävaik. menot (vuokratilojen per.korj.)	tasapoisto	20
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	tasapoisto	30
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	tasapoisto	20
Rakennusten peruskor., laitos	tasapoisto	20
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30
Talousrakennukset	tasapoisto	10
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20
Asuinrakennukset, kiviset	tasapoisto	30
Rakennusten peruskorj., asuin	tasapoisto	20
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkoval.laitteet	tasapoisto	15
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	tasapoisto	10
Putki- ja kaapeliverkot	tasapoisto	15
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5-10
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	10
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5-10
Atk-laitteet	tasapoisto	3
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

12.3 Taseen liitetiedot

12.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset

Maa-alueiden, tekniikan ja liikenteen tontin, arvonkorotuksen määrä 230.602,47 euroa perustuu Fors-
san kaupungin teknisen viraston arvioon ja rakennusoikeuteen.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	18 003,66	22 096,77	40 100,43
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	125 201,90	125 201,90
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Tilikauden sumupoisto	18 003,66	18 412,01	36 415,67
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	0,00	128 886,66	128 886,66
Arvonkorotukset	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	128 886,66	128 886,66
Aineettomat hyödykkeet yhteensä			<u>128 886,66</u>
Kertynyt poistoero 1.1.	18 003,57	10 048,27	28 051,84
Muutokset	0,00	50 000,00	50 000,00
Muutokset	-18 003,57	-7 325,91	-25 329,48
Kertynyt poistoero 31.12.	0,00	52 722,36	<u>52 722,36</u>

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiint.rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo ja taidesineet	Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.	369 107,40	9 508 405,55	132 084,75	981 056,43	56 373,15	214 163,13	11 261 190,41
Lisäykset tilik.aikana	0,00	759 864,42	0,00	258 156,83	0,00	58 125,68	1 076 146,93
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilik. aikana	0,00	0,00	0,00	16 183,32	0,00	0,00	16 183,32
Siirrot	0,00	0,00	0,00	214 163,13	0,00	214 163,13	0,00
Tilik. sumupoisto	0,00	782 888,44	31 037,95	283 799,91	0,00	0,00	1 097 726,30
Arvon alentum. ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12	369 107,40	9 485 381,53	101 046,80	1 153 393,16	56 373,15	58 125,68	11 223 427,72
Arvonkorotukset	230 602,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	230 602,47
Kirjanpitoarvo 31.12.	599 709,87	9 485 381,53	101 046,80	1 153 393,16	56 373,15	58 125,68	11 454 030,19
Aineelliset hyödykkeet yhteensä							11 454 030,19
Kertynyt poistoero 1.1.		5 976 314,80	17 335,88	38 835,01			6 032 485,69
Muutokset		330 000,00	0,00	0			330 000,00
Muutokset		-466 169,61	-2 363,98	-13 002,24			-481 535,83
Kertynyt poistoero 31.12.		5 840 145,19	14 971,90	25 832,77			5 880 949,86

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Konserni-yhtiöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	203 220,00	4 735,20	207 955,20
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	20,00	0,00	20,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	203 200,00	4 735,20	207 935,20
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	203 200,00	4 735,20	207 935,20
Osakkeet ja osuudet yhteensä			<u>207 935,20</u>

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	12 299,56	12 299,56
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	12 299,56	12 299,56
Arvonkorotukset	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 299,56	12 299,56
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset yhteensä		<u><u>12 299,56</u></u>

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisö	Kotipaikka	Kuntayhtymän omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Faktia Oy	Forssa	100 %	100 %	710	293	-12
Fokka Säätiö sr	Forssa			0	0	0

Koulutuskuntayhtymällä on määräysvalta Fokka Säätiössä. Säätiön hallituksen jäsenistä 70 % on koulutuskuntayhtymän hallituksen jäseniä.

Saamiset**2025****2024****Lyhytaikaiset saamiset****Saamiset tytäryhteisöiltä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä**

Saamiset tytäryhteisöiltä

2025**2024**

Myyntisaamiset

34 109,35

44 767,56

Muut siirtosaamiset

26 400,54

121 675,52

60 509,89166 443,08

Saamiset jäsenkunnilta

Myyntisaamiset

2 161,30

0,00

Lainasaamiset

8 871 576,53

8 924 291,32

Siirtyvät korot/konsernitili

160 634,89

215 352,91

9 034 372,729 139 644,23**Siirtosaamiset****2025****2024**

(olennaiset erät)

Tulojäämä

TVR koulutuskorvaus

6 335,62

8 626,92

Hankkeiden tulojäämät

99 763,75

64 013,87

Faktia Oy

26 400,54

121 675,52

Konsernitilin korko 2024

160 634,89

215 352,91

Aikuisten perusopetus

68 307,00

0,00

Muut tulojäämät

6 355,02

12 440,12

Menoennakko

M-Files

0,00

20 119,24

Muut menoennakot

29 230,35

31 736,70

Siirtosaamiset yhteensä

397 027,17473 965,28**Rahoitusarvopaperit****2025****2024**

Osakkeet ja osuudet

Jälleenhankintahinta

42 444,00

40 500,00

Kirjanpitoarvo 31.12.

5 701,10

5 701,10

Erotus

36 742,9034 798,90

12.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	4 681 463,40	4 681 463,40
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Peruspääoma 31.12.	4 681 463,40	4 681 463,40
Arvonkorotusrahasito 1.1.	230 602,47	230 602,47
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvonkorotusrahasito 31.12.	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot		
FAI:n stipendirahasito 1.1.	13 263,94	13 263,94
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
FAI:n stipendirahasito 31.12.	13 263,94	13 263,94
Oppisopimuskoulutusrahasito 1.1.	609 634,00	609 634,00
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Oppisopimuskoulutusrahasito 31.12.	609 634,00	609 634,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 341 893,95	6 894 427,75
siirto ed.tilikauden ylijäämä	<u>495 207,81</u>	<u>447 466,20</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 837 101,76	7 341 893,95
Tilikauden ylijäämä	18 462,52	495 207,81
Oma pääoma yhteensä 31.12.	<u>13 390 528,09</u>	<u>13 372 065,57</u>

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän peruspääomasta

OSUUS	KUNTA	PERUSPÄÄOMA €	%-OSUUS
90	FORSSA	2 065 351,50	44,1
32	SOMERO	734 347,20	15,7
31	JOKIOINEN	711 398,85	15,2
18	TAMMELA	413 070,30	8,8
12	HUMPPILA	275 380,20	5,9
12	URJALA	275 380,20	5,9
9	YPÄJÄ	<u>206 535,15</u>	<u>4,4</u>
<u>204</u>		<u>4 681 463,40</u>	<u>100,0</u>

Velkojen erittely

Lyhytaikainen vieras pääoma

Velat tytäryhteisöille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

Velat tytäryhteisölle

	2025	2024
Ostovelat	8 403,64	8 366,63
Siirtovelat	31 006,85	6 808,05
	<u>39 410,49</u>	<u>15 174,68</u>

Velat jäsenkunnille

	2025	2024
Ostovelat	3 455,65	9 282,53
Siirtovelat	0,00	6 033,33
	<u>3 455,65</u>	<u>15 315,86</u>

Shekkitililimiitti

Konsernitiliosopimuksen mukaisesti konsernitiliin

FI92 5025 0220 0240 95 liittyy sisäinen limiitti.

Limiittiä ei käytetty v. 2024-2025

	2025	2024
	300 000,00	300 000,00

Erittely siirtoveloista

(olennaiset erät)

Tulojäämä

	2025	2024
Hankkeiden tuloennakot	268 990,01	283 412,12

Tuloennakko

Honka-alueen vuokrat

	2025	2024
	3 448,50	2 088,48

Menojäämä

	2025	2024
Palkkojen ja henkilösivukulujen lomapalkkajaksotus	914 730,21	887 788,26

Jaksotetut palkat	9 138,98	10 443,36
-------------------	----------	-----------

KuEL-maksu/työnantaja	116 175,29	117 290,94
-----------------------	------------	------------

KuEL-maksu/palkansaaja	54 005,97	54 497,47
------------------------	-----------	-----------

Muut menojäämät	31 437,15	15 997,21
-----------------	-----------	-----------

Siirtovelat yhteensä	<u>1 397 926,11</u>	<u>1 371 517,84</u>
----------------------	---------------------	---------------------

12.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Vuokravastuut

Koneiden ja laitteiden leasing- vuokravastuut yhteensä

	2025	2024
	864 506,67	1 184 350,73

- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus

	426 901,77	465 418,56
--	------------	------------

Leasing-vuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

ALV-palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvastuu kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

Alv-palautusvastuu 31.12.2025 1 165 320,69 euroa.

12.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstö/henkilötyövuodet	2025	2024
Opetushenkilöstö	94,47	104,21
Muu henkilöstö	73,16	75,92
Yhteensä	167,63	180,13

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2025	2024
Kokoomus/Forssa	517,5	
Hämeen Kokoomus ry	682,50	945,00
Someron Kokoomus ry	185,00	105,00
Keskustan E-Hämeen piiri ry	2 435,00	2 360,00
Keskustan Forssan kunnallisjärj	65,00	
Hämeen Vasemmistoliitto ry	425,00	400,00
Vasemmistoliitto/Forssa	75,00	
Vasemmistoliitto Ypäjä	15,00	
Lounais-Hämeen vihreät	15,00	
Perussuomalaiset Forssa	267,50	300,00
Perussuomalaiset Urjala	70,00	140,00
Varsinais-Suomen Keskusta	15,00	15,00
Jokioisten työväenyhdistys ry	656,25	450,00
Forssan työväenyhdistys ry	1 055,00	300,00
Urjalan työväenyhdistys ry.	30,00	20,00
Tyykikylän Demarit ry	315,00	580,00
Humppilan työväenyhdistys ry	30,00	20,00
Someron työväenyhdistys ry	375,00	360,00
	7 228,75	5 995,00

Tilintarkastajan palkkiot

	2025	2024
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	14 844,73	9 861,50
Tark.lautakunnan sihteerin tehtävät	6 000,00	6 600,00
	20 844,73	16 461,50

Intressitahotapahtumat

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on myynyt Faktia Oy:lle ja Fokka Säätiölle tilikaudella 2025 opetus- ja hallinto-, ym. palveluja 285 432,49 eurolla.

12.6 Projektit ja muut kehittämishankkeet

Vuonna 2025 päättyneet hankkeet	Saatu avustus hankkeen aikana	Omarahoitusosuus hankkeen aikana	Hankekausi
Yhdessä! -hanke, OPH	54 187	18 305	2022-2025
Kohti kestäväää työllistymistä Lounais-Hämeessä, ESR+	129 987	43 329	2023-2025
Osaamista kone- ja metallialalle, OPH	253 308	-	2023-2025
Opetu - Oikea pedagoginen tuki, OPH	38 475	5 238	2024-2025
Yhdenvertaisuus - Yhdenvertainen ennaltaehkäisevä tuki kaikille opiskelijoille, OKM	21 569	9 597	2024-2025
GreenComp imbedded to SDG VET school curriculum, Erasmus+	20 000	-	2024-2025

Vuoden 2025 jälkeen jatkuvat hankkeet	Budjetti hankkeen aikana	Omarahoitusosuus hankkeen aikana	Hankekausi
Erasmus+ -liikkuvuuhanke 2024-2025	146 684	-	2024-2026
Erasmus+ -liikkuvuuhanke 2025-2026	204 303	-	2025-2026
SEiSC - Sustainable Entrepreneurship in Smart Clothing, Erasmus+	64 305	6 431	2023-2026
VIERKO II - Vieraskielisen ja kielitietoisien koulutuksen ja ohjauksen kehittäminen. S2-kielten opiskelumahdollisuuksien parantaminen, OKM	34 445	-	2025-2027
Digikyvykkyys II - Ammatillisen koulutuksen järjestäjien digikyvykkyiden edelleen kehittäminen, OKM	27 439	-	2025-2027
Strapetsi II - Strategisen ja pedagogisen toiminnan johtaminen - Ledning av strategisk och pedagogisk verksamhet, OKM	33 500	-	2025-2027
Kasvisruokainnovaatioilla kasvuun (Kasvis-TKI), EAKR	52 528	22 542	2024-2026
Robottiikkaosaamista teollisuuden tarpeisiin, ESR+	169 404	56 468	2024-2027
Robottiikkaosaamista teollisuudelle -koulutushanke, JOTPA	78 000	-	2025-2026
E.M.O.T.I.O.N Promoting the development of emotional skills of children in early childhood education	20 000	2 000	2025-2026
DATE, Dataa ja tekoälyä, pienten ja keskisuurten teollisuusyritysten tuottavuuskehitysverkosto, EAKR	150 031	64 300	2025-2027
BGB-VET, Breaking Gender Bias in VET: Through AI-Enhanced Strategies and Gender Equality Plans, Erasmus+ KA2	39 990	3 999	2025-2028
Digikyvykkyys II - Amm. koulutuksen järjestäjien digikyvykkyiden edelleen kehittäminen, OKM	28 289	-	2025-2027

12.7 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

12.7.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama tytäryhteisö Faktia Oy sekä Fokka Säätö sr, jossa koulutuskuntayhtymällä on määräysvalta. Konserniyhteisöjen sisäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Pysyviin vastaviin ei ole sisällytetty sisäisiä katteita. Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisön keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä. Konsernitilinpäätös on laadittu Kirjapitolautakunnan kunta- jaoston 31.5.2021 antaman konsernitilinpäätöksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti.

12.7.2 Konsernituloslaskelman liitetiedot

Konsernin toimintatuotot	2025	2024
Valtionosuusrahoitus	13 447 622,00	13 727 479,00
Muut myyntituotot	2 899 334,43	2 847 547,19
Maksutuotot	14 692,17	16 249,92
Muut tuet ja avustukset	633 806,29	762 778,06
Muut toimintatuotot	<u>39 834,76</u>	<u>28 053,94</u>
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä	<u><u>17 035 289,65</u></u>	<u><u>17 382 108,11</u></u>

12.7.3 Konsernitaseen liitetiedot

Konsernin siirtosaamiset	2025	2024
Tulojäämä		
Hankkeiden tulojäämät	99 763,75	64 013,87
Tvr-koulutuskorvaus	6 335,62	8 626,92
Aikuisten perusopetus	68 307,00	0,00
Muut tulojäämät	6 355,02	12 628,37
Konsernitilin korko	160 634,89	215 352,91
Menoennakko		
Muut menoennakot	<u>29 861,84</u>	<u>51 855,94</u>
	<u><u>371 258,12</u></u>	<u><u>352 478,01</u></u>

Konsernin oma pääoma	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	4 681 463,40	4 681 463,40
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Peruspääoma 31.12.	4 681 463,40	4 681 463,40
Säätiöiden ja yhd. peruspääoma 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	50 000,00	50 000,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Peruspääoma 31.12.	50 000,00	50 000,00
Arvonkorotusrahoasto 1.1.	230 602,47	230 602,47

Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvonkorotusrahasto 31.12.	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot 1.1.	619 797,94	620 097,94
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>-600,00</u>	<u>-300,00</u>
Muut omat rahastot 31.12.	619 197,94	619 797,94
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	14 716 507,55	14 206 953,35
siirto ed.tilikauden ylijäämä	<u>529 873,07</u>	<u>509 554,20</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	15 246 380,62	14 716 507,55
Tilikauden ylijäämä	-524 779,04	509 554,20
Oma pääoma yhteensä 31.12.	<u><u>20 302 865,39</u></u>	<u><u>20 807 925,56</u></u>

Konsernin siirtovelat	2025	2024
Tuloennakko		
Hankkeiden tuloennakot	268 990,01	283 412,12
Muut tuloennakot	0,00	0,00
Menojäämä		
Palkkojen ja henkilösivukulujen lomapalkkajaksotus	1 050 426,18	985 403,31
KuEL-maksut	170 181,26	171 788,41
Korkomenot	0,00	0,00
Jaksotetut palkat	10 442,48	39 980,19
Muut siirtovelat	<u>1 615,99</u>	<u>60 922,17</u>
Tuloennakko	<u><u>1 501 655,92</u></u>	<u><u>1 541 506,20</u></u>

12.7.4 Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Konsernin leasingvastuut	2025	2024
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut yhteensä	864 506,67	1 184 350,73
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	426 901,77	465 418,56

12.8 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista 1.1.-31.12.2025

Kirjanpitokirjat

Tilinpäätös

Tase-erittelyt

Päiväkirja

Pääkirja

Säilytystapa

Sähköinen arkistointi

Paperituloste

Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi

Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi

Apukirjat

Myyntireskontra

Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi

Ostoreskontra

Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi

Käyttöomaisuus	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi
Varastokirjanpito	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi
Sisäinen laskenta	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi
Yleislaskutus	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi
Henkilöstöhallinto	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi
Maksuliikenne	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi

Tositelaji

001	Muistiot
006	Jaksotukset
007	Vyörytykset
009	Käyttöomaisuusviennit
010	Tiliotetositteet
011	Kassatositteet, kassa 1 neuvonta
014	Kassatositteet, verkkokauppa
015	Kassatositteet, ruokapalvelut
016	Kassatositteet, lounasravintola
017	Kassatositteet, kosmetologit
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset
040	Ostoreskontra, suoritukset
301	Palkat
410	Ostolaskut, manuaalinen kirjaus
421	Ostolaskut, Sopimus Pro
480	Ostoreskontra, sähköinen kierrätys
601	Laskutus, opiskelijatyötoiminta
602	Laskutus, muut laskut
603	Laskutus, konserni
604	Yleislaskutus
707	Laskutus, kassajärjestelmä Liitetietotositteet

Kirjanpitoaineisto säilytetään paperisina tulosteina (muistiotositteet) sekä sähköisessä järjestelmässä (muut) kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n ja kuntayhtymän arkistomuodostussuunnitelman mukaisin säilytysajoin.

12.9 Kilpailulain edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla

ERIYTETTY TULOSLASKELMA	1.1.- 31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
	euroa	euroa
Toimintatuotot		
Myyntituotot	285 432,49	597 836,44
	285 432,49	597 836,44
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-177 751,81	-418 376,44
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-33 536,12	-76 919,70
Muut henkilösivukulut	-6 543,70	-13 757,96
Palvelujen ostot	-31 737,99	-37 829,57
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-12 766,71	-19 726,32
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	0,00
Avustukset	0,00	0,00
Muut toimintakulut	-8 195,80	-11 267,45
Toimintakulut	-270 532,13	-577 877,44

TOIMINTAKATE	14 900,36	19 959,00
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
	0,00	0,00
VUOSIKATE	14 900,36	19 959,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 803,11	-8 061,94
	-5 803,11	-8 061,94
TILIKAUDEN TULOS	9 097,25	11 897,06
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	9 097,25	11 897,06

13 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

FORSSA 24.3.2026

_____
Kaisa Lepola, puheenjohtaja

_____
Markku Leppälahti, varapuheenjohtaja

_____
Raila Hakamäki

_____
Marko Huhtanen

_____
Teemu Kajava

_____
Maria Orzech

_____
Kimmo Raitanen

_____
Riitta Ryhtä

_____
Liisa Tonteri

_____
Janne Vuorenmaa

_____
Lisa Wesin

_____
Maaria Silviu
Yhtymäjohtaja

_____
Tanja Paasilta
Elinvoimajohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

_____._____.2026

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Piia-Tuulia Rauhala
JHT,KHT

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2025

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuustolle

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	3
2. Edellisten vuosien arviointikertomusten huomioiden johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	4
3. Valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	5
3.1. Yleistä kuntayhtymän taloudesta	5
3.2. Talousarvion toteutuminen	5
3.3. Konsernitavoitteet.....	7
4. Valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	8
4.1. Sitovat toiminnalliset tavoitteet	8
4.2. Strategiset tavoitteet	8
4.3. Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla	9
4.4 Oppilaitoksen toiminnan arviointi.....	10
5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	12
6. Henkilöstö.....	13
7. Yhteenveto vuoden 2025 tavoitteiden toteutumisesta	14
8. Johtopäätökset ja allekirjoitukset	15

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Yhtymävaltuusto 13.8.2025 § 21; tarkastuslautakunnan kokoonpano vuosille 2025-2029:

Varsinainen jäsen

Eeva Lääveri, puheenjohtaja
Tea Jaakkola, varapuheenjohtaja
Lari Pynnä
Olli Salomäenpää

Varajäsen:

Virpi Hautala
Anniina Vinkki
Taito Lehmusta
Vesa Oja

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi uutena tehtävänä 1.6.2017 alkaen tarkastuslautakunnan tehtävänä on ollut valvoa Kuntal 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut BDO Audiator Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Piia-Tuulia Rauhala.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt 29.9.2025 arviointisuunnitelman toimikaudekseen. Tarkastuslautakunta on laatinut arvioinnin toteuttamiseksi vuotuisen työohjelman. Lautakunta on kokoontunut vuoteen 2025 kohdistuvaa arviointia varten viisi kertaa. Työnsä lautakunta on toteuttanut laaditun työohjelman mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin työohjelma 2025

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2025 ovat koulutusaloista sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden sekä catering. Muita painopistealueita ovat elinvoima- ja työllisyyspalvelut sekä opiskelijapalvelut. Arvioinnin yleisinä painopistealueina olivat kuntayhtymän strategiset tavoitteet, konserniohjaus, sisäisen valvonta, investoinnit ja talouden toteutumisen arviointi.

Kokousaika:	Arvioitavat asiat:	Arviointimenetelmä:
29.9.2025	Yleiskatsaus koulutuskuntayhtymän toimintaan ja talouteen Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma ja työohjelma Talousarvion toteutuminen 2025 Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2026 Sidonnaisuudet	kuuleminen kuntayhtymän johtaja ja elinvoimajohtaja
19.11.2025	Sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden Elinvoima- ja työllisyyspalvelut/ koulutus- ja kehittämispalvelut yrityksille Tilintarkastuksen työohjelman esittely	kuuleminen kuuleminen, elinvoimajohtaja

5.2.2026	Catering (ruokailu) Uusi talousarvio 2026 ja tilinpäätösnäkymät, investoinnit Omistajaohjaus ja sisäinen valvonta	kuuleminen kuuleminen kuntayhtymän johtaja ja elinvoimajohtaja kuuleminen
19.3.2026	Tilinpäätöksen esittely ja toiminnallisten tavoitteiden läpikäynti suhteessa strategiaan / talousarvioon Opiskelijapalvelut Arviointikertomuksen valmistelu	kuuleminen kuntayhtymän johtaja ja talouspäällikkö kuuleminen
23.4.2026	Arviointikertomuksen hyväksyminen Tilintarkastajan raportointi Tilintarkastuskertomuksen käsittely	

Tarkastuslautakunta on tehtävänsä suorittamiseksi kuullut johtavien viranhaltijoiden selostukset vuoden 2025 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja toimialan ajankohtaisista asioista, vierailut koulutusyksiköissä sekä perehtynyt valtuuston ja hallituksen pöytäkirjoihin, vuoden 2025 talousarvioon, vuosien 2026-2027 taloussuunnitelmaan, vuoden 2025 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen, ohjeisiin ja sääntöihin sekä tilintarkastusraportteihin. Tietolähteinä on käytetty lisäksi kuulemismateriaalia.

2. Edellisten vuosien arviointikertomusten huomioiden johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksessa ei ollut erityisiä huomioita, jotka olisivat vaatineet toimenpiteitä.

3. Valtuuston asettamien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

3.1. Yleistä kuntayhtymän taloudesta

Kuntayhtymällä vuosi 2025 toteutui talousarvion puitteissa. Kuntayhtymän tilikauden tulos oli -488.403 euroa tappiollinen ja ylijäämäksi muodostui 18.463 euroa, mikä oli 18.124 euroa muutettua talousarviota parempi. Konsernin tilikauden alijäämä oli -524.779 euroa (2024:529.873 euroa).

Investointeja toteutettiin 1,2 miljoonalla eurolla, kun investointimääräraha oli yhteensä 1,7 milj. euroa. F-rakennuksen peruskorjaus oli vuoden merkittävin investointikohde. Hankkeen toteuttamiskustannukset olivat 0,72 milj. euroa. Investointimäärärahoihin tehtiin muutoksia siten, että nettolisäys oli 426.000 euroa. Forssan Kuustossa opiskelijatyönä tehty FAI-5 omakotitalo myytiin vuonna 2025. Uutta opiskelijatyönä tehtävää omakotitalotyömaata ei käynnistetty vuonna 2025.

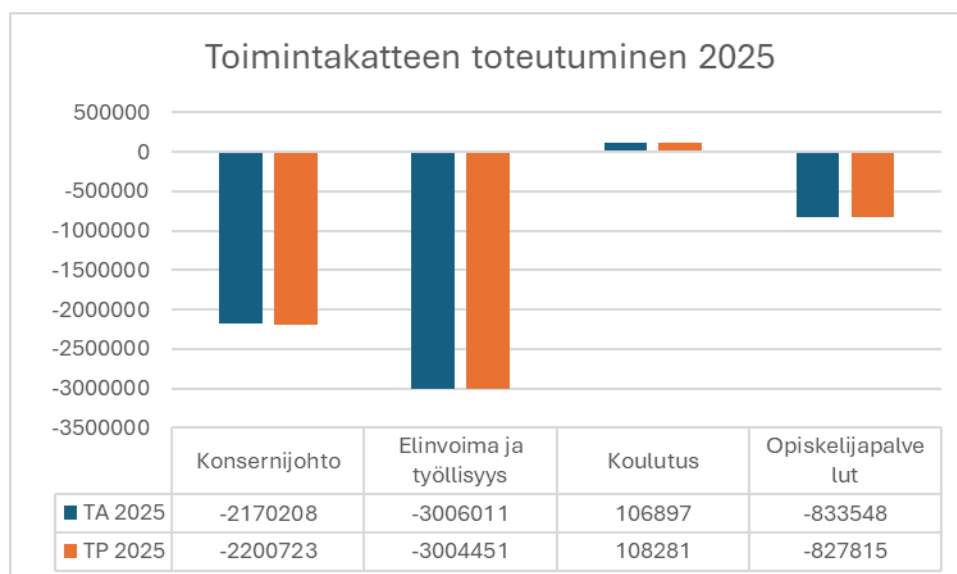
3.2. Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden tulosaluekohtaiset toimintakatteet on hyväksytty vuoden 2025 talousarvion tulosalueen sitoviksi määrällisiksi tavoitteiksi, joita ei saa ylittää. Tulosalueiden toimintakatetavoitteet saavutettiin kaikkien muiden tulosalueiden paitsi konsernijohdon osalta.

Käyttötalouden toteutuminen

Toimintatuotot alenivat -4,5 % vuoteen 2024 verrattuna. Toimintakulut kasvoivat vastaavasti 0,4 %:lla edellisvuodesta. Varausten muutosten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 18.463 euroa, mikä ylitti muutetun talousarvion ylijäämätavoitteen 18.124 eurolla.

Tulosaluekohtaiset toimintakatteet olivat vuoden 2025 talousarvion tulosalueen sitovia määrällisiä tavoitteita, joita ei saa ylittää. Konsernijohto ylitti toimintakatetavoitteen 30.515 eurolla. Alla olevassa kuviossa on esitetty tulosalueiden toimintakatteen toteutuminen (ei huomioitu kohdentamatonta rahoitusta).

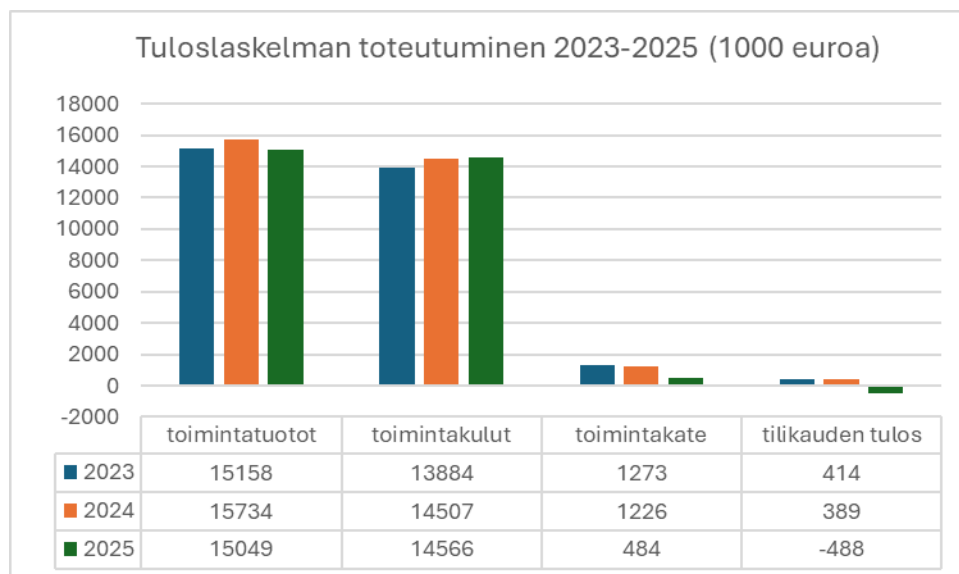

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Sitovana tavoitteena vuonna 2025 oli lisäksi, että koulutuskuntayhtymän on kyettävä kattamaan käyttöomaisuuden vuotuiset poistot vuosikatteella ja investointivarauksilla. Vuosikate vuonna 2025 oli 645.739 euroa. Investointivarauksia tuloutettiin 380.000 euroa ja poistoeroa 126.865 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1.134.142 euroa, joten valtuuston asettama tavoite saavutettiin tilinpäätössiirtojen jälkeen. Vapaaehtoiset varaukset ovat nyt tehdyn tuloutuksen jälkeen käytetty. Toimintatuottojen osuus toimintakuluista (%) oli 103,3 %, kun vuonna 2024 osuus oli 108,46 %. Vuosikate oli poistoista 57 % (137 % v. 2024). Vuosikatteen tulisi kattaa poistot.

Valtionosuusrahoitus vuodelle 2025 oli kokonaisuudessaan 13.447.622 euroa, kun talousarviossa valtionosuusrahoituksen määräksi arvioitiin 13.394.708 euroa. Rahoituspäätös sisälsi harkinnanvaraista korotusta torninosturikoulutuksen järjestämiseen 120.000 euroa sekä 21.000 euroa työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen. Valtionosuusrahoitus uudistuu 1.1.2026 alkaen, jolloin rahoitus muodostuu perusrahoituksesta, suoriterahoituksesta sekä vaikuttavuusrahoituksesta.

Työllisyysalueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2025 työvoimakoulutuksen hankinta pysähtyi lähes täysin. Muutoksen vaikutus aiheutti Faktialle lähes 300.000 euron tulonmenetyksen. Toiminnan merkittävän muutoksen vuoksi käytiin sopeutustoimena yt-menettely taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Korkotuottoja, joita oli budjetoitu 115.000 euroa, saatiin 160.635 euroa.

Tase ja rahoituslaskelma

Koulutuskuntayhtymällä ei ole pitkäaikaisia lainoja ja kassan riittävyys on 205 päivää. Omavaraisuusaste on 90 % ja lainat vuokravastuut vuonna 2025 on 0,86 milj. euroa (1,2 milj. euroa vuonna 2024). Investointien tulorahoitus oli 54 % vuonna 2025.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Toiminnan tuottojen osuus toimintakuluista pieneni valtionrahoituksen leikkauksen ja työvoimakoulutuksen kysynnän vähemmän vuoksi. Sopeutustoimia tehtiin taloudellisista ja tuotannollisista syistä.

Tulevina vuosina valtionrahoitukseen kohdistuu todennäköisesti leikkauspaineita, mihin tulee varautua toiminnan ja talouden suunnittelussa, jotta talous saadaan pidettyä tasapainossa.

Talouden tunnuslukujen valossa koulutuskuntayhtymän talous ja rahoitusrakenne on kuitenkin vielä vakaa. Kuntayhtymän taseen tunnusluvut ovat hyvällä tasolla. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että vuosikate ei kattanut poistoja (55 %) ja vapaaehtoiset varaukset on käytetty.

3.3. Konsernitavoitteet

Talousarviossa vuodelle 2025 ei ole asetettu erityisiä tavoitteita konserniyhtiö Faktia Oy:lle ja Fokka Säätiö sr:lle. Vuoden 2025 talousarviossa todetaan, että määritellyt tavoitteet koskevat myös yhtiötä soveltuvin osin ja yhtiön toiminnan tulee olla taloudellisesti kannattavaa. Tytäryhteisön toiminnassa keskeistä on, että sitä toteutetaan yhtiöjärjestyksen ja normaalien osakeyhtiölain tarkoittamien liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymässä noudatetaan yhtymävaltuuston 23.5.2018 hyväksymää konserniohjetta. Yhtymähallituksen puheenjohtajalla ja yhtymäjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus Faktia Oy:n hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän elinvoimajohtaja toimii Faktia Oy:n toimitusjohtajana.

Faktia Oy:n toiminta oli kannattavaa ja liikevaihto laski hieman vuodesta 2024. Vuoden 2025 liikevaihto oli 2,04 milj. euroa (2,2 milj. euroa vuonna 2024) ja tilikauden tappio -11.923 euroa, kun voitto oli 135.833 euroa vuonna 2024. Liikevaihtotavoite (2,15 milj. euroa) alittui 5,2 %:lla. Työvoimakoulutus ei toteutunut siten, kun talousarviossa arvioitiin. Toimintakertomuksen mukaan Faktia Oy:n henkilöstövuokrauspalveluita tuotetaan Forssan, Hämeenlinnan ja Riihimäen seudulla. Henkilöstöpalvelut ovat keskeinen osa Faktian liiketoimintaa. Henkilöstövuokrauksen nähdään vahvistavan koulutuskonsernin palveluita ja olevan yhtenä tekijänä mahdollistamassa opiskelijoiden työllistymistä.

Fokka Säätiön tilikauden alijäämäksi muodostui -24.453 euroa. Toiminnan tuotot lähes kaksinkertaistuivat ja henkilöstökulut lähes kolminkertaistuivat edellisestä vuodesta 2024. Fokka Säätiö tuottaa erityisesti nuorten palveluja ja oman toimintansa kautta osallistuu mm. syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien ohjaamiseen ja tukemiseen. Seudullinen ohjaamotoiminta jatkui Forssassa, Jokioisilla, Tammelassa ja Ypäjällä. Kunnat rahoittavat ohjaamopalvelun kokonaisuudessaan. Virtapajat tuotti lisäpalveluna myös nuorten työpajatoimintaa. Pajatoiminnassa nuorten kanssa etsitään omaa suuntaa, koulutusta ja työmahdollisuuksia, harjoitellaan arjen taitoja sekä sosiaalisia tilanteita ja liikutaan yhdessä. Toimitusjohtajana on 1.8.2023 alkaen toiminut Maaria Silvius. Vuoden 2025 lopussa säätiöllä oli yhdeksän työntekijää.

Yhteispalvelupiste Virtaamo avattiin tammikuun alussa 2025 Forssan Torikeskuksessa. Yhteispalvelupiste sijaitsee TyöHämeen toimiston välittömässä läheisyydessä, mikä tuottaa synergiaetua. Säätiössä on parhaillaan käynnissä ensimmäinen ESR-rahoitteinen hanke, Monikulttuurisuudesta voimaa työelämään. Hankkeen toiminta-aika on 1.12.2024 - 28.2.2027 ja hanke on edennyt suunnitellusti. Hankkeen pääasiallisena tavoitteena on maahanmuuttajataustaisten henkilöiden palveluiden kokoaminen ja kehittäminen työllistymisen tukemiseksi ja työelämävalmiuksiin.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Konserniyhteisöjen taloudelliset tavoitteet eivät kaikilta osin toteutuneet. Fokka säätiön vuosi 2025 toteutui merkittävästi alijäämäisenä.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan Faktia Oy onnistui toiminnassaan heikosta suhdannetilanteesta huolimatta. Fokka Säätiö toiminta laajeni merkittävästi, mikä näkyi erityisesti kasvavina henkilöstökuluina.

4. Valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

4.1. Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talousarvion tavoitteet vuodelle 2025 rakennettiin oppilaitoksen strategiatyön tuloksena. Lähtökohtana on ollut jaottelu Euroopan laatu järjestelmärakenteen (EFQM) mukaan. Talousarvion strategiset tavoitteet ja mittarit on linjattu kuntayhtymätasolle ja pitävät sisällään sekä laadulliset, määrälliset että taloudelliset tavoitteet.

Seurattavat mittarit:

- oppilaitoksen opetus ja opetusjärjestelyt ovat laadukkaita: opiskelijatavoite vähintään 3,8: tavoite toteutui (4,3).
- 75 %:lla valmistuvista opiskelijoista on tiedossa heti työpaikka: tavoite toteutui tutkinnon suorittaneista työllistyi 75 %; (Vipunen), 82 % (2024) ja 78 % (2023).
- vähintään 1130 opiskelijavuotta: tavoite toteutui (1338).

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaikkien sitovien seurattavien mittareiden tavoitteet toteutuivat. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota olennaiseen työllistymistilanteen heikentymiseen edellisestä vuodesta. Tarkastuslautakunta toteaa, että seurattavien mittareiden asettamisessa noudatettaisiin realistisuusperiaatetta. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että yksi seurattavana mittarina voisi olla esimerkiksi suoritettujen tutkintojen määrä, mikä on yksi valtionrahoituksen määräytymisperuste.

4.2. Strategiset tavoitteet

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän strategian 2023-2025 ”Vastuussa hyvästä tulevaisuudesta” mukaan koulutuskuntayhtymän tehtävä on varmistaa osaavan työvoiman saaminen seudulla. Sen tulee olla aktiivinen, osallistava ja laadukas. Painopistealueita omistajaohjauksen mukaisesti ovat:

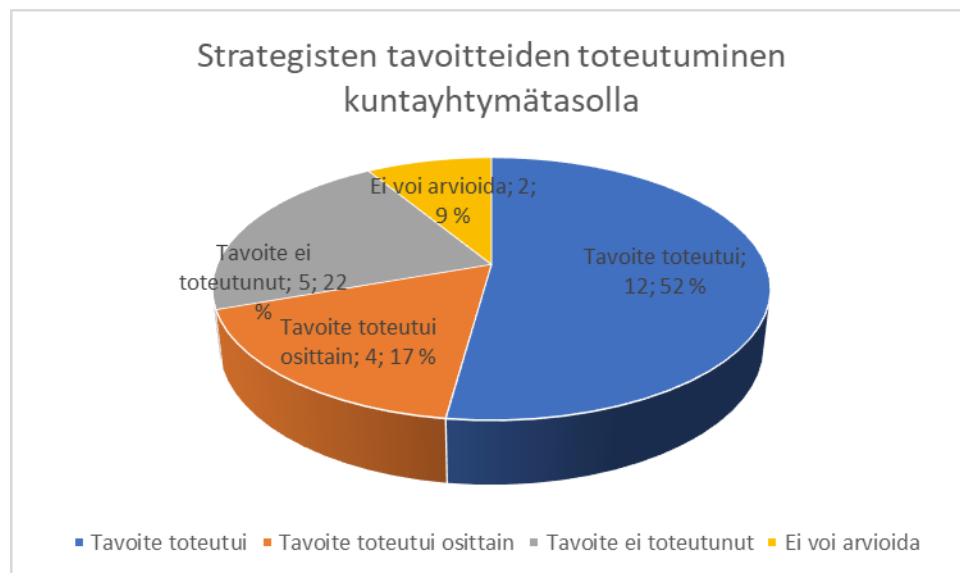
1. Vahva ja dynaaminen yhteys seudun yrityksiin toimijoihin
2. Markkinoinnin ja viestinnän tehostaminen
3. Toiminta syrjäytymisen ehkäisyssä
4. Ilmasto- ja kiertotalousteemat
5. Teknologia
6. Kilpailukyvyyn vahvistaminen.

Toiminnan rahoituspohjan turvaamiseksi sekä opiskelijoiden hankinta että yhtiön liikevaihdon kehitys on turvattava. Koulutuskuntayhtymän opiskelijamäärästä nuorten osuus laskee ikäluokan pienemisen vuoksi ja aikuisten matala koulutustaso vaatii toimia. Seudun yritykset tarvitsevat työvoimaa. Koulutuskuntayhtymä toimii osin myös valtakunnallisesti.

Toimintakertomuksen mukaan kaikissa strategisissa painopistealueissa päästiin eteenpäin. Sertifiointeja uudistettiin kertomusvuonna. Ekokompassin ulkoinen arviointi tehtiin syksyllä ja saimme sertifiointin jälleen kolmevuotiskaudeksi. Myös Great Place to Work -sertifikaatti uusittiin ja sen monissa painopisteissä myönteinen kehitys oli henkilöstön palautteen mukaan selkeää.

4.3. Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla

Strategisten tavoitteet on asetettu seuraaville osa-alueille: 1) Asiakkaat ja vaikuttavuus, 2) Henkilöstö, osaaminen ja kehittyminen, 3) Toiminnan laatu ja palvelut ja 4) Resurssit ja talous. Alla olevassa kaaviossa on esitetty yhteenveto strategisten tavoitteiden toteutumisesta yhtymätasolla.

Asiakkaat ja vaikuttavuus

Tavoitteista valmistuneista työttömäksi jää enintään 8 % ei toteutunut, kun työttömäksi koulutuksen päätyttyä oli jäänyt 14 %. Asiakastytyväisyyskyselyyn, tyytyväisyys opintojen aloitusvaiheessa, vastausprosentti 50 % ei toteutunut. Vastausprosentti oli 39 %.

Jatko-opintoihin (amk) siirtyi 6 % valmistuneista eli tavoite 4 % toteutui. Opiskelijapalautteiden keskiarvo sekä työpaikkakyselyiden yleisarvosana toteutuivat reippaasti tavoitetta paremmin.

Henkilöstö, osaaminen ja kehittyminen

Työelämäjakso päivien tavoite 2-3 päivää ei toteutunut. Työelämäjaksoja kertyi 1,8 päivää. Koulutuspäivien tavoitteet eivät myöskään täysin toteutuneet. Osaamiskartoitukseen vastasi 90 % henkilökunnasta, kun tavoitteena oli, että kaikki vastaavat. Kaikki työntekijät eivät osallistuneet tekoälykoulutukseen. Osallistujamäärää ei raportoitu. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota koulutuspäivien toteutumisen määrään. Tarkastuslautakunta suosittaa käyttämään aikaa työelämään tutustumiseen. Työelämään tutustuminen antaa opetukseen uutta käytännön näkökulmaa.

Ajattelua yrittäjyydestä ja yrittäjämäisestä toiminnasta mitattiin yrittäjyyttä vahvistavien tekojen määrällä. Tavoitteena oli 100 tekoa ja yrittäjyyttä vahvistavia tekoja dokumentoitiin kaikkiaan 120. Hyvä työyhteisö tavoitteen, eri tiimien kesken on helppo tehdä yhteistyötä, tavoite oli 65 %. GPTW (Great Place to Work) kyselyssä tulos oli 70 %.

Toiminnan laatu ja palvelut

Tavoitetta näyttöjen toteuttaminen työelämässä (85 %) ei voitu arvioida, kun järjestelmä ei mahdollistanut luotettavaa tietoa ja mittariarvoa ei näin ollen ole saatavilla.

Kestävän tulevaisuuden sertifiointi, Ekokompassi sertifiointi sekä GPTW sertifiointi saatiin uusittua vuonna 2025. Sähköinen opintotoimisto toteutui eli paperisia tutkintotodistuksia ei annettu.

Resurssit ja talous

Tavoite, osaamisen tiimin ammatillisten ohjaajien työajan suuntaaminen työelämässä oppimisen ohjaamiseen, ei toteutunut. Tavoitteena oli, että työelämässä ohjaamiseen käytetään 20 % työajasta, kun toteutuma oli 12 %.

Tulosaluekohtaisia toimintakatetavoitteita noudatettiin ja poistot vuosikatteella ja investointivarausten purkamisella. Molemmat tavoitteet toteutuivat. Tasapainoisessa taloudessa poistot saadaan katettua vuosikatteella.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Strategisten tavoitteiden voidaan todeta toteutuneen hyvin kuntayhtymätasolla. Opiskelijapalautteet ovat hyvää tasoa ja valmistuneet työllistyvät vielä kohtuullisen hyvin, vaikka työllisyystilanne on heikentynyt.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota aktiiviseen yhteistyöhön työelämän kanssa. Työelämäpalautteet ovat olleet erinomaisia.

4.4 Oppilaitoksen toiminnan arviointi

Kasvatusalan selvityksen mukaan opiskelijat tulevat laajalta alueelta. Valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistä seurataan aktiivisesti ja näkymä on, että valmistuneet työllistyvät hyvin. Koulutusala tekee aktiivista yhteistyötä työelämän kanssa ja työpaikkaohjaajan palautteet ovat erinomaisia (KTO 4,8, KAO 4,6 /5). Opiskelijapalautteet ovat molemmissa tiimeissä 4,8/5.

Food & Bakery -tiimi on uusi. Muutosten yhteydessä ruokapalvelussa luovuttiin esihenkilöstä. Tiimin organisointi vaatii vielä selkiyttämistä. Tiimi vastaa toiminnan prosesseista. Tiimin muina haasteina yksiköstä saadun tiedon mukaan ovat opiskelija- ja vieraskielisten opiskelijoiden määrä. Autonomista organisoitumista arvostetaan, kun tiimillä on laajat päätöksenteko- ja kehittämisvaltuudet.

Opiskelijat ovat menestyneet taitajakisoissa. Vuonna 2025 kolme kokkiopiskelijaa pääsi finaaliin taitajakisassa. Onnistumisia ovat mm. yksilölliset opintopolut ja henkilökohtainen ohjaus sekä yhteisöllinen oppimisympäristö. Kouluruokailun olosuhteisiin, ruokailuun varattuun aikaan ja ruoan riittävyyteen ollaan tyytyväisiä. Opiskelijoista 66 % syö päivittäin koululounaan.

Sosiaali- ja terveysalalta saadun selvityksen mukaan koulutusosalalla huolehditaan nuorten syrjäytymisen ehkäisystä, tuetaan opiskelijoita ja mahdollistetaan yksilölliset opintopolut. Koulutusosalta vuosittain työllistyy yli 71 % valmistuneista opiskelijoista ja osa opiskelijoista jatkaa opintoja ammattikorkeakoulussa. Opiskelijapalautteet ovat erittäin hyvää tasoa, mm. lähtöpalautteet 4,51 (asteikolla 1-5). Koulutuksia kehitetään myös työelämän tarpeisiin, mm. ergonomiakoulutukset, ensiapukoulutukset sekä potilaan tilanarvioinnin menetelmäkoulutukset.

Elinvoima- ja työllisyystulosalueelle kuuluu neljä tiimiä Avain-tiimi, KiPu-tiimi, Food & Bakery -tiimi sekä työelämäpalveluiden tiimi. Ruokapalveluissa synergiaetua ja tehokkuuden edistämistä haetaan opetuksen tiimin kanssa. Kiinteistöpalveluissa toteutettiin energiatehokkuutta lisääviä toimia. Työelämäpalvelut -tiimi kehittää kuntayhtymän työelämäyhteistyötä sekä Faktian toimintaa. Vastuualueena on lisäksi

si yhteistyö työvoima-alueiden kanssa sekä työvoimakoulutusten ja maahanmuuttajakoulutusten koordinointi.

Tarkastuslautakunta tutustui sosiaali-, terveys- ja kasvatustalouden sekä ravintola- ja cateringalan opetustiloihin. Saadun selvityksen ja tutustumisen perusteella tarkastuslautakunta toteaa, että koulutusaloilla on hyvät puitteet ja välineet opetuksen järjestämiseen.

Tarkastuslautakunta kuuli opiskelijapalveluiden katsauksen. Opiskelijapalvelut on moniammatillinen vastuualue, joka tuottaa opiskelijoille palveluita, jotka auttavat ja tukevat opiskelijoiden opintojen etenemistä siten, että he valmistuvat ammattiin. Opiskelijapalvelut koostuu Opinto- ja uraohjauksen tiimistä, Oppimisen tuki-tiimistä ja OhO-tiimistä.

Haasteena ovat erityisesti opiskelijat, jotka ovat käyneet kotikoulua yläasteen aikana. Työaika menee noin 20 %:lle opiskelijoista, joilla on monenlaisia haasteita. Opiskelijoiden tukimuotoja ovat mm. moniammatillinen asiantuntijaryhmä, alueellinen ohjausryhmä sekä OmaHämeen ohjausryhmä. Tarjolla on myös TUVA-koulutusta, joka sisältää kokeiluja eri ammattialoilla ja työelämässä. Lisäksi tarjotaan asuntolaan tuleville opiskelijoille asuntolakursseja.

Erityisopiskelijoita oli 9.3.2026 tilanteessa eri koulutusaloilta kaikkiaan 112. Opintojen etenemistä ja poissaoloja seurataan. Tarjolla on myös ohjattu paja -toiminta opiskelijoille, jotka lopettavat koulunkäynnin. Poissaolojen jatkuessa toimintaan Ohjaavan läsnäolon tukemisen suunnitelman mukaan. Kuulemisessa ovat mukana mm. vastuuopettaja, kuraattori, huoltaja ja alaikäinen. Vuonna 2024 järjestettiin 53 kuulemistilaisuutta ja 29 kuulemisen seurantatilaisuutta. Kuulemiseen jätti saapumatta neljä opiskelijaa ja kaksi erosi itse kuulemistilaisuudessa. Opiskelijoista 41 jatkoi opintojaan tai muulla ratkaisulla eteenpäin.

Yhteistyötä opiskelijoiden tukemiseksi tehdään yksilöllisten opiskelijahuollon toimijoiden Fokka Säätiön vetotiimin, OmaHämeen sekä uraohjaus TyöHämeen kanssa.

Tarkastuslautakunnan arviointi:

Opiskelijapalautteet ovat hyvää tasoa. Myös työpaikkaohjaajan ja opiskelijan palautteet kasvatustaloudella ovat erinomaisia. Kokkiopiskelijat ovat menestyneet taitajakilpailussa. Ruokapalveluissa synergiaetua haetaan opetuksen tiimin kanssa. Tarkastuslautakunta toteaa, että koulustustoiminta on vaikuttavaa. Koulutusaloilla on käytettävissä hyvä puitteet ja välineet opetuksen järjestämiseen.

Opiskelijapalveluiden toiminta kuuluu kaikille opiskelijoille, vaikka merkittävä osa työpanoksesta menee niiden opiskelijoiden tukemiseen, joilla opinnoissa ja elämässä on haasteita. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan erityisen tuen toimenpiteillä on saavutettu hyviä tuloksia.

5. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Yhtymähallitus hyväksyy vuosittain Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän käyttösuunnitelmat, joka sisältää sisäisen valvonnan ohjeistuksen. Talousarviossa asetetaan vuosittain määrälliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurataan tilikauden aikana ja tilinpäätöksessä. Osa tavoitteista on asetettu valtuustoon nähden sitoviksi.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä tulee muuttumaan vuoden 2026 alusta lukien. Uusi rahoitusmalli vahvistaa rahoituksen kannustimia siten, että opiskelijat suorittaisivat opintoja, valmistuisivat ja valmistumisen jälkeen työllistyisivät ja siirtyisivät jatko-opintoihin.

Toimintakertomuksen mukaan sisäinen valvonta on vuonna 2025 toiminut riittävän laajasti, eikä merkittäviä puutteita ole havaittu. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja eivät havainneet seikkoja, jotka osoittaisivat merkittäviä puutteita sisäisessä valvonnassa. Kaikki esihenkilöt ovat valvoneet hallituksen hyväksymien ohjeiden toteutumista. Keskitetty viranhaltijapäätösten tekeminen tulosalueiden johtajille on tuonut riittävät resurssit hyvän hallintotavan toteutumiseksi virallisessa päätöksenteossa ja mahdollistanut tarkemman sisäisen valvonnan.

Riskejä kartoitetaan laatimalla kolmen vuoden välein kattava selvitys, johon jokaisen henkilöstön jäsenen toivotaan vastaavan. Riskikartoitus tehtiin huhtitoukokuussa 2025 ja vastausprosentti 86 oli hyvää tasoa. Riskikartoituksella kartoitettiin seuraavia osa-alueita: kemialliset ja biologiset vaaratekijät, fysikaaliset vaaratekijät, työn ja työpaikan ergonomia, työhyvinvointi, tapaturmat, ympäristön suojeleminen, tietosuojat ja etätyöskentely. Kartoituksen perusteella ei noussut esille välittömiä toimia edellyttäviä riskejä. Logistiikan ja nostoalan opetustilojen osalta esiin tuli muutamia kehittämistarpeita. Lisäksi tulee muistuttaa tietoturvalisistä työskentelystä sekä ergonomisesta työskentelytavasta.

Tietosuoja ja tiedonhallinta on yksi kriittisistä riskitekijöistä. Henkilöstön tietosuojaosaaminen ja tietojärjestelmien kokonaisuus ovat yhä kriittisempi osa organisaation toimintaa. Koulutuskuntayhtymä osallistui marraskuussa Digi- ja väestötietoviraston järjestämään Taisto-harjoitukseen. Harjoituksen perusteella tehtiin kehittämistoimenpiteitä ja täsmennettiin kriisiohjeistusta ja -vastuita.

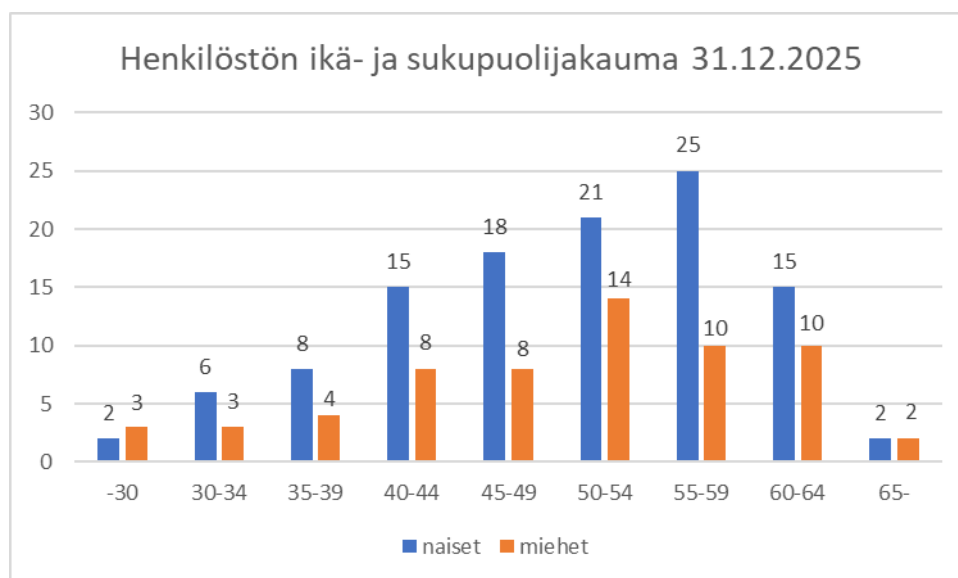
Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistukseen ja rahoituksen liittyvään epävarmuuteen. Tarkastuslautakunnan mukaan toiminnallisena riskinä on ikäluokkien pieneneminen. Lisäksi toiminnallisena ja taloudellisena riskinä on toimintaympäristön muutokset sekä globaalit konfliktit.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tietosuoja ja tiedonhallintoasiat on tunnistettu. Taisto-harjoituksen johtopäätöksensä tehtiin kehittämistoimia kuten täsmennettiin ohjeistuksia ja vastuita. Tarkastuslautakunta toistaa esityksensä, että riskiarviointia tehtäisiin vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä kolmen vuoden välein tehtävän kattavan selvityksen lisäksi.

6. Henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 174 (179 vuonna 2024), josta opetushenkilöstön osuus oli 65 % ja muun henkilöstön 35 %. Osa-aikaisia työntekijöitä oli 24. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 75 % (vuonna 2024 osuus oli 75 %). Kuntayhtymässä on ollut vuoden aikana siviilipalvelusta suorittava henkilö sekä työkokeilijoita. Seuraavassa kuviossa on esitetty henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma.

Kuntayhtymä käyttää rekrytoinneissa Kuntarekryn sähköistä palvelua. Vuoden 2025 aikana haettiin henkilökuntaa 16 virkaan/toimeen. Eläkkeelle siirtyi neljä työntekijää eli 2,29 % henkilöstöstä (3,35 % vuonna 2024).

Sairauspoissaolopäiviä kertyi vuonna 2025 yhteensä 1.881 kalenteripäivää (10,8 pv/henkilö), kun poissaoloja vuonna 2024 oli yhteensä 1.689 (10,6 pv/henkilö). Henkilöstöstä 36 %:lla ei ollut yhtään sairauslomapäivää vuonna 2025. Koulutus- ja kuntayhtymän työterveyshuolto oli järjestetty Suomen Terveystalo Oy:ssä. Työterveydenhuollon kokonaiskustannukset vuonna 2025 olivat 152.234 euroa eli 887 euroa/työntekijä. Vuonna 2024 kustannukset olivat 155.272 euroa eli 864 euroa/työntekijä.

Työtapaturmia sattui vuonna 2025 kaikkiaan 38 eli yli kolme kertaa enemmän kuin vuonna 2024. Henkilöstöraportissa ei ole annettu selontekoa tapaturmien syistä. Tapaturmien määrässä tulisi tavoitella nollatoleranssia eli ei yhtään tapaturmaa.

Henkilöstökustannukset olivat yhteensä 10,0 milj. euroa (10,19 milj. euroa vuonna 2024) vuonna 2025, jossa vähennystä -1,81 % edellisestä vuodesta. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 68,7 % (70,2 % vuonna 2024).

Great Place to Work -hyvinvointikyselyn 60 kysymykseen 70 % vastaajista (73 % vuonna 2024) vastasi kokonaisuutena positiivisesti. Kyselyn vastausprosentti oli 81,1 % (81,7 % vuonna 2024). Kattavan tutkimuksen perusteella Great Place to Work -sertifikaatti saatiin uudistettua.

Vuoden 2025 GPTW tuloksien tulkintaan otettiin käyttöön manager access-työkalu, joka mahdollistaa tiimikohtaisten tulosten tarkastelun ja tulosten vertailun koko talon tuloksiin sekä osalla tiimeistä vertailun tiimin aikaisempien vuosien tuloksiin. Tulosten perusteella tiimit asettavat tiimikohtaiset kehittämiskohteet.

7. Yhteenveto vuoden 2025 tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan koulutuskuntayhtymä on valmistautunut tulevaan rahoitusuudistukseen sekä toimintaympäristön muutoksiin etupainotteisesti. Näin ollen vuoteen 2025 sisältyi sekä uudelleenorganisoitumista että talouden sopeuttamista. Työllisyysalueiden toiminnan käynnistyminen vuoden 2025 alussa romahdutti työvoimakoulutuksen kysynnän. Taloudelliset vaikutukset edellyttivät välittömiä toimia. Vuoden 2025 loppupuolella käytiin yt-neuvottelut tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä uudistuu vuoden 2026 alusta lukien. Uuden rahoitusmallissa painoarvoa on sillä, miten hyvin opiskelijat suorittaisivat opintoja, valmistuisivat ja valmistumisen jälkeen työllistyisivät ja siirtyisivät jatko-opintoihin.

Koulutuskuntayhtymän vuosi 2025 toteutui 18.463 euroa ylijäämäisenä. Toimintatuotot vähenivät lähes 0,7 milj. euroa vuodesta 2024. Toimintakulut pysyivät kuitenkin lähes vuoden 2024 tasolla. Koulutuskuntayhtymän talous on edelleen vakaa ja tase on vahva. Vanha talous mahdollistaa tulevaisuuteen suuntaavan sopeutumisen muuttuvaan toimintaympäristöön.

Opiskelijapalautteet ja opiskelijoiden motivaatio ovat hyvää tasoa. Valmistuneiden opiskelijoiden työllistyminen on heikentynyt yleisen heikon suhdanteen takia.

Tarkastuslautakunta toteaa kuulemisten perusteella, että koulutusaloilla on hyvät puitteet ja välineet opetuksen järjestämiseen.

Sairauspoissaolojen määrä 10,8 kalenteripäivää/työntekijä oli edellisen vuoden tasoa (10,6 kalenteripäivää/työntekijä). Palkallisia sairauspoissaolopäiviä toteutui kuitenkin vähemmän kuin vuonna 2024. Tapaturmien määrä sitä vastoin kolminkertaistui edellisestä vuodesta. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tulisi tavoitella nolla tapaturmaa -tilannetta.

Vapaaehtoiset varaukset on käytetty ja tilinpäätökset tulevat olemaan jatkossa alijäämäisiä. Talouden kantokyvyn ylläpitäminen vaatii tarkkaa resurssien ja talouden hallintaa. Tarkastuslautakunta uskoo, että kuntayhtymä pystyy vastamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kuntayhtymä on saavuttanut sille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet hyvin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kuntayhtymän taloutta ja hallintoa on hoidettu taitavasti ja pitkäjänteisesti. Kuntayhtymän toiminta on proaktiivista, innovatiivista ja nojaa vahvasti strategiaan. Oppilaitoksessa on hyvä henki, toiminta on laadukasta ja vaikuttavaa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan koulutuskuntayhtymän toimintaa on kehitetty ennakoivasti toimintaympäristön muutoksiin ”Askeleen edellä - edelläkävijän asenteella.” Koulutuskuntayhtymä on alueensa ykköskouluttaja!

8. Johtopäätökset ja allekirjoitukset

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin vuonna 2025.

Tilintarkastaja on antanut 23.4.2026 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2025. Kertomus ei sisällä huomautuksia. Tilintarkastaja on esittänyt tilinpäätöksen 2025 hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille vuoden 2025 osalta. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

Tarkastuslautakunta esittää lämpimät kiitoksensa koko kuntayhtymän henkilökunnalle alueen ihmisten hyväksi tehdystä työstä sekä kiittää viranhaltijoita esittelyistä.

Forssassa 23. huhtikuuta 2026

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tarkastuslautakunta

Eeva Lääveri
puheenjohtaja

Tea Jaakkola
varapuheenjohtaja

Taito Lehmusta
varajäsen

Olli Salomäenpää
jäsen

Keskus 020 743 2920
www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
Porkkalankatu 3
00180 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2025

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuustolle

Olemme tarkastaneet Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2025. Tilinpäätös sisältää kuntayhtymän taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kuntayhtymän hallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kuntayhtymän hallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kuntayhtymän hallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntayhtymäkonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kuntayhtymän hallitus ja johtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kuntayhtymän tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus ja johtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kuntayhtymän hallitus ja yhtymäjohtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kuntayhtymän sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteutukseksi, ettei tilinpäätös sisällä väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tarkastuksen tulokset

Kuntayhtymän hallintoa on hoidettu lain ja yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti.

Kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kuntayhtymän tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 23.04.2026 | 11:42 EEDT

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Piia-Tuulia Rauhala
JHT, KHT

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN

HALLINTOSÄÄNTÖ

Kuntalaki (410/2015) 90 § mukaisesti.

Yhtymävaltuuston x.x.2026 hyväksymä. Yhtymävaltuuston 12.5.2021 hyväksymä.
Voimaantulo x.x.2026 Voimaantulo 1.6.2021

Sisälllys

I OSA HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN	8
I LUKU Kuntayhtymän johtaminen.....	8
1 § Hallintosäännön soveltaminen	8
2 § Kuntayhtymän johtamisjärjestelmä	8
3 § Esittely kuntayhtymän hallituksessa	8
4 § Yhtymähallituksen puheenjohtajan tehtävät	9
5 § Yhtymävaltuuston puheenjohtajan tehtävät	9
6 § ~~5§~~ Kuntayhtymän viestintä.....	9
II LUKU Toimielinorganisaatio	9
7 § ~~6§~~ Yhtymävaltuusto	9
8 § ~~7§~~ Yhtymähallitus.....	9
9 § ~~8§~~ Tarkastuslautakunta.....	10
10 § ~~9§~~ Muut toimielimet.....	10
11 § ~~10§~~ Johtotiimi	10
III LUKU Henkilöstöorganisaatio.....	10
12 § ~~11§~~ Henkilöstöorganisaatio.....	10
13 § ~~12§~~ Yhtymäjohtaja	10
14 § ~~13§~~ Elinvoimajohtaja.....	11
15 § ~~14§~~ Rehtori.....	12
16 § ~~15§~~ Koulutusjohtaja/vararehtori.....	13
17 § ~~16§~~ Opiskelijapalveluiden johtaja.....	13
18 § Turvallisuusjohtaja.....	14
IV LUKU KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA.....	15
19 § ~~17§~~ Konsernijohto	15
20 § ~~18§~~ Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako	15
21 § ~~19§~~ Sopimusten hallinta	15
V LUKU Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako	16
22 § Yhtymävaltuuston tehtävät ja toimivalta.....	16
23 § ~~20§~~ Yhtymähallituksen tehtävät ja toimivalta	16
24 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivalta.....	16
25 § ~~21§~~ Työjaosto.....	16
26 § ~~22§~~ Toimikunnan asettaminen.....	17
27 § ~~23§~~ Opiskelijan oikeusturvatoimikunnan tehtävät ja toimivalta.....	17

28 § 24 § Toimivallan edelleen siirtäminen	17
29 § 25 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta	17
30 § 26 § Asian ottaminen yhtymähallituksen käsiteltäväksi	18
31 § 27 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	18
VI LUKU Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa	18
32 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi	18
33 § Päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi yhtymähallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa	19
34 § Kokouskutsun määräajasta poikkeaminen	19
VII ~~VI~~ LUKU Toimivalta henkilöstöasioissa	19
35 § ~~28 §~~ Yhtymähallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa	19
36 § ~~29 §~~ Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen	19
37 § ~~30 §~~ Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi	19
38 § ~~31 §~~ Kelpoisuusvaatimukset	19
39 § ~~32 §~~ Haettavaksi julistaminen	20
40 § ~~33 §~~ Palvelussuhteeseen ottaminen	20
41 § ~~34 §~~ Toimenkuvaukset	20
42 § ~~35 §~~ Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen	21
43 § ~~36 §~~ Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista	21
44 § ~~37 §~~ Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat	21
45 § ~~38 §~~ Muut kuin harkinnanvaraiset virkavapaat ja työlomat	21
46 § ~~39 §~~ Virka- ja työehtosopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen	22
47 § ~~40 §~~ Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen	22
48 § ~~41 §~~ Sivutoimet	22
49 § ~~42 §~~ Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen	22
50 § ~~43 §~~ Virantoimituksesta pidättäminen	22
51 § ~~44 §~~ Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	23
52 § ~~45 §~~ Lomauttaminen ja irtisanominen	23
53 § ~~46 §~~ Palvelussuhteen päätyminen	23
54 § ~~47 §~~ Menetettyjen ansioiden korvaaminen	23
55 § ~~48 §~~ Palkan takaisinperiminen	23
56 § ~~49 §~~ Yhteistoiminta	23
VIII ~~VII~~ LUKU Tiedonhallinnan, ja asiakirjahallinnon ja henkilötietojen käsittelyn järjestäminen	23
57 § ~~50 §~~ Yhtymähallituksen tiedonhallinnan tehtävät	24
58 § ~~51 §~~ Yhtymähallituksen asiakirjahallinnon tehtävät	24
59 § ~~52 §~~ Asiakirjahallintoa ja arkistointia koskevat johtavan viranhaltijan tehtävät	25

60 § Kuntayhtymän tehtävät rekisterinpitäjänä	25
61 § Päätös automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta	25
62 § Kyberturvallisuuteen liittyvät tehtävät	25
II OSA TALOUS JA VALVONTA.....	26
IX ~~VIII~~ LUKU Taloudenhoito	26
63 § ~~53~~ § Talousarvio- ja taloussuunnitelma ja täytäntöönpano	26
64 § ~~54~~ § Toiminnan ja talouden seuranta	26
65 § ~~55~~ § Talousarvion sitovuus.....	26
66 § ~~56~~ § Talousarvion muutokset.....	26
67 § ~~57~~ § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen.....	27
68 § ~~58~~ § Käyttöomaisuuden myynti	27
69 § ~~59~~ § Poistosuunnitelman hyväksyminen	27
70 § ~~60~~ § Rahatoimen hoitaminen.....	27
71 § ~~61~~ § Maksuista päättäminen	27
72 § ~~62~~ § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut.....	28
X ~~IX~~ LUKU Ulkoinen valvonta	28
73 § ~~63~~ § Ulkoinen ja sisäinen valvonta.....	28
74 § ~~64~~ § Tarkastuslautakunnan kokoukset.....	28
75 § ~~65~~ § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi.....	28
76 § ~~66~~ § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät.....	29
77 § ~~67~~ § Tilintarkastusyhteisön valinta.....	29
78 § ~~68~~ § Tilintarkastajan tehtävät.....	29
79 § ~~69~~ § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	29
80 § ~~70~~ § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	29
XI ~~X~~ LUKU Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	30
81 § ~~71~~ § Yhtymähallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	30
82 § ~~72~~ § Tulosalueiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	30
83 § ~~73~~ § Viranhaltijoiden ja esihenkilöiden ~~esimiesten~~ sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	30
84 § ~~74~~ § Sisäisen tarkastuksen tehtävät.....	31
XII LUKU Varautuminen ja valmiussuunnittelu	31
III OSA VALTUUSTO	32
XIII ~~XI~~ LUKU Yhtymävaltuuston toiminta.....	32
85 § ~~75~~ § Yhtymävaltuuston toiminnan järjestelyt.....	32
86 § ~~76~~ § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi.....	32
87 § ~~77~~ § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa.....	32
88 § ~~78~~ § Istumajärjestys	33

XIV ~~XII~~ LUKU Yhtymävaltuuston kokoukset	33
89 § ~~79~~ § Yhtymävaltuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	33
90 § ~~80~~ § Kokouskutsu	33
91 § ~~81~~ § Esityslista	34
92 § ~~82~~ § Sähköinen kokouskutsu	34
93 § ~~83~~ § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kuntayhtymän verkkosivuilla	34
94 § ~~84~~ § Jatkokokous	34
95 § ~~85~~ § Varavaltuutetun kutsuminen	34
96 § ~~86~~ § Läsnäolo kokouksessa	34
97 § ~~87~~ § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	35
98 § ~~88~~ § Kokouksen johtaminen	35
99 § ~~89~~ § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle	35
100 § ~~90~~ § Tilapäinen puheenjohtaja	35
101 § ~~91~~ § Esteellisyys	35
102 § ~~92~~ § Asioiden käsittelyjärjestys	36
103 § ~~93~~ § Puheenvuorot	36
104 § ~~94~~ § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	37
105 § ~~95~~ § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	37
106 § ~~96~~ § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	37
107 § ~~97~~ § Äänestykseen otettavat ehdotukset	37
108 § ~~98~~ § Äänestystapa ja äänestysjärjestys	37
109 § ~~99~~ § Äänestyksen tuloksen toteaminen	38
110 § ~~100~~ § Toimenpidealoite	38
111 § ~~101~~ § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	38
112 § ~~102~~ § Päätösten tiedoksianto kuntayhtymän jäsenkuntien peruskuntien jäsenille	38
XV ~~XIII~~ LUKU Enemmistövaali ja suhteellinen vaali	38
113 § ~~103~~ § Vaaleja koskevat yleiset määräykset	39
114 § ~~104~~ § Enemmistövaali	39
115 § ~~105~~ § Valtuuston vaalilautakunta	39
116 § ~~106~~ § Ehdokaslistojen laatiminen	40
117 § ~~107~~ § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	40
118 § ~~108~~ § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	40
119 § ~~109~~ § Ehdokaslistojen yhdistelmä	40
120 § ~~110~~ § Suhteellisen vaalin toimittaminen	40
121 § ~~111~~ § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen	40
XVI ~~XIV~~ LUKU Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus	41

122 §	~~112 §~~	Valtuutettujen aloitteet	41
123 §	~~113 §~~	Yhtymähallitukselle osoitettava kysymys	41
124 §	~~114 §~~	Kyselytunti	41
IV OSA Päätöksenteko ja hallintomenettely.....			42
XVII	~~XV~~	LUKU Kokousmenettely	42
125 §	~~115 §~~	Määräysten soveltaminen.....	42
126 §	~~116 §~~	Toimielimen päätöksentekotavat	42
127 §	~~117 §~~	Sähköinen kokous	42
128 §	~~118 §~~	Sähköinen päätöksentekomenettely.....	43
129 §	~~119 §~~	Kokousaika ja -paikka	43
130 §	~~120 §~~	Kokouskutsu	43
131 §	~~121 §~~	Sähköinen kokouskutsu	43
132 §	~~122 §~~	Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kuntayhtymän verkkosivuilla.....	43
133 §	~~123 §~~	Jatkokokous	44
134 §	~~124 §~~	Varajäsenen kutsuminen.....	44
135 §	~~125 §~~	Läsnäolo kokouksessa.....	44
136 §	~~126 §~~	Yhtymähallituksen edustaja muissa toimielimissä.....	44
137 §	~~127 §~~	Kokouksen julkisuus	45
138 §	~~128 §~~	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	45
139 §	~~129 §~~	Tilapäinen puheenjohtaja	45
140 §	~~130 §~~	Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot.....	45
141 §	~~131 §~~	Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely.....	45
142 §	~~132 §~~	Esittelijät	45
143 §	~~133 §~~	Esittely	45
144 §	~~134 §~~	Esteellisyys	46
145 §	~~135 §~~	Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi.....	46
146 §	~~136 §~~	Ehdotukset ja keskustelut päättäminen.....	46
147 §	~~137 §~~	Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	46
148 §	~~138 §~~	Äänestykseen otettavat ehdotukset.....	47
149 §	~~139 §~~	Äänestys ja vaali	47
150 §	~~140 §~~	Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen.....	47
151 §	~~141 §~~	Päätösten tiedoksianto	48
XVIII	~~XVI~~	LUKU Muut määräykset.....	49
152 §		Aloiteoikeus.....	49
153 §		Aloitteen käsittely.....	49
154 §		Aloitteen tekijälle annettavat tiedot.....	49

155 §	142 §	Asiakirjojen allekirjoittaminen.....	49
156 §	143 §	Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen	50
XIX	☞	OSA LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET	51
157 §	144 §	Soveltamisala.....	51
XX	XVII	LUKU Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset.....	51
158 §	145 §	Kokouspalkkiot	51
159 §	146 §	Vuosipalkkiot.....	51
160 §	147 §	Toimituspalkkio	52
161 §		Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen.....	52
162 §	148 §	Kokouksen peruuntuminen	52
163 §	149 §	Palkkion maksamisen edellytykset.....	52
164 §	150 §	Palkkioiden maksaminen	52
165 §	151 §	Korvaus ansionmenetyksestä.....	52
166 §	152 §	Matkakustannusten korvaus ja päiväraha.....	53
167 §	153 §	Vaatimuksen esittäminen	53
168 §	154 §	Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	53
169 §	155 §	Tarkemmat ohjeet	53
170 §	156 §	Erimielisyyden ratkaiseminen.....	53

I OSA HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

I LUKU Kuntayhtymän johtaminen

Kuntayhtymän johtaminen jakaantuu poliittiseen johtamiseen ja ammattijohtamiseen. Poliittiseen johtamiseen kuuluu tavoitteenasettelu sekä päätöksentekoa ohjaavien linjausten tekeminen. Ammatillinen johtaminen on poliittisen päätöksenteon apuna toimivan valmistelu- ja täytäntöönpano-organisaation johtamista.

Kuntayhtymän ylimmän johdon muodostavat yhtymävaltuusto, yhtymähallitus ja yhtymäjohtaja.

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Lounais-Hämeen koulutus kuntayhtymän hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

~~Tähän kuntayhtymän hallintosääntöön on koottu aiemmin erilliset yhtymävaltuuston työjärjestys ja tarkastussääntö sekä määräykset asiakirjahallinnon järjestämisestä. Hallintosääntö sisältää taloussäännön. Kuntayhtymällä ei ole erillistä johtosääntöä.~~

2 § Kuntayhtymän johtamisjärjestelmä

Kuntayhtymän johtaminen perustuu kuntayhtymän strategiaan, **hallintosääntöön**, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin yhtymävaltuuston päätöksiin.

Yhtymävaltuusto vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää kuntayhtymän päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Yhtymähallitus vastaa yhtymävaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Yhtymähallitus vastaa kuntayhtymän toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kuntayhtymän henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Yhtymäjohtaja johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Yhtymäjohtaja vastaa asioiden valmistelusta yhtymähallituksen käsiteltäväksi.

3 § Esittely kuntayhtymän hallituksessa

Kuntayhtymän hallituksen esittelijänä toimii yhtymäjohtaja. Yhtymänjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaiskseen määrätty elinvoimajohtaja.

4 § Yhtymähallituksen puheenjohtajan tehtävät

Yhtymähallituksen puheenjohtaja:

- johtaa kuntayhtymän strategian sekä kuntayhtymän hallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kuntayhtymän jäsenkuntiin ja muihin sidosryhmiin
- vastaa **yhtymäjohtajan** kuntayhtymän johtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii yhtymähallituksen ja yhtymävaltuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla sekä
- toimii **yhtymäjohtajan** kuntayhtymän johtajan lähimpänä **esihenkilönä** esimiehenä
- käy yhtymäjohtajan kanssa vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut.
- myöntää virkavapaan ja vuosiloman yhtymäjohtajalle.

5 § Yhtymävaltuuston puheenjohtajan tehtävät

Yhtymävaltuuston puheenjohtaja:

- johtaa yhtymävaltuuston toimintaa
- johtaa yhtymävaltuuston tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kuntayhtymän jäsenkuntiin ja muihin sidosryhmiin

6 § 5 § Kuntayhtymän viestintä

Kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista johtaa yhtymähallitus. Yhtymähallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista. Kuntayhtymän viestinnästä vastaa yhtymäjohtaja.

Yhtymähallitus ja johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kuntayhtymän toiminnasta tiedotetaan riittävästi ja asioiden valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon eri **asiakas**ryhmien tarpeet.

II LUKU Toimielinorganisaatio

7 § 6 § Yhtymävaltuusto

Yhtymävaltuustossa on perussopimuksen mukainen määrä valtuutettuja. Valtuuston toiminnasta ja kokouksista määrätään hallintosäännön III osassa.

8 § 7 § Yhtymähallitus

Yhtymähallituksessa on 11 jäsentä, joista yhtymävaltuusto valitsee yhtymähallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

9 § 8 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on neljä (4) jäsentä, joista yhtymävaltuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

10 § 9 § Muut toimeilimet

Kuntayhtymässä on lakisääteiset sekä muut yhtymävaltuuston tai yhtymähallituksen asettamat monijäseniset toimeilimet

11 § 10 § Johtotiimi

Johtotiimi toimii yhtymäjohtajan tukena strategisten kysymysten valmistelussa, merkittävien tai luonteeltaan periaatteellisten operatiivisten asioiden käsittelyssä ja sisäisen tiedonkulun varmistamisessa.

III LUKU Henkilöstöorganisaatio

12 § 11 § Henkilöstöorganisaatio

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä toimii tiimiorganisaationa. Tiimit työskentelevät tulosalueilla, joista vastaavat tulosvastuulliset viranhaltijat.

Viranhaltijalla on oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen.

13 § 12 § Yhtymäjohtaja

Yhtymäjohtaja vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta sekä johtaa ja kehittää toimintaa yhtymähallituksen alaisuudessa.

Yhtymäjohtaja

- vastaa strategian laadinnasta ja strategisesta johtamisesta
- vastaa kuntayhtymän toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta ja raportoinnista yhtymähallitukselle
- toimii yhtymähallituksen esittelijänä
- johtaa kuntayhtymän varautumista ja valmiussuunnittelua
- vastaa kuntayhtymän tiedottamisesta
- vastaa kuntayhtymätason sidosryhmäyhteistyöstä ja edustamisesta
- vastaa työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvistä asioista yhdessä työsuojelupäällikön kanssa
- vastaa kuntayhtymää koskevien aloitteiden ja esitysten tekemisestä sekä lausuntojen antamisesta
- toimii kuntayhtymän asiakirjahallinnon johtavana viranhaltijana

- vastaa tehtävän haettavaksi julistamisesta ja sen täyttämistä konsernin johtotiimin ja muiden tarvittavien tehtävien osalta
- valitsee määräaikaiset viranhaltijat ja työntekijät enintään vuoden palvelussuhteisiin johtotiimin osalta
- myöntää harkinnanvaraiset enintään vuoden pituiset virkavapaudet ja työlomat johtotiimin osalta
- vastaa vastuullaan olevista prosesseista
- johtaa tulosalueen taloutta
- toimii esihenkilönä
- toimii Fokka Säätiö sr:n toimitusjohtajana
- suorittaa muut yhtymähallituksen määräämät tehtävät.

Yhtymäjohtajan sijaisena toimii elinvoimajohtaja tai hänen ollessaan estyneenä muu hallituksen erikseen määräämä henkilö.

Toimintojen yhteensovittamiseksi ja kehittämiseksi yhtymäjohtaja muodostaa tarpeelliseksi katsomassaan laajuudessa johtotiimin.

14 § 13 § Elinvoimajohtaja

Elinvoimajohtaja vastaa kuntayhtymän talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä hallintopalveluista ja niiden kehittämisestä.

Elinvoimajohtajan alaisuudessa toimivat talouspäällikkö ja henkilöstöpäälliköt, jotka ovat työnantajan edustajia. Elinvoimajohtaja päättää vastuulleen kuuluvien toimintojen käytännön organisoinnista ja päättää talous- ja henkilöstöpäälliköiden toimenkuvien sisällöstä.

Elinvoimajohtaja

- vastaa kuntayhtymän taloushallinnosta ja hallintopalveluista sekä niiden resurssoinnista
- vastaa toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta sekä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen valmistelusta
- vastaa kuntayhtymän hankintatoimesta
- vastaa kuntayhtymän omaisuudenhallinnasta
- vastaa tilapäislainojen ottamisesta, takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta maksuvalmiuden turvaamiseksi
- vastaa kassa- ja lainavarojen hoidosta yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti
- valmistelee tarvittaessa kuntayhtymän sijoitustoimintaa koskevat toimenpiteet
- vastaa vahingonkorvauksen myöntämisestä tapauksissa, joissa kuntayhtymä on katsottava korvausvelvolliseksi
- vastaa saatavien vakuuksista sekä kuntayhtymän riskienhallinta- ja vakuuttamistoiminnasta

- vastaa henkilöstöhallinnosta ja sen resurssoinnista
- vastaa virka- ja työehtosopimusten soveltamisesta
- toimii KT-Kuntatyönantajien yhteyshenkilönä
- vastaa yhteistoiminnasta ja sitä koskevista sopimuksista
- päättää tarvittaessa viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkaamisesta enintään vuoden kestäviin määräaikaisiin palvelussuhteisiin
- vastaa vastuullaan olevista prosesseista
- johtaa tulosalueen taloutta
- toimii esihenkilönä
- toimii tytäryhtiön (Faktia Oy) toimitusjohtajana
- toimii tarvittaessa yhtymäjohtajan sijaisena
- suorittaa muut yhtymähallituksen ja yhtymäjohtajan määräämät tehtävät

Elinvoimajohtajan sijaisena lyhytaikaisissa sijaisuuksissa toimii yhtymäjohtaja ja pidemmissä sijaisuuksissa hallituksen erikseen määräämä henkilö.

15 § 14 § Rehtori

Rehtori vastaa oppilaitoksen tutkintokoulutuksesta yhtymäjohtajan alaisuudessa.

Rehtori

- vastaa rehtorin toimivaltaan laissa ja asetuksessa määrätyistä tehtävistä
- vastaa tutkintokoulutuksesta
- vastaa koulutuksen laatutyöstä
- vastaa pedagogisesta kehittämisestä
- vastaa vastuullaan olevista prosesseista
- johtaa tulosalueen taloutta
- vastaa hankekokonaisuudesta ja hanketoiminnan resurssoinnista
- vastaa aikuisten perusopetuksen järjestämisestä, resurssoinnista ja laadusta
- päättää hankkeiden ja aikuisten perusopetuksen määräaikaisista viranhaltijoista ja työntekijöistä enintään vuoden kestäviin palvelussuhteisiin
- vastaa opiskelijoita ja koulutusta koskevasta raportoinnista
- vastaa tutkintokoulutusta koskevien lausuntojen antamisesta
- päättää kirjallisen varoituksen antamisesta
- päättää opetukseen osallistumisen epäämisestä enintään kolmen työpäivän ajaksi
- esittelee monijäseniselle toimielimelle oppivelvollisen opiskelijan erottamisen
- päättää muun kuin oppivelvollisen opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta tai asuntolasta erottamisesta korkeintaan kolmen kuukauden ajaksi
- allekirjoittaa tutkintotodistuksen
- suorittaa muut yhtymäjohtajan määräämät tehtävät

Rehtorin sijaisena toimii koulutusjohtaja/vararehtori.

16 § 15–§ Koulutusjohtaja/vararehtori

Koulutusjohtaja vastaa koulutuksen toteuttamisesta. Koulutusjohtaja toimii yhtymäjohtajan alaisuudessa.

Koulutusjohtaja/vararehtori

- johtaa koulutuksen kehittämistä ja toteutusta
- vastaa koulustoitinnin resurssoinnista, päättää määräaikaista viranhaltijoista ja työntekijöistä enintään vuoden kestäviin palvelussuhteisiin
- vastaa vastuullaan olevista prosesseista
- johtaa tulosalueen taloutta
- vastaa oppilaitoksen vuosi- ja aikataulusuunnittelusta
- vastaa uusien koulutuksien suunnittelusta, aikatauluttamisesta ja toteutuksesta
- vastaa tutkinto- ja yrityskoulutuksen resurssitarpeiden yhteensovittamisesta
- päättää hakuun avattavista koulutuksista ja opiskelijamäärästä tiimien ja koulutusasiantuntijan esitysten perusteella
- vastaa eri tutkintojen ja koulutusmuotojen kokonaisuuksien kehittämisestä
- suorittaa muut yhtymäjohtajan määräämät tehtävät

Koulutusjohtaja/vararehtorin sijaisena toimii rehtori.

17 § 16–§ Opiskelijapalveluiden johtaja

Opiskelijapalveluiden johtaja vastaa opiskelijoiden ohjauksen ja tuen suunnittelusta ja organisoinnista. Opiskelijapalveluiden johtaja toimii yhtymäjohtajan alaisuudessa.

Opiskelijapalveluiden johtaja

- vastaa opiskelijoiden tarvitseman tuen organisoinnista
- vastaa erityisen tuen organisoinnista ja kehittämisestä
- vastaa ohjauksen ja tuen resurssoinnista, päättää määräaikaista viranhaltijoista ja työntekijöistä enintään vuoden kestäviin palvelussuhteisiin
- vastaa vastuullaan olevista prosesseista
- johtaa tulosalueen taloutta
- vastaa tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen toteuttamisesta ja kehittämisestä
- johtaa ja kehittää asuntolatoimintaa
- päättää asuntolapaikoista
- päättää oppivelvollisuuden keskeyttämisestä
- päättää erityisestä tuesta ja poikkeamisesta sekä mukauttamisesta
  - päättää eronneeksi katsomisesta sekä toteaa opiskelijan eronneeksi
  - koordinoi Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tuottamia opiskelijahuollon palveluita

- tukee säätiön toiminnan resursointia
- suorittaa muut yhtymäjohtajan määräämät tehtävät

Opiskelijapalveluiden johtajan sijaisena toimii rehtori.

18 § Turvallisuusjohtaja

Turvallisuusjohtaja vastaa turvallisuuden kehittämisestä sekä kuntayhtymän viestinnän strategisesta suunnittelusta. Turvallisuusjohtajan vastuulle kuuluu myös LHKK:n kiinteistökokonaisuuden hallinta. Turvallisuusjohtaja toimii yhtymäjohtajan alaisuudessa.

Turvallisuusjohtaja

- vastaa riskienhallinnasta, varautumisesta ja kriisivalmiudesta yhdessä yhtymäjohtajan kanssa
- vastaa oppimisympäristöjen turvallisuudesta ja kehittämisestä yhteistyössä tiimien kanssa
- vastaa työsuojelusta ja toimii työsuojelupäällikkönä
- vastaa kuntayhtymän strategisen viestinnän suunnittelusta
- vastaa kuntayhtymän kiinteistökokonaisuudesta, sen ylläpidosta ja kehittämisestä
- vastaa vastuullaan olevista prosesseista
- johtaa tulosalueen taloutta
- vastaa kiinteistö-, puhdistus- ja ravintolapalveluiden resursoinnista, päättää määräaikaista viranhaltijoista ja työntekijöistä enintään vuoden kestäviin palvelussuhteisiin
- valvoo kuntayhtymän luvanvaraista toimintaa ja sen edellyttämiä pätevyyyksiä
- vastaa kuntayhtymän tilojenhallinnasta ja vuokrasopimuksista
- vastaa kiinteistöjen ympäristöjohtamisen ja toimintajärjestelmän kehittämisestä
- myöntää yhtymähallituksen päättämät perusteet huomioon ottaen luvan käyttää kuntayhtymän kiinteistöä tai irtaimistoa muuhun kuin kuntayhtymän omiin tarpeisiin
- suorittaa muut yhtymäjohtajan määräämät tehtävät

Turvallisuusjohtajan sijaisena toimii yhtymäjohtaja.

IV LUKU KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA

19 § ~~17 §~~ Konsernijohto

Kuntayhtymän konsernijohtoon kuuluvat yhtymähallitus, yhtymäjohtaja ja elinvoimajohtaja.

20 § ~~18 §~~ Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Yhtymähallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntayhtymäkonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
7. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä
8. antaa kuntayhtymän ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
10. nimeää kuntayhtymän ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
11. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Yhtymäjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Elinvoimajohtajan tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

21 § ~~19 §~~ Sopimusten hallinta

Yhtymähallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Yhtymähallituksen valtuuttamana kuntayhtymän puolesta nimenkirjoitusoikeus valtuutuksessa määrättyissä kirjeissä, sopimuksissa, lausunnoissa, kannanotoissa ja kuntayhtymän maksuliikenteen hoidossa tarvittavissa asiakirjoissa on erikseen sekä **yhtymäjohtajalla** ~~kuntayhtymäjohtajalla~~ että elinvoimajohtajalla.

V LUKU Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako

22 § Yhtymävaltuuston tehtävät ja toimivalta

Yhtymävaltuuston tehtävistä säädetään kuntalaissa ja määrätään kuntayhtymän perussopimuksessa.

23 § ~~20 §~~ Yhtymähallituksen tehtävät ja toimivalta

Yhtymähallituksen kokoonpanosta määrätään kuntayhtymän perussopimuksessa.

Sen lisäksi, mitä kuntalaissa ja kuntayhtymän perussopimuksessa on säädetty tai määrätty, yhtymähallituksen tehtävänä on:

- huolehtia kuntayhtymän yleisestä kehittämisestä
- johtaa taloussuunnittelua
- valmistella valtuustolle esiteltävät asiat
- päättää kuntayhtymän virkojen ja toimien perustamisesta
- päättää kiinteän omaisuuden vuokralle antamisesta tai ottamisesta
- päättää kiinteän omaisuuden hankkimisesta, mynnistä tai vuokrauksesta
- päättää kuntayhtymän maksujen yleiset perusteet sekä asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteet
- päättää rakennushankkeiden toteuttamishjelman, pääpiirustusten, lopullisen kustannusarvion, työselityksen ja rakentamisen suoritustavan hyväksymisestä
- hyväksyä virka- ja työehtosopimukset kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuutuksen nojalla
- päättää virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta
- ohjata tulosalueiden toimintaa siten, että yhtymävaltuuston asettamat päämäärät mahdollisimman hyvin saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista ja taloudellista
- valvoa, että alaisensa toimielimet ja kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt suorittavat tehtävänsä voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä noudattaen sekä toimivat kuntayhtymän etujen mukaisesti.

Yhtymähallitus voi päätöksellään siirtää sille säännöissä määrättyä ratkaisuvalltaa edelleen alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle.

24 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Kuntayhtymässä on tarkastuslautakunta, jonka tehtävistä säädetään kuntalaissa.

25 § ~~21 §~~ Työjaosto

Yhtymähallitus voi asioiden valmistelua varten asettaa jäsenistään työjaoston, jossa on neljä (4) jäsentä ja kullakin heistä henkilökohtainen varajäsen.

Valitsemistaan jäsenistä yhtymähallitus määrää yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

26 § ~~22-§~~ Toimikunnan asettaminen

Toimikuntaa asettaessaan yhtymähallitus määrittelee toimikunnan tavoitteet ja tehtävät sekä sen, onko toimikunta tilapäinen tai pysyväisluontoinen.

Yhtymähallitus valitsee toimikuntaan vähintään kolme (3) jäsentä ja tarvittaessa kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Valitsemistaan jäsenistä yhtymähallitus määrää yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

27 § ~~23-§~~ Opiskelijan oikeusturvatoimikunnan tehtävät ja toimivalta

Lain ammatillisen koulutuksen (531/2017 § 93) mukaisesti kuntayhtymään on asetettu monijäseninen toimielin (SORA-toimielin), jossa on koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Toimielimen nimi on opiskelijan oikeusturvatoimikunta ja toimielin päättää

- opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta
- opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta yli 3 kk:n ajaksi
- opiskelijan asuntolasta erottamisesta yli 3 kk:n ajaksi
- opiskelusta pidättämisestä.

28 § ~~24-§~~ Toimivallan edelleen siirtäminen

Yhtymähallitus tai muu toimielin voi siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

29 § ~~25-§~~ Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta

Yhtymävaltuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee yhtymäjohtaja tai elinvoimajohtaja.

Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisultaansa alaiselleen viranhaltijalle.

Julkisuuslain (621/1999) 14 §:n mukaan tiedon antamisesta asiakirjasta, joka on laadittu viranomaisen toimeksiantotehtävää suoritettaessa tai annettu toisen viranomaisen lukuun suoritettavaa tehtävää varten, päättää tehtävän antanut viranomainen, jollei toimeksiannosta muuta johdu.

Toimielimen ja viranhaltijan päätökseen tiedon ja asiakirjan antamisessa haetaan muutosta hallintovalituksella suoraan hallinto-oikeudelta. Kun päätösvallan siirto ei perustu kuntalakiin, ei päätöksiin voi käyttää otto-oikeutta.

30 § 26 § Asian ottaminen yhtymähallituksen käsiteltäväksi

Kuntalain 92 §:n mukaisesta asian ottamisesta yhtymähallituksen käsiteltäväksi voi päättää yhtymähallitus, yhtymähallituksen puheenjohtaja ja yhtymäjohtaja. †

31 § 27 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Yhtymähallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava yhtymähallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista yhtymähallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Yhtymähallitukselle ei tarvitse ilmoittaa seuraavista henkilöstöhallintoa koskevista päätöksistä:

- palvelussuhteen keskeytykset
- virkamatkamääräykset
- lyhyemmistä kuin kahdentoista (12) kuukauden palvelussuhteista päättäminen
- koulutus-, työharjoittelu- ja työssäoppimissopimukset

Yksilöön kohdistuvat opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asiat eivät ole ottokelpoisia.

Ilmoitus on tehtävä neljän (4) päivän kuluessa toimielimen tai viranhaltijan pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Ilmoitus tehdään sähköisesti yhtymähallituksen puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta yhtymähallituksen käsiteltäväksi.

VI LUKU Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa

32 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi

Hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa ja välttämättömän syyn vuoksi silloin, kun päätöksentekoa ei kyetä normaaliavaltuuksin riittävällä tavalla järjestämään. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Yhtymäjohtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kuntayhtymän palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi. Johtava viranhaltija voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kuntayhtymän palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi omalla vastuualueellaan välttämättömän syyn vuoksi, ellei

yhtymäjohtaja päättää asiasta. Yhtymähallitukselle tulee raportoida tähän pykälään perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä.

33 § Päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi yhtymähallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa

Yhtymähallitus voi vahvistaa yhtymäjohtajan ja johtavan viranhaltijan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteessa 32 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi. Yhtymähallitus voi – vahvistamisen sijaan – sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

34 § Kokouskutsun määräajasta poikkeaminen

Toimielinten kokouskutsun lähettämisen määräajasta voidaan poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa poiketa päätöksenteon nopeuttamiseksi.

VII VI LUKU Toimivalta henkilöstöasioissa

35 § ~~28~~ § Yhtymähallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on yhtymähallituksella.

36 § ~~29~~ § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen

Yhtymävaltuusto päättää yhtymäjohtajan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Yhtymähallitus päättää muiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Kuntayhtymän viroista pidetään luetteloa.

37 § ~~30~~ § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Yhtymähallitus päättää muiden kuin yhtymäjohtajan kuntayhtymäjohtajan virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.

38 § ~~31~~ § Kelpoisuusvaatimukset

Yhtymäjohtajan kelpoisuusvaatimuksista päättää yhtymävaltuusto

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää viran kelpoisuusvaatimuksista, jos niistä ei ole päätetty virkaa perustettaessa tai erikseen lailla tai asetuksella säädetty. Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa, kelpoisuusvaatimuksista päättää virkasuhteeseen ottava viranomainen, ellei lailla tai asetuksella ole toisin säädetty.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa, ellei kelpoisuudet ole mainittu tehtäväkuivissa.

39 § 32-§ Haettavaksi julistaminen

Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi yhtymähallitus.

40 § 33-§ Palvelussuhteeseen ottaminen

Yhtymävaltuusto valitsee yhtymäjohtajan.

Yhtymähallitus ottaa henkilöt vakinaiseen virka- tai työsopimussuhteeseen.

Johtotiimin jäsen päättää tilapäisen henkilöstön valinnasta oman vastualueensa osalta enintään 12 kuukaudeksi kerrallaan.

Koeajan määräämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelukseen.

Palvelussuhteeseen otettavan henkilön palkasta päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen yhdessä elinvoimajohtajan kanssa. Palkka voidaan virka- ja työehtosopimuksen rajoissa määrätä alemmaksi kuin palvelussuhteessa aiemmin maksettu palkka.

Yhtymähallitus päättää palkasta, mikäli kysymyksessä on uusi tehtävä tai palkan määrä ylittää palvelussuhteesta aiemmin maksetun palkan.

41 § 34-§ Toimenkuvaukset

Toimenkuvauksessa määritellään työntekijän asema, keskeiset tehtävät ja vastuut. Toimenkuvaukset valmistelee lähin **esihenkilö-esimies** yhteistyössä viran- ja toimenhaltijan kanssa.

Toimenkuvaukset tarkistetaan tuloskesustelun yhteydessä määräjain. Toimenkuvaukset tarkistetaan myös henkilöstömuutosten tai tehtävämuutosten yhteydessä.

Toimenkuvauksen hyväksyy:

- yhtymähallitus **yhtymäjohtajan** ~~kuntayhtymän johtajan~~ osalta
- **yhtymäjohtaja** ~~kuntayhtymän johtaja~~ konsernin johtotiimin jäsenten osalta
- konsernin johtotiimin jäsen vastualueensa henkilöstön osalta.

42 § ~~35 §~~ Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen

Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Yhtymävaltuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin yhtymähallitus. Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen.

43 § ~~36 §~~ Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista

Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

44 § ~~37 §~~ Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat

Yhtymähallitus päättää virka- tai työvapaan myöntämisen perusteista. Vapaan myöntää ja sijaisen määrää se, joka on päättänyt palvelussuhteeseen ottamisesta, mikäli harkittavaksi ei tule virkavapauden tai työloman ajalta maksettavan palkan määrä, jolloin ratkaisulta on yhtymähallituksella.

Yhtymäjohtajan ~~Kuntayhtymän johtajan~~ harkinnanvaraisen virkavapaan päättää yhtymähallituksen puheenjohtaja, ellei harkittavaksi tule palkan määrä tai virkavapaa kestää yli kuusi kuukautta.

Johtotiimin jäsen voi myöntää harkinnanvaraisen palkattoman virkavapauden enintään 12 kuukaudeksi kerrallaan.

45 § ~~38 §~~ Muut kuin harkinnanvaraiset virkavapaat ja työlomat

Esihenkilöt ~~Esimiehet~~ ratkaisevat alaisiaan koskevat seuraavat henkilöstöasiat

- myöntävät vuosiloman
- myöntävät sellaisen virkavapauden tai työloman, jonka saamiseen työntekijällä on lainsäädännön tai virka- ja työehtosopimuksen nojalla ehdoton oikeus
- päättävät alaisensa henkilöstön koulutuksesta
- antavat alaiselleen henkilöstölle virkamatkamääräyksen
- määräävät tarvittaessa henkilöstön lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaityöhön sekä varalla oloon
- pyytävät terveydentilaa koskevia tietoja
- määräävät terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Henkilöstön valinnasta päättävä viranomainen päättää myös palkkauksesta yhdessä elinvoimajohtajan kanssa. **Henkilökohtaisen lisän vuosisidonnaisesta osasta päättävät kuitenkin elinvoimajohtaja ja henkilöstöpäälliköt.**

Rekrytointilisästä päättää elinvoimajohtaja.

Yhtymäjohtajan vuosilomasta, koulutukseen osallistumisesta ja virkamatkamääräyksistä määrätään johtajasopimuksessa.

46 § ~~39 §~~ Virka- ja työehtosopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen

Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää yhtymähallitus.

47 § ~~40 §~~ Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää viranomaisen, jolla on toimivalta molempiin virkasuhteisiin ottamisessa. Jos toimivalta on eri viranomaisilla, siirtämisestä päättää yhtymähallitus.

48 § ~~41 §~~ Sivutoimet

Sivutoimiluvan myöntämisestä sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää elinvoimajohtaja.

Viranhaltijan on kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 18 §:n perusteella ilmoitettava kirjallisesti elinvoimajohtajalle sellaisesta sivutoimesta, joka ei edellytä työajan käyttöä. Elinvoimajohtaja voi laissa säädetyn edellytyksin kieltää tällaisen sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen.

49 § ~~42 §~~ Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen

Yhtymähallituksen puheenjohtaja päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ~~yhtymäjohtajalta kuntaryhtymän johtajalta~~ sekä yhtymäjohtajan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

~~Esihenkilöt~~ ~~Esimiehet~~ päättävät kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla henkilöstön terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä alaiseltaan viranhaltijalta sekä viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

50 § ~~43 §~~ Virantoimituksesta pidättäminen

Kunnallisen viranhaltijalain 48 §:n mukaan yhtymävaltuusto päättää yhtymäjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä.

Yhtymävaltuuston puheenjohtaja voi ennen valtuuston kokousta päättää yhtymäjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Yhtymähallitus päättää muun viranhaltijan kuin yhtymäjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Yhtymäjohtaja voi ennen yhtymähallituksen kokousta päättää viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

51 § 44-§ Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi päättää yhtymähallitus.

52 § 45-§ Lomauttaminen ja irtisanominen

Yhtymähallitus päättää henkilöstön lomauttamisen perusteista.

Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi päättää se, joka on ottanut viranhaltijan/työntekijän palvelussuhteeseen.

Yhtymähallitus voi vuosittain oikeuttaa **yhtymäjohtajan** ~~kuntayhtymän johtajan~~ käynnistämään yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut koskien henkilöstön rakennetta ja tehtäviä ja irtisanomaan tai lomauttamaan viranhaltijoita ja työntekijöitä tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

53 § 46-§ Palvelussuhteen päättyminen

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla **päättää yhtymäjohtaja tai elinvoimajohtaja.**

Palvelussuhteen irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

54 § 47-§ Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää elinvoimajohtaja.

55 § 48-§ Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää elinvoimajohtaja.

56 § 49-§ Yhteistoiminta

Kuntayhtymän yhteistoimintaelimenä toimii yhteistoimintaryhmä, jonka kokoonpanosta ja tehtävistä sekä yhteistoiminnasta ja sisäisestä tiedottamisesta muutoin määrätään yhteistoimintasopimuksessa.

VIII VII LUKU Tiedonhallinnan, ja asiakirjahallinnon ja henkilötietojen käsittelyn järjestäminen

Tiedonhallinnalla tarkoitetaan viranomaisen tehtävien hoidossa ja sen muussa toiminnassa syntyviin tarpeisiin perustuvia toimia ja tietoturvaluustoimenpiteitä viranomaisen tietoaaineistojen, niiden

käsittelyvaiheiden ja tietoaisteistoihin sisältyvien tietojen hallinnoimiseksi riippumatta tietoaisteistojen tallentamistavasta ja muista käsittelytavoista. (Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta, TihL 2 §).

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on tiedonhallintayksikkö, jonka tehtävänä on järjestää tiedonhallinta vaatimusten mukaisesti. Tiedonhallintayksikön johtona toimii yhtymähallitus, joka vastaa siitä, että tiedonhallinnan vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä.

Asiakirjahallinto ohjaa, valvoo ja kehittää asiakirjojen tuottamista, käsittelyä, säilyttämistä, hävittämistä ja arkistointia ja pitää hakumenetelmien avulla asiakirjatiedot helposti saatavilla.

Hallinnon julkisuusperiaatteen mukaan viranomaisen asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia ja niiden salassapidosta säädetään julkisuuslailla ja erityislainsäädännöllä. Tietosuoja sääntelyn velvoitteilla toteutetaan yksityisyyden suoja henkilötietoja käsiteltäessä. Tärkeimmät henkilötietojen suoja koskevat säädökset ovat EU:n yleinen tietosuoja-asetus, tietosuoja laki ja laki yksityisyyden suojasta työelämässä. Henkilötietojen käsittelystä säädetään myös useissa erityislaeissa.

57 § 50 § Yhtymähallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Yhtymähallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kuntayhtymässä.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

- Vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli (5 §), muutosvaikutusten arviointi (5 §) ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus (28 §))
- Vastuu 19 §:ssä säädetystä tietoaisteistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta
- Vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta (2 §:n 13 kohta, 5 §, 12 - 17 §, 22 - 24 §)
- Vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaisteistojen säilyttämisen järjestämisestä (21 §, 25 - 27 §)

58 § 51 § Yhtymähallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Yhtymähallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ja arkistotoimen ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kuntayhtymän eri tehtävissä sekä

Yhtymähallituksen tulee huolehtia arkistolain 7 - 9 §:n mukaisista velvoitteista:

- määrätä kuntayhtymä asiakirjahallintoa, arkistointia ja arkistonmuodostusta johtava viranhaltija
- antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja toimialojen vastuuhenkilöiden tehtävistä.

- päättää tiedonohjaussuunnitelman (AMS, TOS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
- nimetä kuntayhtymän arkistonmuodostajat

59 § 52 § Asiakirjahallintoa ja arkistointia koskevat johtavan viranhaltijan tehtävät

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa yhtymähallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kuntayhtymän säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä

- vastaa yhtymähallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kuntayhtymän tiedonhallintaa
- hyväksyy tiedonkäsittelyn, säilytyksen ja arkistoinnin ohjeistuksen
- vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä sekä arkistoitavista asiakirjoista ja tietoaaineistoista ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista
- vastaa kuntayhtymän asiakirjahallinnon ohjeen laatimisesta, ohjeiden noudattamisen valvonnasta, ja että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti sekä
- huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

60 § Kuntayhtymän tehtävät rekisterinpitäjänä

Siltä osin kuin lainsäädännössä rekisterinpitäjän tehtävää ei ole säädetty erikseen toiselle viranomaiselle, kuntayhtymä toimii rekisterinpitäjänä. Rekisterinpitäjän operatiivisista tehtävistä, kuten tietosuojavastaavan nimeämisestä, tietosuojaa koskevien toimintaperiaatteiden täytäntöönpanosta ja tarvittavien teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden toteuttamisesta vastaa yhtymähallitus.

61 § Päätös automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta

Kuntayhtymän viranomainen, jonka tehtävien hoitamiseksi automaattinen ratkaisumenettely otetaan käyttöön, päättää ratkaisumenettelyn käyttöönotosta.

62 § Kyberturvallisuuden liittyvät tehtävät

Yhtymähallitus vastaa kyberturvallisuuslain mukaisten velvoitteiden noudattamisesta, käytäntöjen määrittelystä ja niiden valvonnasta kuntayhtymän toiminnassa.

II OSA TALOUS JA VALVONTA

IX VIII LUKU Taloudenhoito

63 § ~~53~~ Talousarvio- ja taloussuunnitelma ja täytäntöönpano

Yhtymävaltuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet, kuntayhtymän investointisuunnitelman sekä kuntayhtymäkonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Yhtymähallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadinta- ja täytäntöönpano-ohjeet sekä talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat ja investointisuunnitelmaan perustuvat investointikohteet.

Yhtymähallitus voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

64 § ~~54~~ Toiminnan ja talouden seuranta

Yhtymähallitus seuraa talouden toteutumista puolivuosittain ja tulosalueiden **esihenkilöt**-esimiehet kuukausittain.

65 § ~~55~~ Talousarvion sitovuus

Yhtymävaltuusto hyväksyy sitovat toiminnan tavoitteet ja antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kuntayhtymän viranomaisia.

Yhtymähallitus päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntayhtymää sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa varattuna. Yhtymähallituksen tulee viipymättä tehdä yhtymävaltuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

66 § ~~56~~ Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä yhtymävaltuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotuksen talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei **voi** ~~voida~~ valtuustolle **enää** tehdä.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

67 § 57-§ Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen

Kuntayhtymän kiinteän omaisuuden luovuttamisesta ja pitkäaikaisesta vuokraamisesta päättää yhtymähallitus yhtymävaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Yhtymähallitus voi siirtää toimivaltaansa viranhaltijoille.

68 § 58-§ Käyttöomaisuuden myynti

Käyttöomaisuuden myynnistä päättää yhtymävaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti yhtymähallitus.

Osakkeiden ja osuuksien myynnissä yhtymähallitus voi siirtää toimivaltaansa edelleen elinvoimajohtajalle.

69 § 59-§ Poistosuunnitelman hyväksyminen

Suunnitelmapoistojen perusteet hyväksyy yhtymävaltuusto.

Yhtymävaltuuston hyväksymien suunnitelmapoistojen perusteiden pohjalta yhtymähallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Yhtymähallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

70 § 60-§ Rahatoimen hoitaminen

Kuntayhtymän rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Yhtymävaltuusto päättää kuntayhtymän kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista.

Yhtymävaltuusto päättää lainan ottamista sekä lainan antamista ja muuta sijoitustoimintaa koskevista periaatteista. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää yhtymähallitus valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Yhtymähallitus voi siirtää lainan ottamisen ja sijoitustoimintaa koskevaa toimivaltaansa edelleen elinvoimajohtajalle. Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa elinvoimajohtaja.

71 § 61-§ Maksuista päättäminen

Yhtymävaltuusto päättää kuntayhtymän maksujen yleisistä perusteista. Maksuista ja niiden yksityiskohtaisista perusteista päättää yhtymähallitus.

Yhtymähallitus voi siirtää toimivaltaansa viranhaltijoille.

72 § ~~62-§~~ Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Yhtymähallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

X IX LUKU Ulkoinen valvonta

73 § ~~63-§~~ Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kuntayhtymän hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja ~~kuntalain ja tämän säännön mukaisesti~~.

Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa yhtymähallitus.

74 § ~~64-§~~ Tarkastuslautakunnan kokoukset

Lautakunnan kokouksissa tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on velvollisuus olla läsnä lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Yhtymähallitus ei voi määrätä edustajaansa lautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin **17. luvun** ~~15 luvun~~ määräyksiä.

75 § ~~65-§~~ Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, lautakunnan on

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä

- tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

76 § ~~66 §~~ Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kuntayhtymän verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

77 § ~~67 §~~ Tilintarkastusyhteisön valinta

Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Kuntayhtymän tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kuntayhtymän tilintarkastusyhteisö.

78 § ~~68 §~~ Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

79 § ~~69 §~~ Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

80 § ~~70 §~~ Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä yhtymähallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

Yhtymähallitukselle annettavat ilmoitukset tehdään kirjallisena yhtymähallituksen puheenjohtajalle ja yhtymäjohtajalle.

Lautakunta antaa yhtymävaltuustolle vähintään kaksi viikkoa ennen tilintarkastuskertomuksen valtuustokäsittelyä arvionsa valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta edellisenä vuonna. Lautakunta esittää arvionsa myös tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista sekä asianomaisten niistä antamista selityksistä ja yhtymähallituksen lausunnosta. Lautakunta esittää yhtymävaltuustolle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

XI X LUKU Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhtymävaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Yhtymävaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt. **Yhtymähallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.**

81 § 71 § Yhtymähallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Yhtymähallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ohjeistuksesta ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, sekä

- hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
- valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
- antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yhtymähallitus päättää myös kuntayhtymän omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta ja yhtymähallitus voi siirtää toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

82 § 72 § Tulosalueiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Tulosalueet vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat yhtymähallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

83 § 73 § Viranhaltijoiden ja esihenkilöiden esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Esihenkilöt ~~Esimiehet~~ vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja ohjeistavat alaisiaan sekä raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Esihenkilöt Esihenkilöt vastaavat riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

84 § 74 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Kuntayhtymäkonsernin sisäisen tarkastuksen järjestämisestä päättää yhtymähallitus.

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi yhtymähallitukselle, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaostolle ja **yhtymäjohtajalle** ~~kuntayhtymäjohtajalle~~.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään yhtymähallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

XII LUKU Varautuminen ja valmiussuunnittelu

Yhtymävaltuusto luo päätöksillään edellytykset kuntayhtymän varautumiselle ja valmiussuunnittelulle.

Yhtymähallitus päättää varautumisen ja valmiussuunnittelun järjestämisen käytännön toteutuksesta valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti.

Kuntayhtymän varautumista johtaa yhtymäjohtaja.

Johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt vastaavat vastuualueidensa osalta varautumisesta ja valmiussuunnittelusta.

III OSA VALTUUSTO

XIII XI-LUKU Yhtymävaltuuston toiminta

85 § ~~75 §~~ Yhtymävaltuuston toiminnan järjestelyt

Yhtymävaltuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle yhtymähallituksen puheenjohtaja ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes yhtymävaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Yhtymävaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei yhtymävaltuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Yhtymävaltuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa yhtymävaltuuston puheenjohtaja, jollei yhtymävaltuusto toisin päättä.

Yhtymävaltuuston kokousten pöytäkirjapitäjänä toimii ja sen muistakin sihteeritehtävistä huolehtii yhtymävaltuuston määräämä viranhaltija.

86 § ~~76 §~~ Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. ~~Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden~~ **Uuden** valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa ~~puolueen~~ **jo olemassa olevan** valtuustoryhmän nimeen.

87 § ~~77 §~~ Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

88 § 78 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

XIV XII-LUKU Yhtymävaltuuston kokoukset

89 § 79 § Yhtymävaltuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Yhtymävaltuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Yleisölle on oltava mahdollisuus seurata valtuuston julkista kokousta myös siltä osin kuin kokoukseen osallistutaan sähköisesti sekä kokouskutsussa mainitussa (*julkisessa*) tilassa.

Yhtymävaltuuston *suljettuun sähköiseen kokoukseen* voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Yhtymähallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia **voimassa olevan lainsäädännön** mukaisesti edellyttämällä tavalla.

90 § 80 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa yhtymävaltuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä (4) päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Samassa ajassa kokouksesta on ilmoitettava jäsenkunnille ja tiedotettava kuntayhtymän verkkosivuilla.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

91 § ~~81~~ § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset yhtymävaltuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Yhtymävaltuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

92 § ~~82~~ § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin yhtymähallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

93 § ~~83~~ § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kuntayhtymän verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kuntayhtymän verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä.

Eriyisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kuntayhtymän verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kuntayhtymän jäsenkuntien peruskuntien asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

94 § ~~84~~ § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

95 § ~~85~~ § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä yhtymävaltuuston puheenjohtajalle tai sihteerille.

Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

96 § ~~86~~ § Läsnäolo kokouksessa

Yhtymähallituksen puheenjohtajan ja yhtymäjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Yhtymähallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

97 § ~~87-§~~ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan jäsenkunnittain aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustuon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

98 § ~~88-§~~ Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

99 § ~~89-§~~ Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

100 § ~~90-§~~ Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

101 § ~~91-§~~ Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla

merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

102 § 92 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Yhtymähallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos yhtymähallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

103 § 93 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydetävä sähköisesti/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

- asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä
- puheenvuoron yhtymähallituksen puheenjohtajalle, **yhtymäjohtajalle** ~~kuntayhtymäjohtajalle~~ sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemia asioita
- repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta siten, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää 6 minuuttia ja muu puheenvuoro 3 minuuttia.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

104 § ~~94~~ § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistöpäätöksellä.

105 § ~~95~~ § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

106 § ~~96~~ § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

107 § ~~97~~ § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

108 § ~~98~~ § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenhuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

- Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
- Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.
- Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

109 § 99 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

110 § 100 § Toimenpidealoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan yhtymähallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa yhtymävaltuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

111 § 101 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Yhtymävaltuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään **145 §: ssä** ~~135 §:ssä~~. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti.

Yhtymävaltuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

112 § 102 § Päätösten tiedoksianto kuntayhtymän jäsenkuntien peruskuntien jäsenille

Yhtymävaltuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kuntayhtymän verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

XV XIII LUKU Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

Henkilövalinnasta käytetään nimitystä vaali. Vaali toimitetaan ensisijaisesti enemmistövaalina. Suhteellinen vaali voidaan toimittaa vain luottamushenkilöitä valittaessa ja valittavia täytyy olla vähintään kaksi. Vaali toimitetaan suhteellisena, jos riittävä osa toimielimen jäsenistä vaatii suhteellista

vaalia. Laskukaava on kuntalaissa. Puheenjohtajan tehtävänä on todeta, onko suhteellisen vaalin vaatijoita riittävästi.

Sähköisessä kokouksessa voidaan toimittaa vaali suljetuin lipuin, jos vaalisalaisuus pystytään turvaamaan. Käytettävältä tietojärjestelmältä edellytetään siten, että valtuutettu voidaan tunnistaa luotettavasti ja annetun äänen voi antaa salatulla sähköisellä yhteydellä. Lisäksi äänet on voitava laskea niin, ettei äänen antajaa ja sen äänen sisältöä voida yhdistää.

Suhteellisen vaalin toimittamisessa noudatetaan soveltuvin osin mitä kuntavaaleissa säädetään. Tarkemmat määräykset suhteellisen vaalin toimittamisesta otetaan hallintosääntöön.

113 § ~~103 §~~ Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

114 § ~~104 §~~ Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja.

Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

115 § ~~105 §~~ Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on neljä (4) jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

116 § ~~106 §~~ Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen **113 §:ssä** ~~103 §:ssä~~ tarkoitetut oikaisut.

117 § ~~107 §~~ Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

118 § ~~108 §~~ Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

119 § ~~109 §~~ Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

120 § ~~110 §~~ Suhteellisen vaalin toimittaminen

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

121 § ~~111 §~~ Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen

Yhtymävaltuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

XVI XIV LUKU Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

122 § 112 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Sähköisessä kokouksessa aloite lähetetään sähköisesti kokouksen puheenjohtajan ilmoittamalla tavalla.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä yhtymähallituksen valmisteltavaksi. Yhtymävaltuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähete keskustelu.

Yhtymähallituksen on vuosittain toukokuun loppuun mennessä esitettävä yhtymävaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja yhtymähallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita yhtymävaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Yhtymävaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

123 § 113 § Yhtymähallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä yhtymähallitukselle kirjallisen kysymyksen kuntayhtymän toiminnasta ja hallinnosta.

Yhtymähallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä yhtymävaltuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, yhtymävaltuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä ei asiassa saa tehdä.

124 § 114 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeus esittää yhtymähallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään 6 minuutin pituisia kysymyksiä kuntayhtymän hallintoa ja taloutta koskevista asioista. Kyselytunti järjestetään ennen yhtymävaltuuston kokousta, jollei yhtymävaltuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen.

Yhtymävaltuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla. Yhtymähallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin päättä. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.

Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään neljätoista (14) päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

IV OSA Päätöksenteko ja hallintomenettely

XVII XV LUKU Kokousmenettely

125 § 115 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan yhtymävaltuustoa lukuun ottamatta kuntayhtymän toimielinten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

126 § 116 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (*sähköinen päätöksentekomenettely*).

Yhtymähallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

127 § 117 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käytyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Toimielimen suljettuun kokoukseen voi osallistua sellaisesta valitsemastaan paikasta, jossa suljetun kokouksen keskustelujen luottamuksellisuus voidaan turvata ja salassapitovelvoitteita voidaan noudattaa.

Viranhaltijat ja luottamushenkilöt vastaavat omasta puolestaan salassapitovelvoitteiden noudattamisesta osallistuessaan sähköiseen kokoukseen. Salassapitovelvoitteista säädetään julkisuuslain 22–23 §:ssä ja yleiset salassapitoperusteet ovat 24 §:ssä.

128 § ~~118 §~~ Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

129 § ~~119 §~~ Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

130 § ~~120 §~~ Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivat erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla, joko sähköisesti tai postitse vähintään neljä päivää ennen kokousta.

131 § ~~121 §~~ Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin yhtymähallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

132 § ~~122 §~~ Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kuntayhtymän verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kuntayhtymän verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon jäsenkuntien asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

133 § ~~123 §~~ Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

Jatkokokouksen ajasta ja paikasta päättää puheenjohtaja. Jatkokokouksen päätöksentekomenettelyn ei tarvitse olla sama kuin alkuperäisellä kokouskutsulla on mainittu.

134 § ~~124 §~~ Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

135 § ~~125 §~~ Läsnäolo kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

- yhtymävaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla yhtymähallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan sekä
- yhtymähallituksen puheenjohtajalla ja yhtymäjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa.

Muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

136 § ~~126 §~~ Yhtymähallituksen edustaja muissa toimielimissä

Yhtymähallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös yhtymähallituksen varajäsen tai **yhtymäjohtaja** ~~kuntayhtymäjohtaja~~.

Yhtymähallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan eikä valtuuston tilapäiseen valiokuntaan.

137 § ~~127 §~~ Kokouksen julkisuus

Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

138 § ~~128 §~~ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

139 § ~~129 §~~ Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

140 § ~~130 §~~ Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päättä.

141 § ~~131 §~~ Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

142 § ~~132 §~~ Esittelijät

Yhtymähallituksen esittelijästä määrätään 3 §:ssä.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä. Esittelystä tarkastuslautakunnassa määrätään 76 §:ssä ~~64 §:ssä~~.

143 § ~~133 §~~ Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimitin toisin päättää.

Toimitin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimitin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

144 § ~~134 §~~ Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimitin ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimitin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

145 § ~~135 §~~ Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

146 § ~~136 §~~ Ehdotukset ja keskustelut päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

147 § ~~137 §~~ Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitin päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimitielimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitielimen päätökseksi.

148 § ~~138 §~~ Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

149 § ~~139 §~~ Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä **13.** ~~12~~ luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat **15. luvussa** ~~13 luvussa~~.

150 § ~~140 §~~ Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimitielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimitielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimitielimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina

- toimitielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta

- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide.

Muuna tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus-pöytäkirjanpitäjänvarmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Yhtymähallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.

151 § 141 § Päätösten tiedoksianto

Yhtymähallituksen pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kuntayhtymän verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaistoimivaltaa käyttävän toimielimen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi, jos asianomainen toimielin katsoo sen tarpeelliseksi.

Yhtymähallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa.

XVIII XVI LUKU Muut määräykset

152 § Aloiteoikeus

Kuntayhtymän jäsenkunnan asukkaalla, jäsenkunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kuntayhtymän toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

153 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kuntayhtymän viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimitelin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimitelimitelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Yhtymähallituksen on puolivuositain huhtikuun ja lokakuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimitelimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimitelimitelle niiden päättämällä tavalla. Toimitelin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

154 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

155 § 142 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Kuntayhtymän puolesta tehtävät sopimukset ja annettavat sitoumukset allekirjoittaa yhtymähallituksen puheenjohtaja tai yhtymäjohtaja ja varmentaa elinvoimajohtaja tai asianomaisen tulosalueen johtaja, jollei yhtymähallitus ole valtuuttanut toisia henkilöitä.

Oppilaitoksen puolesta tehtävät sopimukset allekirjoittaa rehtori tai yhtymäjohtaja ja varmentaa elinvoimajohtaja tai asianomaisen tulosalueen johtaja, jollei yhtymähallitus ole valtuuttanut toisia henkilöitä.

Toimitelimen puheenjohtaja tai sihteeri voi yksinkin allekirjoittaa toimitelimen päätökseen perustuvan asiakirjan. Toimitelimen hallinnassa olevista asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset voi toimitelimen sihteeri yksinkin todistaa oikeaksi.

Tulosalueen johtaja voi allekirjoittaa toimivaltaansa kuuluvan asiakirjan.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

Yhtymävaltuuston ja –hallituksen pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa hallintoasiantuntija hallintosihteeri/hallintoasiantuntija tai yhtymäjohtajan kuntayhtymän johtajan erikseen määräämä henkilö.

156 § ~~143 §~~ Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kuntayhtymän puolesta vastaanottaa yhtymähallituksen puheenjohtaja, yhtymäjohtaja sekä yhtymäjohtajan kuntayhtymäjohtajan valtuuttama viranhaltija.

XIX V OSA LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

Kuntayhtymän luottamushenkilölle suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta, korvausta ansionmenetyksestä, korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän säännön mukaan.

157 § 144 § Soveltamisala

Tätä hallintosäännön lukua sovelletaan kunnan luottamushenkilöille kuntalain ja valtuuston päätösten mukaisesti maksettaviin palkkioihin ja kustannusten korvauksiin.

XX XVII LUKU Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset

158 § 145 § Kokouspalkkiot

Kuntayhtymän toimielinten kokouksista suoritetaan seuraavat kokouspalkkiot:

- tarkastuslautakunta	100,00 €
- yhtymävaltuusto ja sen valiokunnat	100,00 €
- yhtymähallitus ja sen jaostot	100,00 €
- yhteistoimintaryhmä (mikäli kokous on virka- tai työajan ulkopuolisena aikana)	50,00 €
- muut toimielimet	55,00 €
- toimikunnat ja projektiryhmät (ei henkilökunta)	50,00 €

Toimielimen puheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle maksetaan jäsenen palkkiot 50 %:lla korotettuna.

Yli kolme tuntia kestävältä kokoukselta maksetaan em. palkkioiden lisäksi 15 euroa jokaiselta alkavalta tunnilta, kuitenkin enintään viideltä (5) tunnilta päivää kohti.

Mikäli toimielin kokoontuu yhtenä päivänä useammin kuin kerran, kokoukset katsotaan kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi kokoukseksi, ellei edellisen kokouksen päättymisestä ole kulunut vähintään kaksi tuntia.

159 § 146 § Vuosipalkkiot

Kokousten ulkopuolella hoidetuista luottamustehtävistä luottamushenkilöille maksetaan kokouspalkkioiden lisäksi vuosipalkkiota seuraavasti:

- yhtymävaltuuston puheenjohtaja	700,00 €
- yhtymähallituksen puheenjohtaja	2 500,00 €
- tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	700,00 €

160 § ~~147 §~~ Toimituspalkkio

Katselmuksesta, neuvottelusta tai muusta toimituksesta, johon toimielimen jäsen osallistuu toimielimen päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, suoritetaan asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkiota vastaavan suuruinen toimituspalkkio. Toimituspalkkio suoritetaan myös yhtymähallituksen määräämästä erillisestä toimenpiteestä.

161 § Osallistuminen toisen toimielimen kokoukseen

Kun luottamushenkilö on toimielimen kokouksessa läsnä muun kuin toimielimen puheenjohtajuuden tai jäsenyyden perusteella, maksetaan hänelle kokoukseen osallistumisesta toimielimen jäsenen kokouspalkkio.

162 § ~~148 §~~ Kokouksen peruuntuminen

Jos toimielimen kokous ei ole laillinen tai päätösvaltainen eikä kokousta voida pitää, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille kokouspalkkio.

163 § ~~149 §~~ Palkkion maksamisen edellytykset

Palkkion maksaminen perustuu pöytäkirjaan tai luottamustehtävän hoitamisesta laadittuihin muistioihin, johon on asianmukaisesti merkitty kokouksen/tilaisuuden kesto, läsnäolijat sekä saapumiset ja poistumiset.

Matka-aikaa kokouspaikalle ja takaisin ei lasketa kokouspalkkioon oikeuttavaksi ajaksi.

164 § ~~150 §~~ Palkkioiden maksaminen

Palkkiot maksetaan 2 kertaa vuodessa.

165 § ~~151 §~~ Korvaus ansionmenetyksestä

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta säännöllisen työntekijän ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa.

Saadakseen korvausta ansiomenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää ansiomenetyksen osalta työnantajan todistus siitä sekä kustannuksista hyväksyttävä selvitys. Työnantajan todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansiomenetyksestään.

166 § ~~152 §~~ Matkakustannusten korvaus ja päiväraha

Luottamushenkilön kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista suoritetaan matkakustannusten korvausta **yli viiden (5) kilometrin yhdensuuntaisen matkan kodin ja kokouspaikan osalta** kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen mukaisesti.

167 § ~~153 §~~ Vaatimuksen esittäminen

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on, mikäli mahdollista esitettävä kahden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

168 § ~~154 §~~ Viranhaltijoiden kokouspalkkiot

Kokouksiin osallistuville viranhaltijoille maksetaan 145 §:n mukaiset kokouspalkkiot ottaen kuitenkin huomioon KVTES:n kokouspalkkiota koskevat määräykset.

169 § ~~155 §~~ Tarkemmat ohjeet

Yhtymähallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän luvun soveltamisesta.

170 § ~~156 §~~ Erimielisyyden ratkaiseminen

Yhtymähallitus on toimivaltainen ratkaisemaan tämän luvun mukaisten palkkioiden ja korvausten määrän, mikäli niistä on syntynyt erimielisyyttä.

Konserniohje

Voimassa alkaen **x.x.2026** 1.6.2018

Sisällys

1	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
2	Soveltamisala.....	3
3	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	3
4	Konserniohjeen sitovuus	3
5	Kuntayhtymän toimielinten toimivaltajako.....	4
6	Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	5
7	Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen	6
7.1	Toiminnan ja talouden raportointi	6
7.2	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi.....	6
8	Konsernin sisäiset palvelut.....	7
8.1	Konsernipalvelut	7
8.2	Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet.....	7
8.3	Rahoitus, sijoittaminen ja takauksen antaminen.....	7
9	Konsernin tarkastus	8
9.1	Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta ja konsernivalvonta.....	8
9.2	Kuntayhtymän luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen.....	9
9.3	Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät.....	9
10	Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	9
11	Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet ja kuntayhtymän edustajien ohjeistaminen	10
12	Tiedottaminen konsernia koskevista asioista	11
13	Konserniohjeen voimaantulo	11

1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kuntayhtymän konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kuntayhtymän tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntayhtymäkonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että konsernia ja muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntayhtymäkonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

2 Soveltamisala

Konserniohje koskee Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymää ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden mahdollisia tytäryhteisöjä. Kuntayhtymän osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee huolehtia siitä, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntayhtymän konserniin kuuluvat tytäryhteisöt **ja säätiöt**, joihin kuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän konserniin kuuluvat seuraavat kuntayhtymän määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Faktia Oy, omistusosuus 100 %
- Fokka Säätiö sr, sääntöihin perustuva määräysvalta **omistusosuus 100 %**,

3 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy yhtymävaltuusto. Kuntayhtymän perussopimuksen 17 §:n mukaan kuntayhtymän hallintosääntöön on kirjattu konsernijohdon vastuut ja niiden jakautuminen. Hallintosäännön hyväksyy yhtymävaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kuntayhtymän määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa tai hallituksen kokouksessa. Samalla tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen.

Konserniohjeen käsittelystä ja hyväksymisestä tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai hallituksen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjanote koulutuskuntayhtymälle.

4 Konserniohjeen sitovuus

Hyväksyttyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kuntayhtymä ottaa huomioon konsernin kokonaisedun ja yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa kolmannelle osapuolelle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa mahdollisesti ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten osakeyhtiö- tai kirjanpitosäädännön tai muun lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kuntayhtymän johtajalle ja **elinvoimajohtajalle** **talousjohtajalle**.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisön tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5 Kuntayhtymän toimielinten toimivaltajako

Konsernijohto, konsernijohton tehtävät sekä toimivalta on määritelty kuntayhtymän hallintosäännössä. Kuntayhtymän konsernijohtoon kuuluvat yhtymähallitus, **yhtymäjohtaja** **kuntayhtymäjohtaja** ja **elinvoimajohtaja** **talousjohtaja**.

Yhtymävaltuusto

- päättää kuntayhtymän ja konsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista
- hyväksyy konsernitiilin päätöksen
- hyväksyy konserniohjeen
- päättää kuntayhtymän ja konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista

Yhtymähallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
- antaa valtuustolle **vuosittain** **puolivuositin** raportin **yhteisöiden** **yhtiöiden** tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntayhtymäkonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta sekä

- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
- seuraa ja arvioi **yhtiöiden yhteisöiden** tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä
- antaa kuntayhtymän ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
- nimeää kuntayhtymän ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Tarkastuslautakunta

- arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten konsernia koskevien tavoitteiden asettelua ja toteutumista.

Yhtymäjohtajan Kuntayhtymäjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Talousjohtajan **Elinvoimajohtajan** tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

6 Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Osakeyhtiölain 624/2006 6 luvun 2 §:n mukaan yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Tytäryhteisö laatii osana kuntayhtymän talousarvio- ja -suunnitteluprosessia vuosittain kuntayhtymälle taloussuunnitelman, johon sisältyy tulos- ja rahoitussuunnitelma sekä tarvittaessa investointisuunnitelma kuntayhtymän taloushallinnon erikseen antaman aikataulun ja muun ohjeistuksen mukaisesti. Taloussuunnitelma on laadittava samalle ajanjaksolle kuin kuntayhtymän oma taloussuunnitelma ja siitä on käytävä ilmi tytäryhteisölle asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Tytäryhteisön mahdollinen investointisuunnitelma tehdään samalle aikajaksolle kuin kuntayhtymän investointisuunnitelma. Merkittävistä investoinneista ja hankkeista on aina neuvoteltava koulutus kuntayhtymän johdon kanssa.

7 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

7.1 Toiminnan ja talouden raportointi

Kuntayhtymän tytäryhteisön on annettava yhtymähallitukselle kuntayhtymäkonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöjen Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kuntayhtymälle puolivuositain raportti (osavuosi-katsaus) sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Tytäryhteisöillä Tytäryhteisöllä tulee olla raportointia varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohdolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitolittoa.

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säädösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohdolle (yhtymähallitus, yhtymäjohtaja kuntayhtymän johtaja ja talousjohtaja elinvoimajohtaja). Tytäryhteisön on annettava konsernijohdon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kuntayhtymälle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten.

Koulutuskuntayhtymän taloushallinto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

7.2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Riskienhallinta on osa konsernin valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että tytäryhtiöiden liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla voidaan saavuttaa haluttu kokonaisriskien taso verrattuna yhtiön riskinotto- ja kykyyn niin, että yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ei vaarannu.

Tilivelvolliset ovat vastuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta voidaan seurata talousarviovuoden aikana esim. osavuosi- ja vuosikatsauksissa tai osassa niitä.

Yhtymähallituksen tulee raportoida kuntalain 410/2015 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomuksessa tulee antaa selvitys konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida konsernijohtolle tytäryhteisöjen merkittävimmistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä yhteisön toimintakertomuksessa vuosittain ja tarvittaessa myös osavuosikatsauksessa. Mikäli tytäryhteisössä havaitaan tilikaudella uusia ja merkittäviä riskejä, tulee niistä raportoida viipymättä konsernijohtolle. Lisäksi tulee varmistaa, että raportoinnin perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

8 Konsernin sisäiset palvelut

8.1 Konsernipalvelut

Konsernin sisäisillä palveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniin kuuluville yhteisöille. Konsernipalveluissa on otettava huomioon hankintalain- säädännön reunaehdot ja rajoitukset. Tytäryhteisön on selvitettävä konsernijohton kanssa etukäteen konsernipalvelujen käyttö ennen ulkoistamista.

Keskitettyjä toimintoja tarjotaan tytäryhteisöille konsernissa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen, tietohallinnon palvelujen, kiinteistöpalvelujen, ravitsemispalvelujen sekä tilintarkastuksen järjestämisen osalta. Päätös keskitettyjen toimintojen käyttämisestä tehdään erikseen kussakin tytäryhteisössä konsernijohton ohjeistuksen mukaisesti.

8.2 Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

Hankintayhteistyöhön sovelletaan julkisista hankinnoista annettua lakia 1397/2016 ja kuntayhtymän hankintasäätöä.

Tytäryhteisöjen on selvitettävä hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista. Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin tytäryhteisössä kuntayhtymän ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä. Hankintaohjeissa annetaan yksityiskohtaisemmat määräykset hankintojen menettelytavoista ja yhteishankinnoista.

Merkittävien käyttöomaisuushyödykkeiden ja arvopapereiden luovutuksista on neuvoteltava konsernijohton kanssa.

8.3 Rahoitus, sijoittaminen ja takauksen antaminen

8.3.1 Maksuliikenne ja rahoitus

Kuntakonsernissa pyritään yhteisöjen yhteistyöllä parhaaseen mahdolliseen tulokseen ja hyötyyn. Maksuliikennepalveluita voidaan hoitaa konsernissa keskitetysti. Maksuvalmius on pidettävä kussakin konserniin kuuluvassa tytäryhteisössä riittävänä.

Vieraan pääoman hankinnan on oltava toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua. Pitkäaikaisen lainojen käyttö suurimmissa hankkeissa vahvistetaan talousarviossa. Konsernissa rahoitus-, kassa-virta- ja otto- ja antolainausasioita hoitaa talousjohtaja **elinvoimajohtaja**. Tytäryhteisöillä on velvollisuus hyvissä ajoin aloittaa neuvottelu **yhtymäjohtajan** kuntayhtymäjohtajan ja talousjohtajan **elinvoimajohtajan** kanssa rahoitus-, kassavirta-, otto- ja antolainauksia varten. Tytäryhteisöt kilpailuttavat pitkäaikaiset ottolainansa tai ottavat käyttöön kuntatodistuksia tai limiittiluoton lyhytaikaisiin lainatarpeisiin.

8.3.2 Sijoitustoiminta

Kuntayhtymän kannalta merkittävien tytäryhteisöjen on järjestettävä sijoitustoimintansa yhteistyössä kuntayhtymän kanssa. Sijoituksen onnistumisesta vastaa ensisijaisesti tytäryhteisön päätösvaltainen toimielin.

8.3.3 Takauksen ja vakuuden antaminen

Takauksista päättäminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Kuntayhtymä voi taata tytär- ja osakkuusyhteisöjen ottolainoja, mikäli se alentaa lainakustannuksia tai tytäryhtiöillä ei ole muita vakuuksia. Kuntayhtymä voi vaatia takauksista takausprovision. Takauksissa on otettava huomioon EU-lainsäädännön ja valtioneuvoston päätösten rajoitukset.

Tytäryhteisö ei ilman konsernijohdon lupaa voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena.

9 Konsernin tarkastus

9.1 Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta ja konsernivalvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhteisön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta järjestetään kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden mukaisesti. Yhteisön hallituksen on valvottava sisäisen valvonnan toteutumista ja ohjeiden noudattamista. Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntayhtymässä

vastaa yhtymähallitus ja sen valvontavastuu on **yhtymäjohtajalla** kuntayhtymän johtajalla ja toteuttamisvastuu tilivelvollisilla.

Kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajalla ja kuntayhtymäjohtajalla **yhtymäjohtajalla** on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin ja käyttää niissä puheoikeutta. Yhtiön hallituksen tulee päättää asiasta osakeyhtiölain 624/2006 6 luvun 5 §:n 2. momentin mukaisesti. Kuntayhtymäjohtajalla **Yhtymäjohtajalla** on konsernivalvontaa suorittaakseen lisäksi tiedonsaantioikeus yhtiön toimintaan ja talouteen liittyvissä asioissa.

Tytäryhteisöjen tilivelvolliset ja muut yhteisöjen yksiköiden vastuuhenkilöt vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta. Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto.

9.2 Kuntayhtymän luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen

Kuntayhtymän luottamushenkilöllä on oikeus saada tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimeensa tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kuntayhtymän johtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

9.3 Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät

Tilintarkastajan valinnasta päättää ao. tytäryhteisön yhtiökokous. Kuntayhtymän 100 %:sti omistamien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisöksi tulee kuitenkin valita sama tilintarkastusyhteisö kuin kuntayhtymällä.

Kuntalain 410/2015 123 §:n tarkoittamalla tilintarkastajalla on oikeus tarkastaa yhteisön toimintaa ja tavoitteiden toteutumista haluamassaan laajuudessa. Yhteisö antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

10 Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallintosäännössä määritelty toimielin päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallituksiin. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti

tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liike-toiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

11 Tytäryhteisöjen neuvotteluvelvoitteet ja kuntayhtymän edustajien ohjeistaminen

Konserniin kuuluvan tytäryhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohton ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kuntayhtymän toimintaan ja taloudelliseen vastuuseen. Ennakkokäsitys hankitaan vapaamuotoisesti ja kirjallisesti.

Tytäryhteisön johdon tulee toimia huolellisesti ja yhteisön edun mukaisesti. Lopullinen päätösvalta ja vastuu erillistä kannanottoa koskevassa asiassa on aina yhteisön omalla päätöksentekotoimielimellä, vaikka konsernijohton kannanotto päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Tytäryhteisön hallituksen on hankittava konsernijohton ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön yhteisön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (mukaan lukien immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen,
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöstöpoliittiset linjaukset

- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

12 Tiedottaminen konsernia koskevista asioista

Kuntalain 410/2015 29 §:n mukaan kunnan ja kuntayhtymän on sopivin tavoin tiedotettava yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista toimintaa.

Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kuntayhtymän yhteisiin palveluihin tiedottamista varten riittävän kattavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöä koskevasta tiedottamisesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja mahdollinen toimitusjohtaja sekä kuntayhtymän puolesta yhtymähallitus ja **yhtymäjohtaja** kuntayhtymäjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevista asioista tulee huomioida kuntayhtymän yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

13 Konserniohjeen voimaantulo

Konserniohje tulee voimaan **x.x.2026**. ~~1.6.2018.~~

Konserniohje on voimaantulon jälkeen hyväksyttävä viivytyksettä kuntayhtymän tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa tai hallituksen kokouksessa.